

رد هیاپ مولع هاگیاج یش زومآ ماظن هیملع یاههزوح

- نآ قیداصم یسررب و هیاپ مولع: لّوا لصف
 - هیاپ مولع یفّرم
 - هیاپ مولع قیداصم
- یناسنا مولع و هیاپ مولع: مود لصف
 - یناسنا مولع نیودت أدبم؛ هیاپ مولع
- یملع تارطانم و هیاپ مولع: موس لصف
 - یملع تارطانم و هیاپ مولع
 - للاثم کی:
- هزوح هقباس رد هیاپ مولع: مراهچ لصف
 - هزوح هقباس رد تایضایر
 - ربج ملع و یلح همّالع
- زورما هزوح و هیاپ مولع: مچنپ لصف
 - یگب لظ تالیصحت رد هیاپ مولع (فلا)
 - ینایحو فراعم رد هیاپ مولع زا هدافتسا شور (ب)
 - کرتشم نابز نیودت ترورض (ج)

و هی آپ مولع :لّوا لصف
نآقی داصم یسررب

نآ قیداصم یسررب و هیاپ مولع: لّوا لصف

هیاپ مولع یفّرم

نیرت صخاش. دیراد زاین نآ هبّاعون، دیوش دراو یملع ره رد رگا هک تسایاهزیچ نآ هیاپ مولع[1]

[2]. تسایاهنیا هبّاجک ره رد هک تسایکیزیف و یضایر، تسایام نامز رد هک هیاپ مولع

یلصا نتم. «رضاح رصع رد یوزوج یاه یگتسیاب» هلاقم رد هدش حرطم بلایم میظنت و شرب[1]
تارابع، نتم نیا همیمض هب. تسایترطف هسسوم نیققحم اب داتسایسلج هب طوبرم راتشون
رارق هدافتسای دروم نتم نیا رد زین دنا هدش هدافا رگید تاسلج رد و عوضوم نیمه رد هک یرگید
تسایهدش رکذ یقرواپ رد کی ره خیرات و دنا هدش زیامت هشورک اب تارابع نیا. تسایهتفرگ

[2]. خیرات، لاله تیؤر ثحبم، هقف جراح هسلج ۵/ ۱۱/ ۱۴۰۰

ه ب ار کیزی فام .تسا هدوب نیمه‌ال صا ،دنتفگی م هک [6] ټلک ملع .دنیوگب هک مرادن یفرح دعب ام :دییوگب ؟ءاروام دییوگی م ارچ :دنیوگی م رځ اتم باتک رد .دندرکی م همجرت کیزی یاروام یانعمه ب مه وا یراذگمان .تسا هدش یراذگمان «کیزی فام» ه ب هک نیا رطاخه ب ؟ ارچ «ةعی بطلأ نآ زا دعب ،دوب هتشون هک ار کیزی ف .تسا هدوب "ینیودت دعب" یانعمه ب .تسا هدوبن "ءارو" [7] «کیزی فلأ دعب ام» ینعی .دوب هتشون ار کیزی فام

هفسلف و تسا تخرد کی ی هب اثم ه ب ملع دوشب هتفگ هک نیا اّم .درادن یرلاکشا هزادنا نیا ه ب [8] ریخ ،ریباعت هنوگنیا و تخرد ی هشی ر ناو نع ه ب

ملع = زورما فوسللیف

تفرشی پ زا نم دیوگب رگا ینعی ، [9] دشاب ادج ملع زا دناوت یمن یعقاو میکح و فوسللیف زورما [10] [11] نیا هک هدش حضاو میارب هک نم ،متسه فوسللیف انعم مامت ه ب یلو مرادن ربخ چه زورما یملع یاه و فوسللیف ینعی ملع هک مینک ی م یگدنز یبوخ یلیخ نامز رد نالا ام ینعی تسین نکمم یروج تسا هدش بوخ یلیخ نامز نیا ،تسا هتفر نیب زا هفسلف و ملع ییادج ،ملع ینعی فوسللیف [10] [11] .

ه ب هک تسا یمولع هعومجم ، (Fundamental science) یسیلگنا ه ب یداینب ملع ای هیاپ ملع [1] .دزادرپیم اهنآ نیب مکاح طباور و نی ناوق ،تیهام یسررب ای اههیدیپ نیداینب یسررب

، یسانش تسیز ، قطنم ، هفسلف ، کیزیف ، یمیش ، تایضایر ه ب ناوتی م مولع نیا نیرتزراب زا دوشی م بوسحم اهشناد ریاس یلصا یانبریز ، هیاپ مولع . دومن هراشا یسانشنیمز و یسانشنابز (ایدپ یکیوتیاس) .دنوشیم هداد میمعت ملع لک ه ب یعقاوم رد لیلد نیمه ه ب و

دراوم لاح ،تسا هدش اقلأ یا هطقن هن و یفیط تروص ه ب دوخ هک هدش هئارا فیرعت ه ب تیانع اب [2] یاه شلاچ راچد ریخا نرق یط رد صوصخ ه ب کیزیف ، لاثم ناو نع ه ب .تسین ناسکی هدش رکذ ه ب .دوش هتفریذپ تشگرب و تفر نودب نآ بلالطم هک تسین هنوگ نیا و تسا هدش یناوارف ملع نآ رگید و تسا هدش کیذن هفسلف و یناسنا مولع ه ب رصاعم نارود رد کیزیف رگید نایب .تسین قباس یمزج

تایرابتعا هلاقم ۱۳۹۲ / ۱۲ / ۱۴ خیرات ،هقف لوصا هسلج [3]

و یعی ب ط مولع هک تسا حرطم یداینب و یلوصا لئاسم هلسلس کی یهاگآ ناسنا ره یارب 1. [4] .دنشابیم اهنآ نیب و لح رادهدهع یفسلف مولع اهنت و دنتسین اهنآ یوگخساپ ، یضایر

و ییاهن لح ،هدوب یسانشیتسه و یسانشتخان شب رب یکتم دوخ هبون ه ب یفسلف مولع 2. .دنتسه کیزی فام و هفسلف نویدم ار دوخ لئاسم یاهشی ر

و فیرعت زا زاینی ب و یهیدب ، یجراخ ققحت رطن زا مه و موهفم رطن زا مه ، یلؤا هفسلف عوضوم 3. .تسا تابثا

تابثا هب زاین مه اهنآ هک ،دندهیم لی کشت هی لوا تای هی دب طقف ار هف سلف یقی دصت یدابم .4.
دندرادن .

ملع چیه نویدم ار دوخ یدابم هک تسایم ملع اهنآ ،کیزی فایم ای نی تسخن هف سلف نیاربانب .5.
دنشابیمن آ هب دنمزاین یقی دصت یدابم تابثا یارب هک دناملع ریاس هکلب ،تسین یرگی
م.میانب «مولع ردام» ار آ هک تساجب ورنیازا .

ره یلو ،تسایم ملع نامه لئاسم هودحم رد ناسنا ییوچتقیقح تساوخ یاضرا ،یملع ره کی دزن فده .6.
زین ار یرگی د هطساواب یاه فده و دشاب رثؤم ناسنا یونعم و یدام نوئش رد یوحن هب دناوتیم یملع
دشاب هتشاد .

یاهلیسو یضایر مولع و ،دندنکیم افیا ناسنا یدام ی تسیزی هب رد ار یمهم شقن یعیبط مولع .7.
ناسنا یونعم دغب رد دناوتیم یهلا مولع کمک اب و دنوریم رامش هب اهنآ لماکت و تفرشیپ یارب
دشاب رثؤم زین .

هف سلف هب دنمزاین اهنآ همه یلو ،تسایم رتکی دزن ناسنا یونعم دغب اب یف سلف مولع هطبار .8.
رشب ینادواج تداعس و یونعم تالماکت دیلک ناوتیم ار هعیبط لادع بام ورنیازا .دنتسه یلوا
(۱۰۳-۱۰۴ ص ۱، ج ۱، هف سلف شزومآ) دروآ باسح هب

یبرجت شور و یلقعت شور ورملق

یبرجت شور هکنانچ ،درادن ییاراگ مولع همه رد ،دراد یبرجت شور رب هک ی تیزم دوجو اب یلقعت شور
درادن یدربراک تایضایر و هف سلف رد و دراد ار دوخ صاخ ورملق مه

لئاسم تعیبط یاضتقم هکلب ،تسین یدادرارق رما کی اه شور ورملق نایم یدنبرزم نیا هتبالا
زا هک ی تامدقم زا و یبرجت شور زا اهنآ لح یارب هک دراد اضتقا یعیبط مولع لئاسم عون .تسایم ملع
عوضوم و دوریم راک هب مولع نیا رد هک یمی هافم اریز ؛دوش هداقتسا ،دیآیم تسدهب یسح هبرجت هار
اعبط و دوشیم هتفرگ تاسوسحم زا هک تسایم هافم ،دهدیم لی کشت ار اهنآ ییاضق لومحم و
دراد یسح براجت هب زاین مه اهنآ تابثا .

یف سلف و یلقع تالیلحت اب دناوتیمن ،دروای راشف دوخ زغم هب ردقره یفوسلیف ره آلثم
بجوم یرصانع هچ ندرک بیگرت و ،دناهش لی کشت اهمتا و اهلوکلم زا ماسجا هک دنک فشک
یداوم هچ زا هدنز تادوجوم ای ،ددرگیم بترتم اهنآ رب یصاوخ هچ و دوشیم ییایمیش داوم هچ شیدایی
،تسایم یدام طیارش هچ ورگ رد اهنآ تایح و دناهتفای لی کشت

نامرد و هجلاعم یلیاسو هچ هب نوگانوگ ضارما و دوشیم ناسنا و ناویح یرامیب بجوم ییاهزیچ هچ و
درک لح ناوتیم یبرجت شور اب اهنآ ار اهنآ دننام هلئسم نارازه و لئاسم هنوگنیا سپ ،ددرگیم

لح یسح تایبرجت اب زگره ،تسایم دامریغ روما و تادرجم هب طوبرم هک یلئاسم رگی دیوس زا
مادک رد و یسح هبرجت مادک اب آلثم ؛تسین هتخاس یبرجت مولع زا مه اهنآ یفن یتح و دوشیمن
تابثا ار اهنآ ندوبن ای فشک ار تادرجم و حور ناوتیم ،یملع رازبا مادک هلیسو هب و یهاگشیامزآ
؛هتفای لی کشت یف سلف هیناث تالوقعم زا هک تسایم یلوا هف سلف ییاضق ،رتالاب و ؟درک
یفن و تابثا و دیآیم تسدهب یلقع تالیلحت و ینهذ یاهواکودنک اب هک یمی هافم زاینعی
شور اب دیاب ار لئاسم هنوگنیا سپ .تسایم ریذپناکما لقع هلیسو هب اهنآ داحتا و طابتر
درک لح یلقع تایه دب هب اکتا اب و یلقعت

طلخ یبرجت و یلقعت یاه شور ورملق نیب هک دوشیم نشور یناسک نخس یگیامیب اچنیا زا
دندرادنپیم نینچ و ،دنیامن تابثا یلقعت شور رب ار یبرجت شور یرترب هک دنشوکیم و دندنکیم

رد ی تی ق فوم نادنچ ورنیازا، دناهت فرگی راکه ب ار یل قعت شور اهنت میدق هفسلف هک
ی ب رجت شور زا یعی ب ط مولع رد مه نای نیشی پ هکی تروص رد. دناهت شان یملع تافاشتکا
هب و هدرک هیهت نت آ رد یگرزب غاب ی نودقم ردنک سا کمک هب و طسرا هلمحزا و دناهدرکی م هدفاتسا
هبرجت و هدهاشم دروم ار اهنا صاوخ و تالاح اصخش و دوب هتخادرپ تاناویح و تاتابن عاونا شرورپ
مامتها و دیدج یملع یاهرازبا فشک نوهرم دیاب ار دیدج نادنمشناد عیرس تفرشی پ. دادیم رارق
رد هن تسناد عارتخا و فاشتکا رد ناشی هشی دن و رکف زکرم و یدام و یعی ب ط لئاسم هب ناشی
ی ب رجت شور نتخاس نی زگیاج و یل قعت شور زا ضارع.

هلئسم لح یارب هبرجت رازبا و لیاسو هک یدراوم رد ناتساب هفسلف هک دنامن هتفگان
و، دننک ناربج ار دوبمک نیای یاه هیضرف حرط اب هک دناه دی شوکی م، هدوبن یفاک ناشبولطم
لولعم، راک نیایلو. دناهدرکی م دادم تسایل قعت شور زا اه هیضرف نآ نییبت ای دیأت یارب انایح
و ی ب رجت شور هب ییان تعایب هباشن هن، هدوب ی ب رجت یاهرازبا ییاسران و یفسلف هشی دنایم
تابثا، ملع هفیظو و تسایضرف هئارا هفسلف هفیظو هک نیایلدن و، نآ هب نداد هب مک
مه ی ب رجت مولع همه و هتشان دوجو هفسلف و ملع نیب یزرم، رصع نآ رد الوصا و، یملع شور اب اهنا
(۱۱۴-۱۱۲ ص، نامه). تسایضرفیم رامشه هب هفسلف زایئاج

دریگی م انا تروص و د هب مه هفسلف هب مولع یاه کمک نی رت مه:

زایاهراپ تابثا یارب یهآگ هک میدرک هراشا سرد نیمه زاغ آ رد: نیهارب زایضعب همدقم تابثا (فل
دوجو اب کاردا ققحت مدع زا هک نانچ، درک هدفاتسا ی ب رجت تامدقم زاناوتیم، یفسلف مولع لئاسم
بلطم نیای زاینچمه. تسین یدام هدیپ، کاردا هک تفرگ هجیتن ناوتیم، نآ یدام طیارش
ار اهنا یاج رگید یاهلولس و دنری میم اچ یردت ناسنا و تاناویح ندب یاهلولس هک ی تخانش تسیر
ضوع (زغم یاهلولس یانثتساب) ندب یاهلولس همه لاس دنچ لوط رد هکیروطه ب، دنریگی م
داوم نتفر لیلت اب اچ یردت مه زغم یاهلولس هرکی پ هک بلطم نیایندرک همیض اب و، دنوشیم
تدحو اریز؛ درک هدفاتسا حور تابثا یارب ناوتیم، دنوشیم ضوع دیدج ییاذغ داوم زایذغت و هیلوا
لدبت و لیدبت لاح رد امائاد ندب یلو، تسایراکانالباقریغ و ینادجو یرما، حور تابث و یصخش
رد یتح. تسایزپانلدبت و تابث یرما و، ندب زایغ، حور هک دوشیم مولعم سپ، دشابیم
تامدقم زانعم کی هب، شودح ناهرب و تکرخ ناهرب دننام، یلاعتم یادخ دوجو تابثا نیهارب زایاهراپ
تسا هدش هدفاتسا ی ب رجت.

میناوتیم، دراد دوجو یفسلف مولع و یعی ب ط مولع نیب هک یاهطبار نیای هب هجوت اب نونکا
هلئسم نیای تابثا یارب هک تروص نیای هب، مینک تابثا کیزیفاتمو اهنا نایم مه یاهطبار
تادوجوم همه ضراوع زایتسه لک صاوخ زاندوب یدام و تسین هدام اب یواسم دوجو هک کیزیفاتم
هک مینک هدفاتسا یتامدقم زایدوشیم درجم و یدام هب مسقنم، دوجو رگید ترابع هب و، دشابیمن
مولع زانتفرگ کمک اب دوخ هبون هب مه اهنا تابثا و هدش هتفرگ یفسلف یسانشناور زالا لثم
یتسه کفنیال همزال، یگتسباو هک هلئسم نیای تابثا یارب زین. تسایهتفرگ م انا ی ب رجت
هدفاتسا شودح و تکرخ ناهرب زایدراد دوجو مه (دوجولابجاو) لقتسم و هتسباوان دوجوم و تسین
تسا ی ب رجت تامدقم رب ینتبم هک مینک.

نایب آل بق هک تسین یبلطم ضقن یانعم هب، هفسلف و یعی ب ط مولع نیب هطبار نیایلو
، هدرپمان لئاسم تابثا هار اریز؛ درادن مولع ریاس زایفسلف یزای نیب اب ی تافانم ینعی، میدرک
زایهک تسه یصلاخ یفسلف ناهرب اهنا زاکیره یارب و تسین اهنا هرب هنوگنیای رد رصحنم
شдох یاج رد هک نانچ، دباییم لیکش (یروضح مولع زایکاج ییاضق) تانادجو و هیلوا تاهیذب
هک تسایناسک هب قافرا یارب ی ب رجت تامدقم رب لم تشم نیهارب هماقا، عقاو رد. دشدهاوخ نیای
یلقع تامدقم زایهک نیهارب؛ درادن صلاخ یفسلف نیهارب لماک کرد یارب یفاک یگدی زرو ناشنه
(۱۲۴-۱۲۳ ص، نامه). دباییم لیکش تاسوسحم هباشن آ نهذ زارود و ضحم

لیبق زا یدادرارق یاهشناد اهنت و تفرگی‌مارف ار یقیقح یاهشناد همه هفسلف هژاو میدق رد [5] ار رگی‌دمه و دندوب طوبرم مه هب اهشناد همه اهنارود نآ رد. دوب چراخ نآ ورملق زا نابز روتسد و تغل زا گرزب هفسالف زا یرایسب لیلد نی‌مه هب. دنتخاسیم مجسنم لک کی و دندرکیم دی‌أت ای (یسوط نیدلا ریصن، انیس‌نبا، تناک، نوطالفا، ووطسرا لثم) دندوب دوخ رصع رد ملع نادمارس. دندرکیم میسقت یلمع و یرطن شخب ود هب ار هفسلف ام‌دق. دنتشاد یعیسو یملع تا‌عالطا ری‌ب‌دت، قالخا لم‌اش یلمع هفسلف و دوب کی‌زی‌ف‌اتم و تایضایر، تایعی‌ب‌ط لم‌اش یرطن هفسلف موسوم یرطن هفسلف زا ی‌ش‌خ‌ب هب قُل‌ع‌تم کی‌زی‌ف بی‌ترت نی‌دب. دشیم ندم تسایس و لز‌نم یم‌سر ناو‌نع هک درک تساو‌خ‌رد دورب سنارولف هب تساو‌خی‌م ی‌ت‌ق‌و ه‌لی‌لاگ. دوب یعی‌ب‌ط تم‌ک‌ح هب باتک یارب ار یعی‌ب‌ط تم‌ک‌ح یضایر لوصا ناو‌نع نوتوین نی‌ن‌چ‌مه. دشاب ناد‌ی‌ضایر و فوس‌لی‌ف وا ار ملع (دنتاک‌سا یاه‌ه‌اگ‌شناد هلم‌ج زا) نا‌ه‌ج یاه‌ه‌اگ‌شناد زا یض‌ع‌ب رد زین زونه. درک با‌خ‌تن دوخ د‌ن‌م‌ان‌یم یعی‌ب‌ط تم‌ک‌ح.

کی‌زی‌ف‌اتم ای یلوا هفسلف اب فدارتم هک تساهت‌فر راک هب مه یرگی‌د یان‌ع‌م‌ه هفسلف هم‌لک دوش‌یم‌ن یلمع و یضایر و یعی‌ب‌ط مولع لم‌اش رگی‌د هفسلف ان‌ع‌م‌نیا رد. تساهت‌فر

ار مولع هک دوب نی‌ا رب اهن‌آ ش‌ش‌وک اذل. دنتسه تخ‌رد کی یاه‌خ‌اش لثم فل‌ت‌خم مولع ام‌دق دید زا مجسنم یه‌اگ‌ید و د‌ن‌ن‌ک اب هدات‌ف‌ا‌ج یفسلف یاه‌ن‌یم‌ز رب‌بن‌تبم ی‌د‌ح‌او ه‌اگ‌ت‌سد تروص‌ه‌ب دوج‌و اب... داهن فعض هب ور‌د‌ع‌ب هب مه‌د‌ج‌ه نرق زا هفسلف و ملع نی‌ب دنوی‌پ نی‌ا. دنده هئارا تعی‌ب‌ط و دندوب ان‌ش‌آ یفسلف بت‌کم ود یکی اب لقا‌ال مولع ناد‌ن‌م‌ش‌ناد مت‌سی‌ب نرق لوا عب‌ر‌ات نی‌ا نی‌ا د‌ع‌ب هب ع‌ق‌وم ن‌آ زا. د‌ن‌ن‌ک نای‌ب یفسلف نابز هب ار ناش‌تا‌قی‌ق‌ح‌ت جیاتن هک دندرکیم یعی‌س... تف‌ر‌گ ه‌ن‌ا‌ر‌ا‌گ‌ن‌ا‌ر‌ا‌ز‌ب‌ا ه‌اگ‌دید کی ار ن‌آ ی‌ا‌ج و دش هت‌ش‌ا‌د‌گ رانک شر‌گ‌ن‌ع‌ون

هدش دود‌ح‌م رای‌س‌ب ش‌ت‌ی‌ل‌اع‌ف ه‌ز‌وح و ه‌د‌اد‌ت‌سد زا ار ش‌ت‌ه‌ب‌ا نرق نی‌ا مود عب‌ر‌لی‌اوا زا هفسلف یر‌آ اب یه‌اگ‌ی‌ت‌ح و د‌ن‌ر‌اد‌ن ناش‌م‌ل‌ع یفسلف یاه‌ه‌ب‌ن‌ج هب یراک ناناد‌کی‌زی‌ف ع‌ط‌اق تیر‌ث‌کا زورما. تساهت‌فر و د‌ن‌ن‌اد‌یم ت‌ق‌و ف‌ال‌تا ار یفسلف تا‌ص‌ح‌ف‌ت و د‌ن‌ن‌ک‌یم درو‌خ‌رب یفسلف تا‌لا‌ؤ‌س اب رخ‌س‌م‌ت ار ش‌ت‌ر‌ه‌ش اهنت هن یفسلف باتک کی نت‌ش‌ون اب ناد‌کی‌زی‌ف کی هک تساهت‌فر نان‌چ یم‌ل‌ع د‌ن‌ا‌س‌ر‌یم نایز ن‌آ هب هک‌ل‌ب ده‌دی‌م‌ن ش‌ی‌از‌ف‌ا.

...درک رک‌ذ ناوت‌یم هفسلف زا ملع یی‌اد‌ج یارب ید‌ن‌چ لی‌ال‌د

...ب‌ه‌ذ‌م اب کی‌زی‌ف‌اتم طا‌ب‌ت‌را (ف‌ل‌ا

...کی‌زی‌ف‌اتم لئاس‌م ی‌گ‌دی‌چ‌ی‌پ (ب

...یم‌ل‌ع تا‌ی‌ر‌طن زا ی‌خ‌رب و ی‌ب‌ر‌ج‌ت یاه‌ش‌ور ری‌گ‌م‌ش‌چ قی‌ف‌وت (ج

...یی‌ار‌گ ص‌ص‌خ‌ت (د

...کی‌زی‌ف مولع رد رخ‌أ‌تم هفسالف رح‌ب‌ت مد‌ع (ه

...ناناد‌کی‌زی‌ف یاه‌ه‌اگ‌دید هب تب‌س‌ن هفسالف درس ای فل‌ا‌خ‌م ش‌ن‌کا‌و (و

رانک لم‌اع نیر‌ت‌ی‌ل‌ص‌ا و نیر‌ت‌م‌ه‌م ام ه‌دی‌ق‌ع هب: کی‌زی‌ف‌اتم هب ان‌ت‌ع‌ا ی‌ب یاه‌ه‌فسلف چ‌اور (ز
...ت‌س‌ا ه‌د‌وب کی‌زی‌ف‌اتم هب ان‌ت‌ع‌ا ی‌ب یاه‌ه‌فسلف چ‌اور، هفسلف نت‌ش‌ا‌د‌گ

زا یرای‌س‌ب و تساهت‌فر گ‌ن‌دی‌زو یفسلف‌د‌ض تا‌ن‌ای‌ر‌ج فل‌ا‌خ‌م د‌اب ری‌خ‌ا ه‌د‌د ود ه‌ن‌ا‌ت‌خ‌ب‌ش‌وخ رارق لا‌ؤ‌س دروم ار یفسلف تا‌ص‌ح‌ف‌ت نت‌ش‌ا‌د‌گ‌ر‌ان‌ک و اه‌ه‌دی‌پ فی‌ص‌وت هب اف‌ت‌کا ناناد‌کی‌زی‌ف

دندن بی‌بی دودحم ارچی ار کی‌زیف و دناه‌داد.

درداد دوجو نانا‌دکی‌زیف نی‌ب رد ی‌فسلف رکفت ءای‌جا رب ده‌اش نی‌دنج

ی‌فسلف لئاسم هب نانا‌دکی‌زیف زایاه‌ط‌ح‌الم لباق دادعت، ری‌خا هه‌د ردّاص‌وص‌خ ری‌خا هه‌د‌دن‌چ رد (فل‌ا وی‌دار راگ‌نرب‌خ لاؤس نی‌ا با‌وج رد گ‌رب‌ن‌زی‌اه. دنا هت‌ش‌ون بات‌ک ی‌ت‌ح ه‌راب‌نی‌ا رد و دناه‌درک ور کی‌زیف یراک‌مه کی‌زی‌فات‌م و کی‌زیف و م‌ل‌ع و ه‌فسلف نی‌ب رضاح نام‌ز رد د‌ح ه‌چ ات هک هس‌ن‌ارف نوی‌زی‌ولت خر ی‌دای‌ز روم هت‌ش‌دگ لاس ی‌س ی‌لا تس‌یب فرط رد هک مدق‌ت‌ع‌م نم (۱۹۷۱): دی‌وگ‌یم؟ در‌ی‌گ‌یم ت‌روص ور ه‌فسلف هب رک‌ست‌ی‌او ه‌در زای‌نادکی‌زیفّ‌ال‌ثم، دندن‌ک‌یم دی‌ک‌أت ار یراک‌مه نی‌ن‌چ کی‌هک دناه‌داد، ع‌ی‌ب‌ط م‌ول‌ع ای کی‌زیف هب هک ی‌ب‌لا‌ط‌م اب ار ن‌ت‌ش‌ی‌وخ د‌وخ ب‌ون‌ه‌ب ه‌فسالف زای‌رای‌س‌ب و دناه‌درک... دناه‌درک لوغ‌شم، درداد طاب‌ترا

ی‌کی‌زیف ب‌ل‌ط‌م کی‌اب کی‌زی‌فات‌م زای‌ل‌صا رگا و دنت‌س‌ین راگ‌زاس‌ان کی‌زی‌فات‌م و کی‌زیف و دنت‌سه ه‌ب‌ت‌شا و د‌ره دی‌اش و، و د‌نی‌ا زای‌کی ل‌قا ال هک می‌ن‌ک لو‌ب‌ق دی‌اب، د‌ش‌اب هت‌ش‌اد ض‌راع‌ت ت‌خ‌ان‌ش هک کی‌زیف ی‌ع‌قاو فد‌ه هب د‌نه‌او‌خ‌ب رگا نانا‌دکی‌زیف ه‌ص‌ال‌خ روط‌ه‌ب ...؛ ح‌ال‌صا ج‌ات‌ح‌م رات‌فرگ هک تس‌ا نی‌ا مه‌م. د‌ن‌ش‌اب نازی‌رگ کی‌زی‌فات‌م زای‌د‌ن‌اوت‌ی‌من د‌ن‌وش کی‌دن‌ تس‌ا ت‌ع‌ی‌ب‌ط ر‌ط‌ا‌خ‌ه‌ب ار (ل‌وت‌س‌یرب هاگ‌ش‌ناد کی‌زیف د‌ات‌سا) نام‌یز نا‌ج فرح نی‌ا و د‌ن‌وش‌ن ط‌ل‌غ کی‌زی‌فات‌م ی‌اه‌ه‌اگ‌دی‌د زای‌لی‌ل‌ح‌ت) «دندن‌ک‌یم رق‌ف ر‌ا‌چ‌د ار و د‌ره، ه‌فسلف زای‌م‌ل‌ع ی‌ی‌اد‌ج» هک د‌ن‌ش‌اب هت‌ش‌اد (؟دنت‌سه ی‌ن‌غ‌ت‌سم ه‌فسلف زای‌نادکی‌زیف ایّ‌ه‌لاق‌م، ر‌ص‌اع‌م نانا‌دکی‌زیف ی‌فسلف

ی‌س‌ی‌ط‌ان‌غ‌م‌ور‌ت‌ک‌لا هّ‌ی‌ر‌ط‌ن اب و ت‌ف‌رگ ج‌ض‌ن نو‌ت‌وی‌ن و ه‌لی‌لاگ ی‌اه‌راک اب کی‌سال‌ک کی‌زیف اه‌ه‌دی‌د ی‌ض‌ع‌ب مه‌د‌زون ن‌رق ر‌خ‌ا‌وا رد اما، دی‌سر د‌وخ لام‌ک هب ی‌دال‌یم مه‌د‌زون ن‌رق م‌ود ه‌می‌ن رد، ل‌وس‌ک‌ام رد نام‌ز نآ رد... د‌وب‌ن ر‌سی‌م کی‌سال‌ک کی‌زیف ب‌و‌چ‌را‌چ رد اه‌نآ ه‌ی‌ج‌وت هک د‌ن‌ت‌ف‌رگ رارق ی‌سر‌رب در‌وم کی‌ناک‌م هب دی‌اب (کی‌زی‌ف‌ور‌ک‌یم ی‌ای‌ند) در‌خ نا‌ه‌ج ی‌اه‌ه‌دی‌د ه‌ی‌ج‌وت ی‌ارب هک د‌ش‌یم س‌اس‌ح‌ا ا‌ج ه‌مه ی‌ارب ی‌ری‌ب‌ع‌ت ن‌روب و گ‌رب‌ن‌زی‌اه، ر‌وب ی‌اه‌راک ی‌پ رد هک د‌وب ۱۹۲۷ لاس رد... ت‌ف‌ای ت‌س‌د ی‌دی‌د‌ج م‌وس‌وم ی‌ت‌ن‌س ر‌ی‌ب‌ع‌ت ای ی‌گاه‌ن‌پ‌ک ر‌ی‌ب‌ع‌ت هب هک ر‌ی‌ب‌ع‌ت نی‌ا. د‌ش هئ‌ارا دی‌د‌ج ی‌ض‌ای م‌زی‌لام‌رف ...ت‌خ‌ی‌ر‌ور‌ف ار کی‌سال‌ک کی‌زیف ی‌فسلف ی‌اه‌ه‌د‌ول‌اش زای‌رای‌س‌ب تس‌ا

دندن‌ش می‌س‌ق‌ت هت‌س‌د هس هب نانا‌دکی‌زیف، ی‌گاه‌ن‌پ‌ک ر‌ی‌ب‌ع‌ت ش‌ی‌ادی‌پ زای‌د‌ع‌ب

اه‌نی‌ا. ک‌اری‌د و نادر‌وی، ن‌روب، ی‌لوئ‌اپ، گ‌رب‌ن‌زی‌اه، ر‌وب ل‌ثم ی‌گاه‌ن‌پ‌ک ب‌ت‌ک‌م ناراز‌گ‌ن‌ای‌ن‌ب ۱. زای‌ه‌د‌اف‌ت‌سا اب و می‌ن‌ک اف‌ت‌کا ی‌س‌ح ی‌اه‌ه‌داد می‌ظ‌ن‌ت هبّ‌اف‌ر‌ص دی‌اب ام هک د‌وب نی‌ا نا‌ش‌ف‌رح، تس‌ا ه‌ده‌اش‌م لباق ه‌چ‌نآ. می‌زاد‌ر‌پ‌ب ب‌راج‌ت ی‌نی‌ب‌ش‌ی‌پ هب م‌وت‌ناوک هّ‌ی‌ر‌ط‌ن ی‌ض‌ای م‌زی‌لام‌رف د‌هد‌ب ط‌ب‌ر مه‌ب ار تاده‌اش‌م هک تس‌ا نی‌ا اه‌ن‌ت کی‌زیف ه‌فی‌ظ‌و. د‌راد‌ن ی‌ت‌ی‌ع‌قاو نآ ءارو و دراد‌ت‌ی‌ع‌قاو د‌راد‌ن د‌وجو اه‌ه‌دی‌د ءارو ی‌م‌ل‌اع و د‌ن‌ک‌ب ی‌ی‌اه‌ی‌ن‌ی‌ب‌ش‌ی‌پ ی‌ع‌ی‌ب‌ط ی‌اه‌ه‌دی‌د در‌وم رد و

هن‌اه‌نی‌ا. مه‌وب و ی‌ور‌ب‌ودّ‌اد‌ع‌ب و ر‌گ‌ن‌ی‌د‌ور‌ش و نی‌ت‌ش‌ن‌ی‌ا ی‌ر‌ب‌ه‌ر هب ی‌گاه‌ن‌پ‌ک ب‌ت‌ک‌م نی‌ف‌ل‌ا‌خ‌م ۲. ی‌م‌وت‌ناوک کی‌ناک‌م ند‌وب ط‌خ ر‌خّ‌ا و یراگ‌ناراز‌با هن و ار ت‌ی‌ب‌ج‌وم در‌ط هن، د‌ن‌ت‌ف‌ری‌د‌پ ار م‌سی‌ل‌ائ‌ر در‌ط فی‌ص‌وت ی‌اربّ‌ات‌ل‌اصا هک‌ل‌ب، د‌ن‌ت‌س‌ین هب‌س‌اح‌م راز‌با اه‌ن‌ت اه هّ‌ی‌ر‌ط‌ن هک د‌ن‌د‌وب د‌ق‌ت‌ع‌م هک‌ل‌ب. ار هک‌ل‌ب د‌ن‌د‌وب‌ن ع‌ناق اه‌ش‌ی‌ام‌زآ ج‌یات‌ن ی‌نی‌ب‌ش‌ی‌پ هب‌اه‌نی‌ا. د‌ن‌ور‌یم راک هب ی‌کی‌زیف ت‌ی‌ع‌قاو د‌ن‌واد‌خ م‌ناد‌ب مه‌او‌خ‌یم نم: نی‌ت‌ش‌ن‌ی‌ا ل‌وق هب. د‌ن‌ب‌ای‌ب در‌د‌گ‌یم ه‌چ‌نآ ی‌ارب ی‌ح‌ی‌ض‌وت د‌ن‌ت‌سا‌و‌خ‌یم ر‌ص‌ن‌ع نآ ای ر‌ص‌ن‌ع نی‌ا فی‌ط‌ای، ه‌دی‌د‌پ نآ ای ه‌دی‌د‌پ نی‌ا هب نم. تس‌ا ه‌درک ق‌ل‌خ ار نا‌ه‌ج نی‌ا هن‌وگ‌چ تس‌ا ت‌ای‌ئ‌ز‌ج ه‌ی‌ق‌ب. م‌ناد‌ب ار وای‌اه‌ه‌ش‌ی‌د‌نا مه‌او‌خ‌یم نم. م‌ت‌س‌ین د‌ن‌مه‌ق‌ال‌ع

ار اه‌ث‌ح‌ب هن‌وگ‌ن‌ی‌ا و د‌ن‌ت‌ش‌اد‌ن ی‌ری‌ب‌ع‌ت ی‌اه‌ث‌ح‌ب هب ی‌ه‌ج‌وتّ‌ال‌صا هک ی‌د‌ع‌ب نانا‌دکی‌زیف ت‌ی‌ر‌ث‌کا ۳. ار اه‌راک لی‌ب‌ق نی‌ا ر‌وب د‌ن‌ت‌ف‌گ‌یم ای و د‌ن‌درک‌یم ی‌ق‌ل‌ت کی‌زیف ی‌ارب مه‌م‌ری‌غ ه‌ج‌ی‌ت‌ن رد و ی‌فسلف ...درک ت‌ی‌ع‌ب‌ت وای‌ا دی‌اب و تس‌ا ه‌داد م‌ا‌ج‌نا

ار یفسلف تاللاؤس حرط یولج ،یگاهنپک بتکم یتسیوتیژوپ ریبعت لاس یس بیرق یرآ دس هک دندرک عورش نانادکیزیف زا یخرب هک دوب ۱۹۵۰ هه رد اهنت...دش مکاح یژولوئیدا و تفرگ لباقم رد ار رگید تاناکما و دننکشپ ار دیدج یژولوئیدا رپوپ لوق هب ای و رادباقن تیمزج نیا ناراذگ ناینب نایم رد یتح .دننک زاب یساسا تاللاؤس یارب ییاج و دننک حرطم یتنس بتکم .دناهدرک رارقا دوخ هتشدگ یاههگدید رد رظن دیدجت هب هک مینیبیم ار یناسک یگاهنپک بتکم باوج نتفای یارب تدم زارد یاهششوگ هک ار یقیعم ریثأت تلفغ زارد یاهلاس:دیوگیم نروب آلثم یتاللاؤس :دناهدرکن وحم نم نهذ زا دنتشاذگ نم یوریناوج رد یناسنا لقع تاللاؤس نیرت یرورض هب و ادخ ،اطخ و تقیقح ،گرم و یگدنز هرابرد ،نآ رد ام شقن و گرزبناهج هرابرد ،دوجو ییایانعم هرابرد زین ااهششوگ یلصاح یب هرطاخ ،تشاذگ رثا نم یور تاللاؤس نیا تیّمها هک ردق نامه یلو ؛تیدبا دشابن هزوح نآ رد مینیبیم صاخ مولع رد هک یاهتسوپی تفرشیپ هک دسریم رظن هب .دوب رثؤم لئاسم نآ رد هک دودحم یاهتشر رد ار تیاضر و مدرک تشپ هفسلف هب رگید یرایسب لثم نم اذل یاوق هک رگید یرایسب لثم،ماهش رپ هک الاح اما .مفتای دیسریم رظن هب لح لباق آلعم ار یاهه دنچ یملع تاقیقحت جیاتن ملیام هک منکیم ساسحا ،تسالیلحت هب یورناش یدیلوت هک یدبا تاللاؤس نآ هب ریذپان بانج روطه نیا و منک هصالخ ماهتشادیچوک مهس نآ رد نم هک راک هب ار کیزیفاتم هژاو هک منکیم داهنشپ نم...دوشیم یهتتم تسا موسوم کیزیفاتم هب (همدمم ،رصاعم نانادکیزیفیفسلف یاههگدید زالیلیلحت).مرب

ملعلل عوضوم وه یذلا دوجوملاک ةماع اهنم طیسبلل و .ةبکرم ام و ةطیسب ام ملعلل تاغوضوم [6] قراقم ریغ و قراقم :نیمسق یلی مسقنی دوجومل م ث .یلکلال

ریغ و .داوملل نع ةئیربلل تادوجوملل یف رظنلل وه و ،یهلإل ملعلل مساب صوصخملا وه قراقملاف اهضعب و ،ملع تحت املع نوکی اهضعب و ،نیملعل نم نوکی امم ،ةبکرملا مولعلل نم هاوس ام قراقملا ملع و .یعیبطلل ملعلل تحت وه و ،یعیبطلل ماسجألل نم عون و غوضوم بطلل نإف .کلذل نوکی ال ام و .ةسدنهل ملع یف لخاد وه و ،ةیکلللل ماسجألل یف کلت و ،ةصوصخم ریdaqم یف رظن ةئیهلل یددع ةبسنلل و ،یعیبط توصلل و ،ةبسن عم توص و غوضوم نإف ،یقیسوملاک ،ملع تحت نوکی ال

[یلکلال ملعلل عوضوم]

غوضوم و .مولعلل عیمج کراشی نذا وهف ،ملع نود ملعب صصخی نأ بجی ال یلکلال ملعلل عوضوم لصفی نأب یلکلال ملعلل عوضوم صصخت اذ و .ةکرشلل هیف عقت ال کلذل و ،صصخم یئرجل ملعلل ملعلل عوضوم وه یذلا دوجوملا هلاثم :یئزج ملعلل ادبم هیلل لصفملا عونل کلذل ناک ،هعاونل کل یل ماسجلل لصفنا اذ م ث ،مسجلل یل رهوجل لصفنا اذ م ث ،ضرعل و رهوجل یل لصفنا اذ ،یلکلال (۱۶۹ ص ،)انیس نبا)تاقیلعلتال).یعیبطلل ملعلل عوضوم کلذل ناک - نکاسلل و کرحتملا

یلکلال موهفملا اذه سفن هب اودیری مل قلطملل دوجوملا وه یلکلال ملعلل عوضوم نإ عامکحل لوق نأ ةیمکب و اةصاخ ةعیبطب صیصخت ریغ نم رملأل سفن یف دوجوم وه امب دوجوملا هب اودارأ امنل لب دیقب ال قلطم دوجوم هئأ هیلل قلدصی اذک یعیبط ینامسج دوجوم هئأ هیلل قلدصی امک ناسنإل نإف نأب یرح قلطملل دوجوملل قلدصم وه امب یعیشلل نع ثحبلال اضیأ صیصختلل دیقب ال و قالطلال دوجوملا درف وه توبثلل یهیدب هئأل تابثلل نع نغتسم وه یذل و یلوألل ةفسلفل یف رکذی ال دجوی ال یذل یلکلال موهفملا اذه سفن ال تادوجوملا نم دهاشی امل اقلطم هل درف وه امب قلطملل (۸۸-۸۹ ص ، ۶ ج ،ةیلعلتملا ةمکحلل).نهذل یف

و هعاونل یف و ةدحولا و دوجولا لثم تادوجوملا عیمجب ماعلل یعیشلل یف رظنی وهف یلکلال ملعلل ام لثم ةیئزجلل مولعلل تاغوضوم نم یعیشلل صیصختلاب ضرعی ال یئال یعیشلل یف و هقحاول کرحتملا ادبملا یف و ،هذه یرجم یرجی ام و صقانلل و ماتلل و لعفلل و ةوقلل و رّخأتلل و مّدقتلل و .هؤامسأ تسّدقت و هلالجّلل لّلل مّساب هیّمسی نأ یغبنی یذل یعیشلل وه و تادوجوملا عیمجل و صاخ عوضوم امهنم دحاو لکلل نایلل ناملعل ناک نإ هئاف ادحاو املع یلکلال ملعلل نوکی نأ یغبنی

اذه ،نايئزج نيملعلال الك ف .يئزج ملع وه رخ آ ملع عوضوم لم تشي سيل و صاخ عوضوم هل يذل ملعلال
ةعوسوم(١٤ ، ٤ ، [ىبارافل ل عىبطلال دعب ام صارغا ىف ةلاقم]طمم) .دحاو يّلكل ملعلال نذإف ،فلخ
(٣٨٥-٣٨٤ ص ،ىبارافل و ىدنكل تاحل طصم

ي:لكل ملعلال

وه يلكل ملعلال عوضوم :اولاق ،ةماعل رومأل و ىلوالا ةفسلفلا وه يلكل ملعلال نم دوصقملا
وأ ةروص وأ امسج هنوك نم معأ ةيتاذلا دوجوملا ضراوع وه هي ف هنع ثوحبملا و ،دوجوم وه امب دوجوملا
دوجوملا وه يلكل ملعلال عوضوم ،ماع لكشب و .ادرج وأ ايدام ناك وأ ،ادامج وأ اناويح وأ اناسنإ وأ ىلويه
ردص دنع ةىفسلفلا تاحل طصملا سوماق). (٤٩١ ، ٢٨٧ ص ٣ ، رافسأل) دوجولا قلطم و قلطملا
(٣٣٥ ص ،نىهلالملا

م:اسقأ ةسمخ مسقنت [وطسرا بتك]يه و[7]

(١): (ةيركفلا) ةلآلا يا ،داليملل سداسلا نرقلا ذنم نوناغروأب ةبقلملا ةيقطنملا بتكلا (١)
لدجلا ،ناهربلا وأ ةيناثلا تاليلحتلا ،سايقلا وأ ىلوالا تاليلحتلا ،ةرابعل ،تالوقملا
نولوقيف ةينانويللا اهئامسأب اهوركذي نأ نينيمالسالا ةفسالفا ةداع ترج دق و .ظليلاأل
اقيطسفسوس ،اقيبوط ،ةيناثلا اقيطولانأ ،ىلوالا اقيطولانأ ،ساينمرارباب ،سايروغيطاق

بتك و ،عئابطلل عيمج معت يتلا رومالا اهنم ملعتي ةيلك بتك اهنم و ،ةيعيبطلل بتكلا (٢)
نايكلا عمس وأ يعيبطلل عامسلا :يه و .عئابطلل نم دحاو لك صخت يتلا رومالا اهنم ملعتي ةيئزج
،ةيوجل رهاطللا يا ،ةيولعل راثآلا ،داسفلا و نوكل ،امسل ،(ةيعيبطلل ي ف يلك باتك وه)
باتك مث .ضعبلل اهلبقي و ،هيللا اهتبس ناكم ي ف ضعبلل كش ي (تالآلا) ةيليلحتلا لئاسملا
:يه «ىرغصلل تاييعيبطلل» مسا تحت تعمج ةريغص بتك ةينامث هدعب يتأي (يلك وه و) سفنلا
،هرصق و رمعل لوط ،مالحالا ي ف ايؤرلا ريבעت ،ةطقيلا و مونلا ،ركذتل و ركذل ،سوسحمل و سحل
خيبرات :يه يعيبطلل خيبراتلا ي ف بتك ةسمخ مث .مرهلا و بابشل ،سفننلا ،توملا و ةايحل
ن.اويحلا ةكرح ،ناويحلا يشم ،ناويحلا نيوكث ،ناويحلا ءاضعأ ،ناويحلا

ىلع اعمج يذل وه سوقينوردنأ نأ حولي :ةيعيبطلل دعب ام يا ةيقيزي فافاتيملا بتكلا (٣)
ناك و .تاييعيبطلل دعب يتأت اهنال مسالا اذهب اهمسو و ،همايا ذنم فورعلملا بيترتلا
هذهب نينيمالسالا دنع فرعت يه و .ىلوالا ةفسلفلاب و ،يهلإلا ملعلال اوعوضوم ىمس دق وطسرا
ةفسلفلا خيرات). ةينانويللا عاجهلا فورحب ةموقرم اهنال فورحل باتكب اضيأ و ،ةثالثلل امسالا
(١١٥ ص ،ةينانويللا

(اقيزي فافاتيملا) ةيعيبطلل دعب ام

Metaphysique / ةيسنرفلا ي ف

Metaphysics / ةييزيلكنالا ي ف

Metaphysica / ةينيتاللا ي ف

ةفسلفلاب ةصوصخمل وطسرا تالاقم ىلع مويلا هقلطن يذل مسالا وه ةيعيبطلل دعب ام ملع - ١
ىلوالا.

نرقلا ي ف (وطسرا) بتك عمج يذل يسدورلا (سوقي نوردنأ) نأل مسالا اذهب تيمس
ملعلال دعب بتكلا هذه بيترت ي ف ىلوالا ةفسلفلا عضو داليملا لبق لوالا

یعی بطلال زامعا، مولع زایم لعل چیه رد هک تسان لئاسم هلسلس کي درب یپ هک تسان یسک لوا و طسرا قلعتم یاهناگادج ملع هب ار اهنآ دياب و دجنگیمن، یقطنم ای یعامتجا ای یقالخا ای یضایر ای تالاح و ضراوع ناوونع هب ار لئاسم نیا هک یروحم داد صیخشت هک تسان یسک لوا ومه دياش. تسناد و هطبار درک فشک هک تسان یسک لوا ومه دياش و، تسان «دوجوم وه امب دوجوم» دنکیم عمج دوخ درگ دوخ هک تسان یزیچ رگید مولع لئاسم زان اهنآ ییادج کالم و رگیدکی اب ملع ره لئاسم دنویپ لماع رگید ملع ره دننام و درک ادیپ هعسوت اهدعب ملع نیا لئاسم هتبلال. دوشیم هدیمان «ملع عوضوم» انیس نبا یعی بطلال ادعبام اب و طسرا یعی بطلال ادعبام یسیاقم زابلطم نیا. تقای یدایز تافاضا ک تسان یسک لوا و طسرا لاح ره هب یلو. دوشیم نشور، نیهلأتم لال ردص یعی بطلال ادعبام هب دسر هچ داد صوصخم یاج رگید مولع نایم رد نآ هب و درک فشک لق تسم ملع کي ناوونع هب ار ملع نیا.

عمج فراعمالا ؤرئاد کي رد وا زان دعب ار و طسرا راثآ. دوب هتشا دگن ملع نیا یوریمان چیه و طسرا یلو تشادن صوصخم مان نوچ و تفرگ رارق «تایعی بطلال» شخب زان دعب بیترت رطن زان شخب نیا. دندرک دش فورعم «کیزیف زان دعب» ینعی «کیزیفاتم» هب.

دش همجرت «هعی بطلال دعبام» هب یبرع نیمجرتم یلیسو هب «کیزیفاتم» یملک

زان دعب و طسرا باتک رد هک هدش هداد ملع نیا هب تهج نادب مان نیا هک دش شومارف مک مک هک تسان هدش هداد ملع نیا هب تهج نآ زان مان نیا هک تفر نامگ نیچ. تسان هتفرگ رارق «تایعی بطلال» دناتعی بطلال زان جراخ - هدرجم لوقع، ادخ لیبق زان ملع نیا لئاسم زان یضعب لقالل ای - ملع نیا لئاسم لبق ام» ملع نیا تسیابیم هک دش حرطم لاؤس نیا انیس نبا دننام یدارفا یارب ورنیا زان ادخ ثحب رب ملع نیا لامتشا رابتعا هب رگا اریر، «هعی بطلال دعبام» هن دشیم هنداوخ «هعی بطلال نآ زان دعب هن هتفرگ رارق تعی بطلال زان لبق ادخ دناهدنداوخ مان نیا هب ار نآ.

هابتشا کي هب رجنم یاهمجرت و یطفل هابتشا نیا دیدج نافسلفتم زان یخرب نایم رد اهدعب یعی بطلال ءاروام اب یواسم ار «هعی بطلال دعبام» یملک نای یاپورا زان یدایز هورگ. دش یونعم هکانانچ - هک نآ لاح و دناتعی بطلال زان جراخ هک تسان یروما ملع نیا عوضوم هک دندرک نامگ و دنتشادنپ هب. دوشیم تسان دوجوم هچ ره هخالاب و تعی بطلال ءاروام و تعی بطلال لماش ملع نیا عوضوم - می تسناد رابرد طقف هک تسان یملع کیزیفاتم: دندرک فی رعت نیچ ار ملع نیا طلغ هب هتسد نیا لاح ره (۱۳۴-۱۳۵ ص ۵، ج ۵، یرهطم دیهش راثآ هعومجم). «دنکیم ثحب هدام زان درجم روما و ادخ

ننعی «کیزیف» و دعبام ینعی «اتم» یملک ود زان تسان بکرم و ینانوی تسان یغل «کیزیفاتم» هعی بطلال دعبام ینعی «کیزیفاتم» و، تعی بطلال.

مراهج نرق) نامز نآ مولع عیمج رد یو هک دوشیم دای روطنیا و طسرا تافلؤم زان هفسلف خیرات رد یرفراعمالا ؤرئاد یو تافلأتم هعومجم و هدرک فیلأتم باتک، تایضایر یانثتسا هب (دالیم زان لبق: دوب تمسرق هس یاراد هک هدادیم لیکشتم

فسلف باتک تمسرق نیا یامتاخ رد و هدوب تایعی بطلال رد یفلتخم بتک لماش هک یرطن مولع. فلا هدوب یلوا.

هدوب ندم تسانیس و لزنم ریبدت و قالخا لماش هک یلمع مولع. ب.

لدج و هباطخ و رعش نینعی یعادبا مولع. ج.

مان فلؤم فرط زان دوب هدش رکذ تایعی بطلال زان دعب یفیلأتم بیترت بسح هب یلوا یفسلف نوچ و تمسرق ینعی، دش هدیمان (هعی بطلال دعبام) کیزیفاتم اهدعب دوب هدشن هداد نآ هب یصاخ ناوونع

نعم هب «كيزيفاتم» م لك ، نيم جرت م طلغ طساو هب نامز رورم هب م ك م ك و ، تايعي بط زا دعب دش قاطا يهلا فوسل ي ف دروم رد نيسيزيفاتم و دش ريسفت تادرجم ملع و هعي بطال ءاروام

يونعم ياهطلغ أشنم ي طفل طلغ نيا نكل دسريم رظن هب ي طفل طلغ كي ادتبا طلغ نيا دنچ ره .تسا هدش يرايسب

دندنكىم ريسفت روطن يا ار كيزيفاتم ديني بىم دينك عوجر يدام فسل ف بتك هب رگا امش ،وصم هابتشا نيا زا ار دوخ دياب مرتحم دنناوخ هتبل .«دنگىم ثحب حور و ادخ زا هك تسا يملع» - دش هتفگ آل بق هك نانچ - هك لب ،تسا حور و ادخ كيزيفاتم ثحب عوضوم هك دربن نامگ و درادب شاب نيسيزيفاتم ،صخش تسا نكمم و تسا دوجو قلطم (ىلوا فسل ف) كيزيفاتم ثحب عوضوم هتفرن رود يلىخ هدش عياش آريخا هك يتاحالطصا زا هك نآ يارب نكل .دشاب يدام لاح نيغ رد و ين هعي بطال ءاروام هب لئاق هك ميويوگىم يفسل ف بتك م نآ هب ار «كيزيفاتم» م لك مي شاب (٧١-٧٠ ص، ٦ ج ،يرهطم ديهش راثا هعومجم).دشاب هدوب

هك تسا يمان ،هدش هم جرت «هعي بطال ادعبام» هب يمالسا هفسل ف خيرات زاغ زا هك ،«كيزيفاتم» آ هب ،وطسرا نامز زا سپ يدامتم ياهلاس قافتا و فداصت يور زا برغ فسل ف نارگشواك رظن هب و .تسا هدمآ تسد هب يعي بط مولع رد و تاميلعت زا دعب هك هدشه داد و اشن و مان ي ب راثا زا هورگ تمسق نآ هك دش رادي ب هفسل ف تغل رد ماگنه نآ اهنت «كيزيفاتم» م لك هك تسانعم نادب نيا زا نوچ و ؛دنتفاي اشن و مان نودب تسا نودم ناونع ني مه ريز نونكامه هك ار لوا ملعم تاميلعتزا ،كيزيف هب موسوم ياههتشون هب يباي تسد نامز زا سپ يياهنامز رد ار اههتشون نيا قافتا باب ،لاحره رد .دنتشاذگ كيزيفاتم ار اه نآ مان آرهق ،دندروآ تسد هب ،تسا «تعيبط» ينعم هب هك زا لب ق داتفه لاس هب سوكنينوردن آ هك تسا يمان ،تسا تعيبط زا سپ ينعم هب هك ،كيزيفاتم هب هك ،«اتم» دنوشي پ ،ريسفت نيا رد .تسا هدشه داد لوا ملعم راثا زا شخب نيا هب حيسم داليم هدمآ قافتا و هفدص تروص هب آلوا ،تسا «دعبام» ينعم

هن و يقطنم تي دعب هن و يميلعت تي دعب هن ،تسا ينامز تي دعب ينعم هب نآ تي دعب ،ايناثو ريسفت رد - يسودقلا هرس سدق - يسوط نيدلاريصن هجاوخ .يتسه بتارم و تاجرد رد تي دعب ،زومآ هب ار لوا ملعم شور و هدر ب ي هعي بطال ادعبام يشزومآ تگن هب ،دوخ يمالسا فناققحم ئور نيا نيبم ار لوا ملعم فعي بطال ادعبام هاگنآ ،دنگىم ميسقت رترب و هطسوت م و ييادتبا ديويوگىم و دنگىم فيصوت يگدنزومآ يراك تبا

نيا زا و هدر ك زاغآ ،تسام سح تخانش هب ايشا ني رت كيزدن هك ،تايعي بط زا ار دوخ ياهسر رد لوا ملعم ،تسه عبانم و يدابم هب و رترود ام يسح تخانش زا هك ،تسا هدي يارگ تالوقعم هب تاسوسحم ياپ .دنتري دنز

عورش تاسوسحم يدابم زا هك هدوب راوتسا يجي ردت ميلعت لصا رب وا ني رفا نومزآ و هدنزومآ شور تالوقعم بناج هب اج نآزا و هدر و آيم يور تعيبط ياههدي ب و تاسوسحم يوس هب نآزا سپ و هدشيم (١٦-١٥ ص ،فسل ف ياهراتسج).تسا هتفاتشيم

دراد يلمأ تلباق تاكن زين درگزيم نيا ي ب جرت مولع اب هفسل ف هطبار هني م ز رد [8]

و تامدقم نودب مه ي ب جرت ياه شور يتح هك نيا رب ين بم دراد دوجو يرطن كى :فسل ف تفرعم يم يلك جياتن هب لىلد نيا هب مه يعي بط مولع رد ينعي ؛دنسر يم من هجىتن هب يلقع ياه شور بلطم نيا نتفرگ رظن رد اب ،نياربانب .دنوش يم هميمض هب جرت هب يلقع تامدقم هك ميسر ؟تسيچ يلاع ترضح رظن .دنكن هدا فتسا يلقع شور زا هك مينك اد ي ب جرت يملع رتمك دياش

یم یتقو هک نیا یکی: می‌شاپ هت‌شاد هت‌کن ود هب دیاب ام، نم رطن هب: حابصم دات‌سا
نآ نوچ؛ مینک یم ثحب اه تسین‌ت‌سایس دوخ هاگ‌دید زا، دوش یم تابثا ی‌برجت شور اب ملع: می‌یوگ
تقو کی. تسا نیا مه‌ش‌شور، تسا نیا «سن‌یاس»: دنیوگ یم و دنرب یم راک هب ار حال‌طصا نیا اه
نیا: می‌یوگب و مینک تابثا ار یلقع تام‌دقم هک نآ هب درادن جای‌تحا نیا. مینک یم ثحب ه‌نوگ نیا
فرح نیا هب یراک ام: دنیوگ یم اه نآ. دشاپ هت‌شاد یلقع ه‌ناوت‌شپ هک دراد رابتعا یتقو ام‌ش شور
نینچ ام، اه‌ضرف شپ نیا ساسا رب: دنیوگ یم طقف. تسام شور نیا و تسام راک نیا؛ میرادن اه
تابثا ناهرب اب دوخ یاج رد هک یلصا؛ می‌یوگ یم ام هک تسایع‌وضوم لصا زا ریغ نیا. میراد یرطن
تسین یجای‌تحا اچ نیا. مینک یم ضرف ه‌نوگ نیا ار هلئسم نیا، اه‌ضرف نیا ساسا رب؛ دوش یم
تابثا ات میریگب راک هب ار یسایق و یناهرب شور ای می‌هد تلخد نآ رد ار یلقعت لئاسم هک
ساسا رب شور نیا: دنیوگ یم. تسایناهرب، تسالوصا نیا رب ینتبم ه‌برجت نیا نوچ هک مینک
ای دن‌شاپ ینیقی اه‌ضرف شپ نیا هک دن‌رادن مه رارصا. دهد یم ار هجیتن نیا اه‌ضرف شپ نیا
تساه نآ حال‌طصا قبط نیا. درک لاطبا مه دعب، درک تابثا ملع: دنیوگ یم و دننک یم یملع راک. هن
رگای‌تح، دینادب رب‌تعم ار یلقع شور دیاب ام‌ش هک مینک دّیقم ار اه نآ میناوت یمن ام، نیا قبط و
یم نوچ؛ تسین دراو ناشی رب یلاک‌شا «میرادن لقع مان هب یزیچ» ای «تسیچ لقع»: دنیوگب
و میریگ یم راک هب ار شور نیا ی‌تای‌ضرف ساسا رب طقف ام، تسین نیا ام‌ضرف شپ دنیوگ
نام‌دوخ هاگ‌دید زا ام، مه تقو کی. «یملع راک» دوش یم نیا. مینک یم هضرع و میریگ یم نآ زا یجای‌اتن
لوصا نیا رب هک تسا رب‌تعم یتروص رد، دیت‌فرگ راک هب ام‌ش هک ی‌برجت شور نیا: می‌یوگ یم
ی‌برجت شور: می‌یوگب میناوت یم تروص نیا رد. تسا نیا شا‌هشیر، دشاپ ینتبم یلقع ه‌عوضوم
کاک‌فنا اه نیا و یلقعت شور رب تسای‌نتبم ی‌برجت شور هشی‌مه، تسین ضحم ه‌برجت شدوخ مه
می‌هد تبسن اه نآ هب میناوت یمن ار نیا اما، دشاپ مه حیحص دیاش و تسام تواضق نیا. دن‌ریذپان

یسک ات کی‌زیف ه‌فسلف ردّالثم هک دن‌درک ه‌راشا رت‌کد یاقآ بانج هک نیا رگیدی هت‌کن
ه‌درکن تابثا ار نآ ه‌برجت هار زا و دن‌ادن ار کی‌زیف لئاسم و دشاپ ه‌دناوخن کی‌زیف
یا هت‌کن هراب نیا رد مت‌ساوخن نم. دن‌ام یمن یقاب کی‌زیف ه‌فسلف یارب ییاج، دشاپ
یملع شور اب هک میرب یم راک هب ار یمی‌هافم کی‌زیف ه‌فسلف رد ام تسا تقو کی: منک ضرع ار
ثحب نیا دوخ، مینک یم کی‌زیف ه‌فسلف رد هک یثحب یلو، دنا هدش تابثا کی‌زیف رد ی‌برجت و
می‌هافم نیا ساسا رب؛ دنا هدش تبات یملع رد هک میا هت‌فرگ ار یمی‌هافم. تسین ی‌برجت ش‌شور
اه‌نآ زا رت‌ارف یزیچ می‌هاوخ یم، دشاپ هدش تابثا یملع شور اب ملع رد بلالطم نیا هک نیا ضرف یور
نیا هب تسانب نوچ هک می‌یوگ یم، می‌زادربپ اه نآ هب هک نیا زا شپ ای، مینک حرطم
، دن‌وشن تابثا لوصا نیا ات هک میراد جای‌تحا یا ه‌عوضوم لوصا هب، می‌زادربپ لئاسم
شور و ه‌فسلف زا هدافت‌سا ه‌نوگ ود نیا. تفای دن‌هاوخن ار ناشدوخ رابتعا اه نآ
نآ شیانعم و، ملع‌لادعب ه‌فسلف یکی و ملع‌لا لبق ه‌فسلف یکی: تسایلقعت
طقف میا ه‌درک هدافت‌سا ه‌برجت زا. میا ه‌درک هدافت‌سا ه‌برجت زا ه‌فسلف رد هک تسین
شور نیا و میدوب ه‌دناوخن ار ملع نیا ام رگا. هلئسم حرط یارب و، عوضوم یارب، می‌هافم یارب
، دنا هدش حرط هک الاح اما، دش یمن حرط نام‌یارب تال‌اؤس نی‌ال‌لصا، میت‌فرگ یمن راک هب ار ی‌برجت
نیا، «تسیچ ددع»: دن‌ومرف ه‌راشا هک نیمه‌الثم؛ می‌هدب باوج میناوت یمن ی‌برجت شور اب
؛ تسیچ ددع تقیقح هک مینک یم ثحب نآ زا مه نام‌دوخ ه‌فسلف رد ام. تسایکی‌زیفاتم یا هلئسم
ثحب نیا؟ تسایوجوم نهذ رد طقف و تسایرابتعا ای تسایوجوم مه چراخ رد و تسایق‌یقح یرما ای
شور زا، مینک حرطم می‌هاوخ یم تای‌ضایر ه‌فسلف رد یتقو اما. تسایکی‌زیفاتم ثحب کی ات‌لصا
، تسایلقعت شور نیا رد مه نآ ندوب ی‌فسلف. تسایلقعت نآ شور، مینک یمن هدافت‌سایضایر
نآ، درادن کی‌زیفاتم هلئسم هب یطبر نیا، دوش یم تابثا تای‌ضایر رد هک دراد یصاوخ هچ ددع الاح
میناوتب ات دراد یراث‌آ هچ، دراد ی‌تای‌صوصخ هچ ددع هک مینادب دیاب. تسین ی‌فسلف ثحب کی مه
اه نآ دیاب ینعی؛ دن‌راد ام یارب یروصت یدابم ه‌بنج طقف اه نآ اما، مینک حرط یلاؤس ه‌نیمز نیا رد
اب رگیدی هلئسم لح اما، دوش حرطم نام‌یارب هلئسم تروص؛ دوش حرطم ام یارب ش‌لاؤس ات مینادب ار
یه‌ان‌تمان ددع ای‌آ»، «درادن ای دراد تی‌عقاو ددع ای‌آ» هک دش حرطم لاؤس یتقو. تسین ی‌برجت شور
یه‌ان‌تمان ای یه‌ان‌تم ددع هک می‌مه‌فب میناوت یمن، می‌شاپ ه‌دناوخن یضایر رگا، «میرادن ای میراد
دوش یم نیا. تسین ی‌برجت شور اب رگیدی ش‌نداد باوج، دش حرطم لاؤس یتقو اما. هچ ینعی

«یلقعت شور» دوش یم، مینک لح ار هلئسم ات میریگ یم راک هب هک مه ار یشور. «هفسلف» زا شعوضوم هک نآ آب درادن یتافانم نیا. دوب دهاوخ «یفسلف» دوش یم حرطم نآ رد هک مه یا هلئسم دشاب هدش هتفرگ رگید یاج.

اضف" هرابرد دینک ضرر. **تسا نیا زا رت هدیچی پ بلطم منک یم رکف نم**: نزواه نگل رتکد، هن ای دنتسه لقتسم، ضرع ای دنتسه رهوج هک نیا و اه هیرطن زا رطن فرص میناوت یم "نامز و نیب طابترا کی طقف اضف: دنتفگ یم سرتین پال لثم نافوسلیف زا یضعب. مینک ثحب دوخ رد هک ییاهزیچ رطاخ هب رتشیب، دندرک در ار هاگدید نیا. تسین ادج دوجوم کی شدوخ، تسایشا تبات ناش همه ایشا رگا یتح تشاد دوجو نامز نآ رد هک کیزیف رد هک: دنتفگ: دندرک ادیپ کیزیف **اضف میناوت یمن هک دهد یم ناشن نیا**. مینک ضرر ار اضف زا تیعضو ود میناوت یم، دنشاب **میهاوخ رگا یلو. تسا نیا زا شیب هکلب، مینادب ایشا نیب طابترا افرص ار** دیناوت یم امش یلو. **میزادرپب کیزیف هب دیاب، دراد ار تاناکما نیا اضف هک میمهفب** رد موهفم نیا ندرک نشور یلو، دینک یم نشور رت قیقده ار «اضف» موهفم طقف نیا هک دیهدب باوج دراد تلادخ ام یفسلف راک.

رد ابلاغ ام هک یلاثم. میراد مه «ملعلادعب هفسلف» مدرک ضرع نم، لیلد نیمه هب: حابصم داتسا رد، میتشادن «یژرنا» مان هب میوهفم، دیدج کیزیف زا لبق ام هک تسا نیا مینز یم نامیاه ثحب مینک ثحب میتسناوت یمن مه کیزیف رد ام، نیاربانب. دوبن حرطم شپ نرق دنچ ات مه کیزیف رد هک نیا زا دعب. تسین ای تسا هدام خنس زا ایآ؛ تسیچ هدام اب شا هطبار و تسیچ یژرنا هک صاخ یفیرعت و تشگ نیببت وری و هدام اب شقرف و دش حرطم «یژرنا» مان هب میوهفم کیزیف کیآلصا، تسین هدام خنس زا ای تسا هدام خنس زا یژرنا ایآ هک دوش یم حرطم لاؤس نیا، درک ادیپ حرطم هفسلف یارب یلاؤس الاح. دهد باوج دناوت یمن کیزیف رگید ار نیا. تسا یرگید تیغقاو رد اعقاو هدام رگا: دیوگ یم؛ دهد یم باوج یلقعت شور اب و دیآ یم هفسلف هک تساجنیا. تسا هدش اب ام ار نیا. تسین یرگید خنس یژرنا، دوش یم لیدبت یژرنا هب شطاسبنا و ندش هیزجت رثا دهاوخن مجحال، دوش هیزجت، دوش کچوک ردق ره، دراد مجح هک یزیچ هک مینک یم تابتا یلقع ناهرب رطن زا اما، هدام لباقم رد و هدام زا ریغ تسا یزیچ یژرنا دنیوگ یم زورما کیزیف رد هچرگا سپ. دش و ضابقنا، دینک یم قرف شلخلخت و فثاکت لکش، تسین رتشیب تیغقاو کی یفسلف ثحب نیا اما. تسا یفسلف ثحب راک، تسا یلقعت ثحب شور نیا. دینک یم قرف شطاسبنا شعوضوم. دوب هدشن حرطم مه لبق نرق چنپ، هدرکن حرطم ار نیا وطسرا، هدش حرطم الاح یفسلف هفسلف» میوگ یم ار نیا. یفسلف و تسا یلقعت لح هار، شلح هار اما، درک نییعت کیزیف ار کیزیف دوشبات تسین یبرجت هلئسم نیا لح شور. تسا هفسلف، لاح ره هب یلو. «ملعلادعب **رد یسانش هفسلف درگزیم**، هزوج تیاس). دینک یم حرطم هفسلف یارب کیزیفار شعوضوم دنچره (هفسلف یتسیچ دروم)

دسینویم دوخ ناشیا. دندوب لاعف هنینمز ود ره رد هک دندوب یناسک زا یرفعج همالع موحرم [9] رد هک اههفسلف یضعب رد قیقحت تهج هب بنانج نیا اب یرقت شپ لاس ۳۰ زا میوگب میناوتیم، مدید یرورض ار یرطن کیزیف مهم لئاسم رد قیقحت و یسررب، دنتسه عیاش رضاعم نارود اب، دیماجنا لوط هب لاس ۲۰ زا شیب مزال هب ساحم ربانب هک یدامت نایل لاس هتاتخب شوخ یباسح دومحم رتکد یاقآ بانج موحرم دنمچرا دنمشناد دننام کیزیف زا هتشر نیا نارطنبحاص نانادکیزیف یفسلف یاههگدید زا یلیلحت باتک رب ناشیا همدم). میتشاد ایسررب و ثحب (رضاعم)

و تایضایر ثحابم اب ناشیا زین فجن هزوج رد یگبلط تالیصحت نامز رد و نیا زا رت قباس رد ناشندناوخ سرد هوجن دروم رد همالع موحرم: دیوگیم ناشیا دنزرف. تسا هتشاد راک و رس کیزیف منادب هکنیا یارب... و لوصا و هقف هلمج زا هزوج لومعم سورد دندناوخ رب هوالع نم: دنتفگ یم فجن یارب و مدرک یم هدافتسا دندوب فجن رد هک اعطال فشاک موحرم یاه هون زا تسیچ یرطن کیزیف

رد هک «مالسالایف لمارکتلا» باتک بحاص «نیما دمحا» هب یضایر یرطن ثحابم یریگدای
اب هبحاصم ،یرفعج یقتدمحم همالع زایاه هتفگان ،هزوح تیاس).مدرک یم هعجارم دوب نیمظاک
(ناشیا دنزرف)

نم :دنتفگ یم داتسا دوخ» :دیوگیم زین یباسح رتکد اب داتسا تاسلج دروم رد ناشیا دنزرف
یباسح رتکد مان هب یصخش لززم رد هک مدینش ،مدش نکاس نارهت رد و هدرک تعجارم فجن زای تقو
یرطن کییزیف ثحابم هب عجار مه نم نوچ ،دوش یم ثحب «یرطن کییزیف» هب عجار یثحابم دروم رد
25 دودح راوگرزب و دنیا و مدش یباسح روسفورپ یملع تاسلج دراو نیاربانب ،مشتشاد یتاعلاطم
و یفسلف ثحابم هب عجار تاسلج نیا رد یرفعج همالع .دنتشاد یملع تاسلج رگیدمه اب لاس
ار یرطن کییزیف هب طوبرم ثحابم مه یباسح روسفورپ موحرم و دندرک یم ثحب یناسنا مولع هزوح
(نامه).«دندرکیم هئارا

یغیش تمکح و نافرع تاسلج هلسلس زامتشه هسلج [10]

شایدیپ اب . تساهفسلف هب ملع نیرت کیذن تاییضایر زاسپ کییزیف هک تفگ ناوت یم [11]
رد ... گن بگیب یهیرطن و تیعطق مدع لصا ، موتناوک کیناکم تیبسن یاههیرطن نردم کییزیف
هتفرگ تروص یداینب ینوگرگد یسانش یتسه و یتسه یاههلاس و ناهج حیضوت و ریسفت
و تساهدیسر نایاپ هب هفسلف نارود هک دنرواب نیا رب نادنمشناد و هفسالف زایا مدع . تساه
هب اهنت هن هفسلف هک تفگ دیاب اما . دیوگ خساپ هفسلف یاهشسرپ هب دناوتیم کییزیف
ام یملعی هنیمز ره رد دراد ار دوخ صاخ یاهدربراک فلتخم یاههزوح رد زونه هکلب ، دیسرن دوخ نایاپ
هک کییزیف نیمه لاثم ناوونع هب ، میشاب هتشاد زین یفسلف جاتنتسا نآ زا هک مینک یم یعس
هفسلف عون کی دیاب ار یرطن کییزیف دوخ ، دوش یم میسقت یلمع کییزیف و یرطن کییزیف هب
هب و هداد تهج ریغت هتشدگ هب تبسن زین هفسلف ، کییزیف ملع و شناد تفرشیپ . تسناد
یم نآ هب تعیبط هک تسایزیچ نآ کییزیف رطن زایا تقیقح . تساهدیسر یرت قیقده یاهتخانش
هب تبسن ماسجا ، دنراذی طابترهچ مه هب تبسن نیا دروم رد ، ددیم ماحنا دوخ هب دوخ و زادارپ
دنک یم یسررب مه اب ار اههطبار نیا کییزیف . دنتسه هنوگچ اهورین . دنراذیاهطبار هچ رگیدکی
ی هزوح رد رتشیب نیا دنک یم رطن راهظا دعبا ، تساهدوب ادتبا ورین هک نیا دروم رد اما
، ددیم یفسلف تخانش اه نآدرواتسد و اه هداد زاهفسلف و تساهفسلف .

و نامزینعی دوش یم هتسیرگن عون کی هب ناکم و نامز هب تبسن یهیرطن قبط رب کییزیف رد
تسانیا ناشتوافت اهنت دنا هتسباو رگیدکی هب اهنت آهکلب درادن دوجو هئاگادج و قلطم ناکم
نییپ هبالاب زاناکم و هدنیآ هبالاح زاولاح هبتشدگ زایا دنک یم تکرح تهج کی رد نامز هک
روصت نیا رب یضعب هک هنوگ نیا ناهج رد قیاقح ندوب قلطم و یبسن دروم رد ، درادن نایرج
قیاقح هکلب . تسین روط نیا (تبسن یهیرطن هبعوت اب) دنتسه یبسن قیاقح هک دنتسه
نیا و دیآ یم دوجو هب یدنزرف دشابن یردام ات دنزرف زالبقردام دننام ، دنراذی دوجو ناهج رد یقلطم
هدش دم تبسن یهیرطن اب طابترهچ مه هک رکف زرطنیا . تساقلطم قیاقح زادوخ
نیناوق ندوب قلطم دروم رد هکلب هتفر نیب زاندوب قلطم هک دیوگ یم تبسن نوناق . تساه
، دشاب ناسکی فلتخم رگ هدهاشم هب تبسن هک درک تبحص یروط دیاب .

نیناوق ندرک ادیپ یپ رد نردم کییزیف . دنتسه اههرز و اهورین داحتا یپ رد ناناکییزیف هزورما
هب نامسیر یهیرطن . تساهدش هتخاس یزیچ زاههرز نیا هک نیا و تساهیلوا یاههرز رب مکاح
اههرز هک تسانآ نیبم یهیرطن نیا. تساهبعوت دروم رضاح لاح رد اههیرطن نیرت یداینب ناوونع
رد اههرز دروم ردهرز - جوم زونه هک یتروص رد . تسین مهم نادنچ یاههرز و دبای یم لوحت ینامسیر
یم نایب یفسلف لکش هب یکیزیفی هیرطن هک تسانیا نیبم دوخ نیا و . تساجیار کییزیف
زادارپ یهیرطن ناناکییزیف رتشیب متسبی هس رد . دیآ رد هبرجت هب ماحنارس هک نیا ات دوش
داقتعا نوچ ، تساجیار تارذ کییزیف دروم رد هلاس نیا و دنراذیبعوت کییزیف و یضایر یاههبنج هب

سپ ، میهد ناشن هبرجت و شیامزآ ی هلیسو هب ار تارذ میناوت یمن هک تسنا نیارب نیانیا
زیلامرف ار بلاطم نیاب هنوگ نی و کاروک دننام دننک یم نیاب یضایر نابز هب ار تارذ کییزیف
(اه نآ هطبار و هفسلف و کییزیف هلاقم)دنیوگی میضایر

کییزیف زایرامش فالخرب و ا.تسنا هفسلف رادتسود نادکییزیف کی (Rovely.C) یلوور ولراک
،واتعیبط هفسلف هاگن رد و وطسرا نامز زا اهنت هن هک تسنا رواب نیارب یزورما ناگهشیپ
نانچمه زین رضاعم کییزیف هاگن اب و هرود نیارب رد هکلب ،دناهوب هتخم آمهه هفسلف و کییزیف
اهنآ یود ره یارب هطبار نیارب هکلب ؛تسنا هئاتسود هطبار کی زا رتقیممع و ینتسسانگان ،دنویپ نیارب
یاعدا نییبت یارب Scientific American هیرشن رد یاهلاقم رد و ا.تسنا یرورض و مربم زاین یعون
نینچ و هدناسر ناتساب نانوی هب ار ریخا انادکییزیف نیب رطن فالتخا نیارب هشیو
وابلج راکتبا .تسین ریخا یاهلئسم ناگهشیپکییزیف زا یخرب ندوب هفسلفدض هک دیامنی
اب و ا.تسنا نوطالفا یمداکآ رد عازن نیارب یمیدق خساپ هب عاجرا ییاههیرطن نینچ هب خساپ رد
هک نامز نآ رد وطسرا فورعم هتشون هب یتسیفوس و ینوطالفا توافتم هاگن عون ود هسیاقم
هاگن هب خساپ رد وطسرا یاهلالتسنا هک تسنا یعدم و دنکی میهراشا تسنا یمداکآ ناوج درگاش
یگدنز و شرگن کبس هب (Isocrat) تارکوزی هب قلعتم)یتسیفوس سرادم یداقتنا
،تسنا هدافتسا لابق ام یارب مه زونه ،هنافوسلیف

زایرگید هنوگ و هدوبن شدوخ نامز یشرزمآ سرادم نیتسخن نوطالفا یمداکآ هک دینادب تسنا بلج
ناشیای تیبرت و یلمع روم میلعت تهج رتشیب هک تشاد دوجو نامز نآ رد ناانوج شزومآ یارب سرادم
ورکفت زا صاخ ییوگل نوطالفا یمداکآ و ندوب هدش هداد بیترت ینتآ بوخ دنورهش کی ناونع هب
دنچره هک دادیم میلعت تفرعم یایوج ناانوج هب یبترام هلسلس یتیبرت ماطن کی رد ار یگدنز
مولع هنیمر رد رکفت ،تاذ هب و یلوا فده اما ،دندشیم هدرمش زین یرادم مز هتسیاش ،رما تیاهن رد
،دوب یلقع و ینهذ

هدینشن ار نآ زایفلتخم یاهنایب و دیشاب هفسلف لها تسنا دیعب هک وطسرا فورعم هلمج نآ
هفسلف هب بیغرت هلاسره هب هک Protrepticus مان هب یشریگنا هاتوک راتشون نیمه رد دیشاب
رگا و دینک یزروهفسلف دیاب ،دینک یزروهفسلف دیاب رگا « :تسنا هدش هدروآ ،هتفای ترهش
نیاربانب ؛(دیتسه یزروهفسلف لاج رد)دینک یزروهفسلف دیاب زین دینک یزروهفسلف دیاب
».(دیتسه)دینکیم یزروهفسلف (لاج رد) تروص ره رد

رد هفسلف زا وطسرا عافد رگا یتح ،هفسلف و ملع تفرشیپ لاس رازه ود هک تسنا دقتعم یلوور
رد و تسنا یفاک بلطم نیارب تیوقت و دییات رد ،دوبن تارکوزی طسوت نآ ندوب هدویهب ماهتا ربارب
یاهلالتسنا هک دزاسیم نشور وطسرا یاهلالتسنا دییات یارب دیدج ییاهلالتسم دهاش ندروآ اب همادا
رب ینبم یلعف یاهاعدا هب ات میریگب ماهلا اهنآ زا میناوتیم ام و تسنا مهم مه زونه وطسرا
لالتسنا هچ همان نیارب رد وطسرا مینیبب اما .میهد خساپ کییزیف یارب هفسلف ندوب هدیفی
(۱)مربم زاین ای یردارب ؛هفسلف و کییزیف هلاقم ،گنهرف و یسانشن ناسنا تیاس)دوب هدرک

رود نادنچ هن یاهبرجت زایفسلف لد درد یردق

رد یدج اهردقنآ هن و نیریش یاهیشاح ناونع هب ار یفسلف ثحابم مامت قایتشا اب هک ییاهلاس
دهاش !یعیبط روط هب و هراومه ،مدرکیم لایبند کییزیف هتشر رد مایهآگشناد سورد رانک
اب هتبالا هک مدوب هزوح نآ رد دوخ دیتاسا طسوت قیالغ نآ نتفرگ هرخس هب یتح و ییانتعایب
اما ؛دوبن درومیم مه نادنچ ،دنتشاد دوخ نهذ رد یناسنا مولع و هفسلف زا هک یایرطن هنیشیپ
تیللاعف یدج و یراج نتم هب هیشاح زا ار دوخ یاج نم یارب یفسلف تیللاعف و ثحب هک یمآگنه
یردام رب ینبم ،یتنس هفسلف رد نف لها دانتسنا هراومه ،داد ریغت ،یهآگشناد و یسرد
قایتشا و تبغر اهنت هن ،لاج و هتشذگ رد الیتسنا نیارب دیکات و مولع رب هفسلف
یارب ار مهار یتح ،درکیم رتزمهرپ و رتروراب ار هفسلف دروم رد ،نم نیشیپ

هناماس رد یاهتشر نیب یدرکیور و هیوسود هطبار سنج زا ینییبت هب یبایتسد
رد هناسانش تفرعم و هناسانشیتسه نیداینب یاهشسرپ هب خساپ تهج رد **ملع هفسلف**
-دوشیم هدهاشم نازیزع نیا راتشون و مالک رد هک هچنآ. **دوم نیم رتتخس و گنت**، ملع تحاس
یکیزیف شرگن و یبرجت ملع ندوب میقع و یلصاحی ب-لباقم یطارفا ههبح اب تهابش رد تسرد
یاهعازن، هفسلف فلاخم-ناگشیپکیزیف هک ههنگامه تسا نآ تیلك رد ناهج نییبت یارب
،دندایم فرص یطافل و یگدیفی ب هب مهتم اریفسلف

،یلمع و یدربراک هصرع رد یتح هزورما هک دریگیم تروص یطیارش رد الاب زا هاگن نیا
اب قالخا و یسانشهعماج نوچمه یرطن مولع هک تسا هدش ثعاب یاهتشر نیب یاهشرگن
نوچمه یتابساحم و یتایضایر مولع و یژرنا هطیح رد کیزیف نوچمه یبرجت مولع
هک روطنامه دنناوتب ات دنوش هتخیم آ مه رد یسدنهم و ینف شناد رانک رد رامآ و داصتقا
یاهشزرا و تداعس هب دنراد یمکی و تسرب نرق ناسنا یارب بولطم یگدنز کی نتخاس رد یعس
و یرطن یاههغدغد یارب یخساپ و دنشاب هتشاد هجوت زین ییزج و یلك هاگن رد وا یقالخا
حطسمه هن و یاهال لماعت کی رد یرطن هصرع رد یهاگ هچرگا دادیور نیا. دنبایب وا هناسانشانعم
زا یدنمهره ب زا زاینی ب ار اههزوج زا کی چیه، هخاش ره یصصخت یدنبزم طفح اب اما دریگیم تروص
شود رب ار یرشب ندمت خیرات تعسو هب ییاعدا ناوتیم ههنگوچ سپ. دنبیمن رگید هزوج
یتسیچ خساپ هب یبایتسد یارب هار نیرت هب ار نآ و میراذگب یفسلف رکفت
هب دنمزاین ار خساپ نیا نتفای و مینادب ناسنا یارب نآ شیدایپ زا شسرپ و یتسه
لباقریغ تیغقاو کی ناونع هب یبرجت ملع سنج زا و یکیزیف ییاهنییبت یسررب
؟!مینادن راکنا

یارب ار هصرع نینچنیا هک، مضحم یکیزیف و یفسلف رکفت نایارگرادتقا نیا دیاش
یرتوبک هنال لصا سنج زا یاههغدغد، دننکیم گنت یرگید رب، لماعت و یزروشناد
یکچوک هب- یفقس ریز یرابجا ینیشنهم هب راجان ادابم هک دنراد رس رد ار هلکییری
،دنوش رگیدکی اب -نارکیب ناهج زا ام دودحم شناد

$n > m$ **تیصاخ اب ار m و n یعیبط دبع** ود رگا یرتوبک هنال لصا ساسا رب: یقرواپ رد)
رتوبک هنال کی لقادح هاگنآ، دریگ رارق رتوبک هنال m رد عیش n رگا، میشاب هتشاد
ای یردارب؛ هفسلف و کیزیف هلاقم، نامه)، (دوب دهاوخ عیش کی زا شیب یاراد (هسفق ای
(۲)مربم زاین

یراظتنا دح زا رتارف ریثأت هفسلف، ملع و هفسلف ندوب طابترایب یهراپرد ییاهاعدا فالخرب
رب یرگبیرخت تارثا هتشذگ زا هفسلف-دض یژولوئدیا نایرج. دراد مه زونه و هتشاد کیزیف رب
دازآ یرکف طخ ربارب رد یگمه یبرجت کیزیف رد مهم ریخا یاهماگ. تسا هتشاد ملع ییایاز
جاوما و زگیه تارذ ییاسانش لثم یبرجت جیاتن. **ددریگیم رارق یرطن کیزیف رد زورما**
،دنتشادن ار شراظتنا اهلیخ هک یگنیرق-ربا ییاسانش رد تیقفوم مدع هتبل و، یشنارگ
ات دنکیم توعد ار ام و هدرب لاؤس ریز یرطن انادکیزیف نیب رد اریفسلف یاهرادنپ رابتعا
هفسلف هطبار یهراپرد میهاوخیم. میشاب هتشاد یملع شور رب هفسلف باتزاب هب رگید یهاگن
،مینک تبحص کیزیف و

هب گربنیاوگر بنیاو نویتسا: دوب شپ لسن گربزب نادکیزیف باتک لوصف زا **𐎠𐎼𐎡𐎹 𐎠𐎡𐎹 𐎠𐎡𐎹**“
،دنکیم بیرخت ار نآ، دشاب کیزیف لاجکمک هک نیا زا رتشیب هفسلف هک دنکیم اعدا ییایوش
صالخ نآ رش زا دیاب انادکیزیف هک تسا ناگاناود ندرک تفخ صوصخم تکاژ بلغا هفسلف
هک یگرزب تاللاؤس نوچ؛ **“تسا هدرم هفسلف”** تفگ دوخ فورعم یهلمج رد گنیکواه نویتسا. دنوش
نوسیات سارگد لینتساهنادکیزیف ناتسد رد نونکا، دشیم ثحب نافوسلیف طسوت آلبق
موتناوک کیزیف یهراپرد ام...، میریگیم دای شرئتسگ لاج رد ناهج یهراپرد ام...: هدرک مالعاً اوموم

یتحار یلدنص یور زا دیناوتب امش هک تسایزیچ زارتارف اهنیا زامادک ره، میریگیم دای هفسلف، مفللخ نم. ”دندیم هئارا قلطمآموزل... نافوسلیف یهعماج لک هک دینک طابنتسا همادا شقن یافیا هبالامتحا و هتشاد، کیزیفأصوصخم، ملع یهعسوت رد یرورض یشقن هراومه داد دهاوخ.

کیسالک یهرود رد، نتآ رد هوظانم نیا یهیلوا ناشخرد لصف، تسین زورید ای زورما لام هوظانم نیا نیا زاتود، دندرکیم لیصحت فورعم سرادم رد رهش ییالط ناوج لسن، نامز نآ رد، دروخ مقرر شدوخ، دوب هدش سیسأت نوطالفا طسویب(Proreptid) و **تارکوسیایه سردم**: تشاد دوجو فورعم یاهه سردم کی تارکوسیای، تشاد توافت اهنآ یشزومآ شور: دوبن تیفیکی یهرابرد طقف ود نیا نیب تباقرب یارب زاین دروم میقتسم شناد و اهتراهم نتآ ناانوج هب هک دادیم هئارا الابطس یلمع تالیصحت درکیم ثحب اهناینب یهرابرد یلک تالاؤس یور اما یمداکآ، دادیم ار هریغ و تواضق، تللاکو، تسایس

نوطالفا یه سردم، دندرکیم لیصحت فورعم سرادم رد رهش ییالط ناوج لسن، نامز نآ رد، دروخ مقرر شدوخ، دوب هدش سیسأت نوطالفا طسویب(Proreptid) و تارکوسیایه سردم: تشاد دوجو فورعم یاهه سردم کی تارکوسیای، تشاد توافت اهنآ یشزومآ شور: دوبن تیفیکی یهرابرد طقف ود نیا نیب تباقرب یارب زاین دروم میقتسم شناد و اهتراهم نتآ ناانوج هب هک دادیم هئارا الابطس یلمع تالیصحت درکیم ثحب اهناینب یهرابرد یلک تالاؤس یور اما یمداکآ، دادیم ار هریغ و تواضق، تللاکو، تسایس

نتآ رد نوطالفا یمداکآ یه زوم

یهجوت لباق روط هب و دوب میقتسم شناد و لیصحت یارب نوطالفا شور زاتارکوسیای تاداقتنا رد هک اهنآ: ”درادن ملع رد یشقن چیه هفسلف دنیوگیم هک تساینادنمشاد یه زورما یاهاعدا هیبش وخ صحفت و قیقحت هب و ... دندرکیم نییعت ار اهاعدا و اهتابطا هک یناسک، دنا هفسلف راک و دتفایب قافتا رگا یتح ...، دندرکیم تکرش یلمع یاهشقن زامادک چیه رد یلو، دناهدرک، دندرکیم ارجا دوخ لکش نیرتدب هب ار نآ راکدوخ تروص هب، دنشاب هتشاد ار یراک لرتنک تیلباق هداد نیرمت [یعقاو ملع رد] رگا، دندرادن [هفسلف] یاهاعدا یهرابرد یشناد چیه هک ییاهنآ، سکعلا ب، نیا یاربانب، دندراد قوفت یلمع فادهایهمه رد هتفر مه یور، دنشاب هتشاد یحیحص تارطن و دنوش، ”تسایفرصمیب لமாக روط هب هفسلف، مولع یارب.

رد هاتوک یاهلاقم نوطالفا هسردم رکفشوخ نایوجشناد زایکی، هدش تبث خیرات رد هک روط نامه هک یناوج، دش فورعم ناتساب نارود رد هک ینتم، (Proreptid): تشون تارکوسیای تاداقتنا باوج مان، دنک زاب ار شدوخ یه سردم ات تشگزبب تیاهن رد یلو، درک کرت ار نتآ سپس و تشون هلاسربارب رد و طسرا عافد هک دندیم تدهاش هفسلف و مولع یهعسوت لاس رازه ود، دوب **وطسرا**، ناوج نیا خساپ یارب اهنآ زاناوتیم و تساهدنز مه زونه واهاعدا، تساهدوب قح رب تارکوسیایه و تاماهتا، درک هدافتسا، درادن یاهدیف کیزیف یارب هفسلف هک نیا رب ینبم یراج یاهاعدا هب نداد.

نآ زا و هدوب دیفم لمع نیوکت یارب یلک هیرطن هک دوب تیعیقاو نیا و طسرا یاعدا نیلوا یهجوت لباق روط هب و د ره، ملع و هفسلف هک یلاس رازه ود زاسپ، هزورما، دندرکیم ینابیشتپ، تسایاوارف ملع رب هفسلف ریثأت دروم رد یخیرات دهاوش، دناهتفایهعسوت.

زایخرب رد ملع دض تارطن هب یشنکاو یملع یاههقلح رد هفسلف دض رکف یاهشور یضعب زایضعب رب هک ی”رگدیاه-اسپ” وچ رد، دشابیم یناسنا مولع ریاس و هفسلف یاهه ینمز ملع هک روظنامه! تساهدش لدب راختفا هب ملع نتفرگ هدیدان، هدرک هبلغ هفسلف یاهنامتراپد رد، دیاب ار ملع یمشچ راهچ دیاب زین هفسلف، دنک شوگ هفسلف هب، عجمجسواح یلیخ دیاب، سیول و لرسوه، تناک، مویه، تارکد ات نوطالفا و و طسرا زا: تساهدوب ینچ زین هتشذگ یتح هتشذگ گرزب نافوسلیف زامادک چیه، تساهدوب ملع اب گنهامه هراومه هفسلف نیرت هب، دنریگن یدج، هدرک شکشیپ ناشنامز ملع هک ار یناهج شناد هک دناهدرکن رکف مه هطحل کی یارب.

درادن ار ام تالاؤس یهمه هب نداد باوج تیفرط، تسام گنهرف زایرورض و هتسویپ یشخب ملع زا؛ تسایاهدرتسگ یاهه نامد یراکمه یهجیتن، ام یلک شناد، تسایتردق رپ یرایسب رازبا یلو، اهنآ نتخاس هچراپکی رد ام تیلباق و، رنه و تایبدا ات هتفرگ هفسلف و ملع.

یاهبرض، میراد تسد نی ا مه یدایز نافوسلیف و ،دندهیم فیفخت ار ملع هک ینافوسلیف نآ
ملع لباقم رد شناد یاههنیمر یمامت هک دننکیم اعدا اهنآ یتقو .دننزیم ندمت و درخ هب یدج
تکمین یور دقهتوک درمریپ ود دای هب ارم ،دننادیم رتهب هک دنتسه اهنآ و ،تسا ذوفن لباقریغ
دزادنایم کراپ:

.....

میناوتیم هاگن نی ا ب ام ؛کیزیف هب مه هفسلف ،دل ا زاین هفسلف هب کیزیف هب لاقم!!

(مینک تفرشیپ)

تسیچ ناتروطنم .دیدرک هراشا کیزیف هب ۱۹۷۰ هه رد کیزیفاتم تشگزاب هب ناتنخس رد

کیزیفاتم» مان هب یسررد ناهج رد رابنیتسخن یارب الامتحا ملع هفسلف یرتکد عطقم رد
و یمویه تنس هب یقطنم مسیویتیزوپ تشگزاب رد هک مدرک ضرع .میدرک فیرعت «یلیلحت
رانک رد) یملع یاههرازگ یارب یرادانعم رایعم ناونع هب یبرجت یریذپقیقحت رایعم شریذپ
هب دشیم یقلت ییاههرازگ نیچ دقاف هک هعیبطلادعبام (تایضایر و قطنم یلیلحت یاههرازگ
شرگن هدیچچ ناوچ یدح ات ،ریآ هتشون ،«قطنم و قدص ،نابز» مهم باتک .دش هدهان رانک
رد رپوپ .دشیم زاغآ «هعیبطلادعبام فذح» فورعم هلاقم اب ،دش یقلت یقطنم مسیویتیزوپ
یتسرد کرد تشاد هعیبطلادعبام زا وا هک یکرد دنچ ره ،تفر ار دوخ هار هعیبطلادعبام هب هجوت
خیرات و ملع خیرات یارب یتالکشم هچ هعیبطلادعبام زا وا تسردان کرد هک ماهداد ناشن نم و دوبن
و هعیبطلادعبام یفن رد مسیویتیزوپ یاهویوردنن مارآ مارآ .دراد ملع هفسلف و هعیبطلادعبام
یریذپانزیرگ مه یتسار هب هعیبطلادعبام هک دش راکشآ و تفر نایم زا نآ زا یزاینی ساسحا
رد یلیلحت تنس نورد هب نوگانوگ یتسیویتیزوپریغ یاهنایرج دورو نینچمه .یرورض مه تسا
.تسا وگوتفگ نی ا هلصوح زا نوریب اهنآ زا ثحب .تشاد شقن هعیبطلادعبام هب تنس نی ا هجوت
هتسناد نکممان ار صاخ هعیبطلادعبام اهنت تناک .تسا هدوب مهم رایسب مه تناک قیققد شناوخ
هعیبطلادعبام هعیبطلادعبام ار دوخ راک الصا و هتفریذپ ار ماع هعیبطلادعبام هک یلاح رد دوب
مهم ثحابم یلیلحت نافوسلیف زا یدایز رامش یاهششوک اب اتیاهن .دوب هتسناد
.دش صاخ روط هب تنس نی ا رد ملع هفسلف دراو و ماع روط هب یلیلحت تنس دراو یعیبطلادعبام
هک تسا یلاس دنچ .دنوشیم رشتنم و هتشون هنیمر نی ا رد یدایز یاهباتک و تالاقم هزورما
ملع نافوسلیف زا یرامش طسوت مه «ملع کیزیفاتم نمجنا» مان هب یللملانیب ینمجنا
و کیزیف هفسلف و ملع هفسلف نورد رد کیزیفاتم ثحابم حرط دهاش و تسا هدش سیسات
میته رگید فاضم ای صاخ یاههفسلف زا یرایسب .

دراد یثحابم هچ

دوجو یاههنوگ ای تیلع ای دوجو تالوقم ای دوجو هراب رد الثم ،دوشیم ثحب ینوگانوگ ثحابم هراب رد
ای ناکم و نامز هب طوبرم ثحابم ای (entity) دنموتسه دننام یمیهافم ای هژبا ای یعیبط غاونا ای
هک دنایمیهافم اهنیا ،...و یگژیو ای ینامهنا ای رهوج ای تاذ ای ترورض و ناکما هراب رد ثحب
کیزیف زا ار اهنآ یلو دنراد زاین اهنآ هب و دننکیم راک اهنآ اب هناهگان آن ای هناهگان آنادکیزیف
.تسا کیزیفاتم نامه نی ا .دناهدریو رگیدی اج زا هتسنادن ای هتسناد ار اهنآ .دناهدرکن جارختسا
ات ملعریغ یتفرعم یاعدا هنوگره فرص زا ،دوشیم هضرع کیزیفاتم زا یتوافتم فیراعت هتبالا
هعیبطلادعبام ای کیزیفاتم ناونع نیمه ادعب هک یباتک رد شناد نی ا زا وطسرا فیراعت هب هجوت
(هصاخ روما و هماع روما ای صاخ و ماع شخب ود رد) تایهلا ناونع اب مالسا ناهج رد .تسا هتفای ار
نانچمه هعیبطلادعبام رد یشیارگ ره دیاب ام نم رطن هب .تسا مولع همه سار رد هک هدش هتخاناش
هفسلف» ای «تایهلا» ای «ایفوس» نی ا یارب وطسرا هک دخرچب یفیرعت ای هفیظو روحم لوح
دیوگیم یلو ؛تسا هدربن راک هب ار «کیزیفاتم» هژاو شدوخ وا هتبالا .تسا هدرک مالعا «یلوا
وهامب دوجوم هب ملع» انامه تسا یلوا هفسلف ای یرب شناد هک شناد نی ا هفیظو نیرتیروحم

هکنی زا رطن فرص «دوجو» ای «دوجوم» ماکحا هراب رد ینعی؛ تسا «دوجو وهامب دوجو هب ملع» ای «دوجوم هب ،میریذپب کیزیفاتم یارب ار فیرعت نیا رگا .دنکیم ثحب تسای «دوجو» هچ ای «دوجوم» هچ هژیو هب و یدنمشناد ره .میریذپب ار کیزیفاتم هب کیزیف دننام یمولع زاین میناوتیم یناسآ لصا رد هک دراد راک و رس یمهم نیداینب میهافم اب هتسنادن ای هتسناد ینادکیزیف ره .دراد اهنآ هراب رد ثحب یارب ار صصخت نیرتشیب لوصالایلع نادکیزیفاتم و دنایکیزیفاتم یاهزات میهافم مه ات دننکیم کمک نانادکیزیفاتم هب الباقتم نانادکیزیف یاهدرواتسد هتبلانانچ دننک لیلحت و دنرگنبدیدج یتفرعم وترپ رد ار دوجوم و یمیدق میهافم مه دننک حرطم ار ،«ناکم» ،«نامز» ،«تکرح» ،«هدام» نوچ یمیهافم هب دهوخب هک یلیلحت نادکیزیفاتم ره هزورما هک هرهب اههنیمز نیا رد کیزیف یاهدرواتسد زاذرپب ...و «هتشذگ هب رفس» ،«یگتسیاپ» یلیلحت هفسلف رد کیزیفاتم و کیزیف نایم یدج یتشآ و لماعت کی هزورما نیاربانب .دریگیم (یمرکا یسوم اب وگ و تفگ رد هفسلف و کیزیف ،زورما گنهرف تیاس).تسا هتفرگ تروص

مولع و هیاپ مولع :مود لصف
یناسنا

نآ یور رب یشزراود قطنم و تسا هیآپ، یزاف قطنم. تسا انبریژ نوچ، دشاب دیاب یزاف قطنم رگم، میرادن ار یاناسنا ملع چیه، ام ینعی. مدرک ضرع رطاخ نیآ هب ار بلطم نیآ نم. دوشیم راوس ملع. دراد تلاخد نآ رد انبریژ ناوئعهب هیآپ مولع مهم یئابم، دمهفیم مه رشب دوخ آدعب هک نیآ یور رب هک رگید مولع رد! بجع هک دنمهفیم بترم آدعب ینعی. نیمه ینعی مه [5] یاهتشر نیب اه نآ زا میناوتیم ام. دروخ یم ام درد هب اچنیآ رد، دناهدرک راک نآ یور رب و تسا هدش رکف ثحابم نیآ مینکب هدافتسا اچنیآ یارب.

مولع لابند لوا، ییاسانش رد ینعی؛ مینک یدنبهدر هک تسا نیآ مراد هشیمه نم هک یدیکأت ییاهزیچ، هتشدگ شایناوج هک دورب هیآپ مولع لابند یثقو رگا اما. ییانبور مولع ات دشاب هیآپ اما. دنک هنیهب هدافتسا اهنآ زا شیآچرس دناوتیم دراد زاین اهنآ هب یثقو هک دیآیم وا تسد هب رد نوچ. تسا تحار دریگب ارف آدعب ار ییانبور مولع و دنکب راک ار هیآپ مولع نیآ یناوج مایا رد رگا راک ار مولع نآ یثقو، دنک ادیپ زاین مولع نآ هب و دوش هدیثک شلاچ هب، ثحب اچک ره فلتخم مولع. تسا شتسد هیآپ مولع نوچ؟ اچ. دراد نتفگ یارب یفرح اضف نآ رد. دروآیم مک دشاب هدرک اذل. ماهدرک ضرع ررکم ار اهنیا نم. دورب نارگیدی غارس و درادرب ار دوخ ییادگ هساک مادم دیابن [6] [7]. تسا زاین هدش یدنبهدر مولع نتسناد و یمومع تامولعم

نآ ریس و یسانشناور: لاثم کی

۱. ضحم یاناسنا ملع

تسا لاس هاجنپ و دص ای دص دودح رد نآلا هک تسا ام نامز رد یسانشناور، نآ نشور لاثم کی لاثم یاه یگدنفاب و ضحم یاناسنا ملع کی ناوئعهب دندوب یسانشناور هب لوغشم هک یثقو ات. [8] مراد نم هتبالا. [10] بیبرغ و بیجع؛ دوب یلذتبم حضرتفم ملع کی، [9] دیورف لاثما هسانشناور. تسا نم صقن زا بُخ هک، تسا هابتشا دنیوگب مه رگا. میوگیم ار مدوخ تّی نهذ.

۲. یاهتشر نایم ملع

ناور ناوئعهب و میفابب و مینیشنب روطنیمه هک تسا یراک هچ نیآ هک دندیمهف هسانشناور نیب مولع نیرتمهم زا یکی یسانشناور نآلا الاح. تسین تسرد راک نیآ، میهدب مدرم دروخ هب اه نآ هب، دندنکیم تروشم نم اب و دنیآیم هک یناسک. [11] تسا بوخ نآلا و تسا هدش یاهتشر ملع کی هب لیدبت نوچ؟ اچ. تسا بوخ یسانشناور هتشر رد لیصحت هک تسا ینامز نآلا میوگیم نوناق کی زا یثح، سانشناور نآلا ینعی؟ هچ ینعی یاهتشر نیب. تسا هدش یاهتشر نیب دیآیم وا. درذگ یمن مه فیطل و قیققد یلیخ یبیط یبرجت ثحب کی زا. درذگ یمن مه هداس یکیزیف هیآپ مولع هک دندیمهف ینعی؟ هچ ینعی نیآ. دنکیم هدافتسا یسانشناور ملع یارب دراوم نیآ زا و هب راک هچ نم دیوگب و دینکب ثحب ار یسانشناور دینیشنب و دیورب هک تسین هنوگنیآ هک تسا هدیمهف وا. منکیم ثحب ار یسانشناور طقف نم؟ مراد کییزیف هب راک هچ؟ مراد تّایضایر [12]. تسین هنوگنیآ

دندرا دیهآگدید نینچ زین یرفعج همالع [1]

تاریثأت فلتخم یمیهافم و تافی رعت اب، تفرعم و ملع یاهنارود نیرتیمی دق زا کیزی ف ملع .تسا... هتشادهی نبناهج و مولع رد یمهم رایسب

ورم لق رد یناوارف لئاسم ،ضح یملع هاگید زا کیزی ف تفرشیپ اب نامزمه هک تسا یهیدب ...تسا ت فای هعسوت زین دنراد تّیمها لامک هک یرطن کیزی ف

هک تسا کیزی ف ورم لق رد رتلماک و رتدیدج فراعم زور ره یارب یرورض یتامدقم دننام لئاسم نیا **اه نآ زا تشادرب زرط و یناسنا مولع ینابم رد یتح** و یشان نشناهج تارکفت زرط رد یفسلف یاهه اگدید زا یلیلحت باتک رب ناشیا همدقم).دیام نیم داجیا ار یتیمها اب تاریثأت (رصاعم نانادکیزی ف

لئاسم و اهانارب ؛تایضایریات لوا هسلج [2]

یشزرا ود قطنم [3]

یم ریبع ت ییوطسرا قطنم ای کیسالک قطنم هب نآ زا هک قطنم نیا رد : یشزرا ود قطنم .درادن دوجو یموس تلاح و غورد ای تسا تسار ای هراومه اه هرازگ شزرا،دوش

ندوب لاجم لصا).دشاب تسردان مه و تسرد مه نامز کی رد دناوت یم نیا یرازگ چه ساسا نیا رب هن و دشاب تسرد هن دحاو نآ رد دناوت یم مه یرازگ چه هوالع هب و (نیضیقن عافترا (ریونت تیس). (نیضیقن عافترا ندوب لاجم لصا)تسردان

هعلاطم دروم رگید عاونا همه زا شیب هک دراد **یروص قطنم** زا ییاهه نوگ هب هراشا کیسالک قطنم کارتشا رگیدکی اب اهیگژی و زا یاهعومجم رد قطنم یاهه نوگ نیا .دنوریم راکه هب و دناهتفرگ رارق :هلمج زا ،دنراد

.در مه دوش تابثا مه دناوت یم **هرازگ** کی :نیضیقن عامتجا هلاحتسا هدعاق

در مه و دوشن تابثا مه دناوت یم هرازگ کی هک تسنیا رب یعدم :نیضیقن عافترا هلاحتسا هدعاق .دوشن

هک) درادن یموس تلاح ،در ای دوشیم تابثا ای هرازگ کی :ثلاث قش درط ای طسو قش درط لصا هدعاق تیس). (دناهتشاد ییاهتفرشیپ و اهقیقحت یشزرا ود یاههرازگ یور رب نادنمشنادّاریخا هتبلال (ایدپ یکی و

هدوب هارمه هدیقع نیا اب یفسلف هاگن زا هچ و یضایر دید زا هچ ،متسیب نرق ات قطنم هعسوت ود«لصا هب قطنم رد ار عوضوم نیا .ود ره هن و تسا غورد ای و تسا تسار ای هرازگ ره شزرا هک تسا لصا .دراد قرف ثلاث قش درط لصا اب هتبلال و دنسانشیم (principle of bivalence)«ندوب یشزرا ار اهنآ و طسرا شدرگاش و نوطالفا هک تسا رکفت هئاگ هس لوصا زا لصا نی موس ثلاث قش درط و رکفت شور هدنهد ناشن یدودح ات هک لوصا نیا یقطنم یدنب تروص .دشاب یم ،دناهدرک نایب :تسا لکش نیا هب ،تساه ناسنا تیرثکا ناسکی جاتنتسا

تسا شدوخ ربارب یزیچ ره :ینامه نیا لصا.۱

.دنرادن تسار شزرا رگیدمه اب دحاو نآ رد ضقانتم یاههرازگ :ضقانت عانتما لصا ۲.

روصتم یثلاث قش و تسا غورد یکی و تسار یکی، صقانتم هرازگ ود ره زا :ثلاث قش درط لصا ۳۰ (۶۲ ص، [یا هرازگ یشرزادنچ یاهقطنم رب یلمأت](#) هلاقم، یهوژپ قطنم هلجم).تسین

یشزرادنچ قطنم

هتفریذپ یاه شزرا رب هوالع نآرد هک تسایضایر قطنم زا یا هزوح، یشزرادنچ قطنم یلک روط هب هب، دوش یم هتفریذپ زین قدص زا یرگید یناعم، «بذک» و «قدص» ینعی یشزرا ود قطنم رد هدش یهاگ اما. دنیآ یم باسح هب اه شزرا نیا زا یصاخ دراوم اهنت، یتنس «بذک» و «قدص» هک یا هنوگ یارادآیناث و دوش یم ثلاث قش درط لصا لمأش ألوا هک تسایقطنم، یشزرادنچ قطنم زا روطنم. تسین مه هجوم یاهدركلمع

یحارط چیو هیساکول طسوت ۱۹۲۰ لاس رد هک دوب یشزرا هس قطنم، یشزرا دنچ قطنم نیتسخن ۱۹۵۶ ربماون ۱۳ رد و دمآ ایند هب ناتسهل «فوول» رهش رد ۱۸۷۸ ربماسد ۲۱ رد چیو هیساکول نای. دش ناماگشیپ زا یکی و ناتسهل رد قطنم و یضایر تاقیقحت رازگ هیآپ یو. تفای تافو نیلبود رد. تسا وشر و -فوول بتکم

ناکم» لیبق زا ییاه هژاو اب هک تفرگ راک هب ار یشزرا، هرازگ قدص موس شزرا ناوونع هب و هرازگ نیا» :تفگ ناوتب یا هرازگ ره هرابرد هک نانچ، دش یم هداد ناشن، «تسا یثنخ» و «تساریذپ قطنم زا یماطن، یشزرا هس قطنم یانبم رب چیو هیساکول». «یثنخ ای و بذاک ای، تسا قداص ای یاه شزرا یاراد هک دریگ یم تروص یی اه هرازگ یور یقطنم تایلمع نآ رد هک تخاس ار تاهجوم شخب ود یاراد زین یشزرا هس قطنم، یشزرا ود قطنم دننامه. دنتسه هریغ و «نکم ریغ»، «نکمم» تخاس ار یشزرا ۴ قطنم متسیس چیو هیساکول، ۱۹۵۴ لاسرد. تسا اهلومحم قطنم و اه هرازگ قطنم یشزرا دنچ یاه قطنم رضاح لاح رد. درک یحارط ار شزرا تیاهن یب یاراد قطنم تیاهن رد هخالاب و اه هرازگ هب قدص یاه شزرا زا یهانتم ان ای یهانتم هعومجم هنوگ ره اه نآ رد هک دنا هدش یحارط هیرشن، ناتسهل یقطنم بتکم لوصا رب یلمأت، یشزرادنچ قطنم هلاقم). دوش یم هداد تبسن. تسا دوجوم [تیساس](#) نیا رد هلاقم دولناد ناکما (۱۳۸۹ دادرم ۲۰ خیرات، یگنهرف ناریا

[یشزرادنچ یاهقطنم رب یلمأت](#) هلاقم رد ناوت یم ار یشزرا دنچ یاه قطنم عاونا و یلیصفت خیرات. درک هدهاشم، [یا هرازگ](#)

یزاف قطنم

یقطنم شزرا نآ رد هک هدوب یشزرادنچ یاهقطنم زا یلکش (fuzzy logic: یسیلگنا هب) یزاف قطنم یریگراکهب روطنم هب قطنم نیا. دشاب اه نآ دوخ و ۱ و ۰ نینب یقیقح ددع ره دناوتیم اهیریغتم نینب یرادقم ره دناوتیم یتسرد نازیم هک یروط هب، دوش یم یریگراکهب یئزج یتسرد موهفم یاههعومجم هیرطن میظنت یپ رد راب نیلوا یزاف قطنم حالطصا. دشاب طلغآ الماک و تسردآ الماک، قیقدریغ یناعم هب یزاف هژاو. دش رهاظ ون تابساحم هنحص رد (م ۱۹۶۵) هداز یفطل هلیسو هب یزاف. تسا (روانش) مه بم و حضاوان

زا یزاف قطنم: درک فیرعت هنوگنیا هداس روطه ب ناوتیم ار یرازفامرن مولع رد قطنم نیا دربراک مولع یایند یارب دیدج یهاگرد و هتفر رتارف کیسالک یاهرازفامرن «کی و رفص» یاهشزرا قطنم و قطنم رد زین ار کی و رفص دادعا نینب دودحمان و روانش یاضف اریز، دیاشگیم اههناوار و یرازفامرن ای «میورب» شزرا ود نینب یاضف زا یزاف قطنم. دشکیم شلاچ هب و هدرب راک هب دوخ یاهلالدتسا جاخستسا ار «میورب دراد لامتحا» یتح ای «رگا میوریم» ای «میورب دیاش» دیدج یاهشزرا، «میورن» نالیب یاهناوار یسررب زا سپ کناب ریدم لاثم ناوونع هب بیترت نیدب. دریگیم راک هب و هدرک دیوگب و هتفر «میهدیم ماو» ای «میهدیم ماو» قطنم زا رتارف دناوتیم ناگرزاب کی یداصتقا

«...ی‌لو می‌هدی من ماو» ای «...رگا می‌هدی من ماو».

ه‌چ‌خ‌یرات

رت‌م‌ک‌ اریز تفای‌ن‌ هار نورب‌ ه‌ب‌ اه‌ه‌اگ‌شن‌اد‌ ه‌اگ‌رد‌ زا ۱۹۶۵ زا سپ‌ لاس‌ تسی‌ب‌ زا شیب‌ یزاف‌ قطن‌م‌ و ان‌عم‌ ی‌ن‌پ‌اژ‌ نارگ‌ت‌عن‌ص‌ ه‌ت‌ش‌ذگ‌ ن‌رق‌ ی‌دالی‌م‌ ۸۰ ه‌ه‌د‌ طساوا رد‌. د‌وب‌ ه‌درک‌ کرد‌ ار‌ ن‌آ‌ ی‌ان‌عم‌ ی‌س‌ک‌ و تی‌اده‌ حرط‌ اه‌ن‌آ‌ ه‌ژورپ‌ نی‌ل‌وا، د‌ن‌ت‌فرگ‌ راک‌ ه‌ب‌ ار‌ یزاف‌ قطن‌م‌ و ه‌ت‌فای‌رد‌ ار‌ م‌ل‌ع‌ نی‌ا‌ ی‌ت‌عن‌ص‌ ش‌زرا و ی‌زی‌ره‌م‌ان‌رب‌ ی‌چ‌اتی‌ه‌ ت‌ک‌ر‌ش‌ ط‌س‌وت‌ ه‌ک‌ د‌وب‌ ی‌ادن‌س‌ ره‌ش‌ ی‌نی‌م‌زریز‌ راطق‌ راک‌د‌وخ‌ م‌امت‌ ل‌رت‌ن‌ک‌ زاغ‌آ‌: د‌وش‌یم‌ ه‌صال‌خ‌ ه‌نوگ‌نی‌ا‌ ه‌داس‌ روط‌ه‌ب‌ اه‌ی‌ن‌پ‌اژ‌ ری‌گ‌م‌ش‌چ‌ و ق‌ف‌وم‌ حرط‌ نی‌ا‌ ه‌ج‌یت‌ن‌. د‌ش‌ ه‌ت‌خ‌اس‌ س‌وس‌ح‌م‌ان‌ ن‌دات‌سی‌ا‌ و زمرت‌، س‌وس‌ح‌م‌ان‌ ن‌ت‌فرگ‌ب‌ات‌ش‌، راطق‌ (ی‌اه‌برض‌ ی‌اه‌ناک‌ت‌) س‌وس‌ح‌م‌ان‌ ت‌ک‌رح‌ ی‌اه‌ه‌اگ‌ت‌سد‌ ی‌ژول‌ون‌ک‌ت‌ رد‌ ع‌یر‌س‌ رای‌س‌ب‌ یزاف‌ قطن‌م‌ سپ‌ نی‌ا‌ زا. ق‌رب‌ فر‌ص‌م‌ رد‌ ی‌ی‌وج‌ ه‌فر‌ص‌ و ت‌سد‌ ن‌دی‌ز‌رل‌ ن‌م‌ض‌ لاتی‌ج‌ید‌ م‌لی‌ف‌ ری‌وص‌ت‌ ن‌دی‌ز‌رل‌ن‌ ه‌ل‌م‌ج‌ زا) تفای‌ ه‌ار‌ اه‌ی‌ن‌پ‌اژ‌ ری‌وص‌ت‌ و ی‌ت‌وص‌ ی‌اه‌ث‌ح‌ب‌ ج‌وم‌ ن‌دی‌با‌وخ‌ زا سپ‌، ی‌دالی‌م‌ ۱۹۹۰ ه‌ه‌د‌ طساوا رد‌ ی‌نع‌ی‌، رید‌ رای‌س‌ب‌ اه‌ی‌ی‌اپ‌ورا، (رادرب‌م‌لی‌ف‌ د‌ندرک‌ زاغ‌آ‌ ار‌ ن‌آ‌ زا ی‌ت‌عن‌ص‌ ه‌دات‌سا یزاف‌ قطن‌م‌ اب‌ ه‌ط‌بار‌ رد‌ ی‌م‌ل‌ع‌.

د‌وش‌یم‌ ره‌اظ‌ زی‌امت‌م‌ ت‌روص‌ ود‌ ه‌ب‌ ه‌ع‌لاطم‌ دروم‌ لئاس‌م‌ زا یرای‌س‌ب‌ ی‌ارب‌ زاین‌ دروم‌ ش‌ن‌اد‌:

ل‌صف‌ و ل‌ح‌ ی‌ارب‌ و ه‌د‌ش‌ می‌ظ‌ن‌ت‌ ش‌ی‌پ‌ زا ه‌ک‌ ی‌ضای‌ری‌ ی‌اه‌ل‌وم‌رف‌ و ت‌ال‌داع‌م‌ و اه‌ل‌دم‌ ل‌ثم‌ ی‌نی‌ع‌ ش‌ن‌اد‌ ۱. د‌ری‌گی‌م‌ رارق‌ ه‌دات‌سا دروم‌ ی‌سد‌ن‌ه‌م‌ ای‌، یم‌یش‌، ک‌یزی‌ف‌ ی‌ل‌وم‌عم‌ لئاس‌م‌.

ی‌لو، ه‌د‌وب‌ ی‌ت‌خ‌ان‌ش‌ن‌اب‌ز‌ نای‌ب‌ و ف‌ی‌ص‌وت‌ ل‌باق‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌ ه‌ک‌ ی‌ی‌اه‌ی‌ن‌ت‌س‌ن‌اد‌ ل‌ثم‌ ی‌ص‌خ‌ش‌ ش‌ن‌اد‌ ۲. ای‌ ی‌ن‌م‌ض‌ ش‌ن‌اد‌، ش‌ن‌اد‌ ع‌ون‌ نی‌ا‌ ه‌ب‌. د‌راد‌ن‌ د‌وج‌ و آل‌وم‌عم‌ ی‌ت‌نس‌ ت‌ای‌ضای‌ری‌ ک‌م‌ک‌ اب‌ اه‌ن‌آ‌ ن‌درک‌ ی‌م‌ک‌ ناک‌ما ی‌ی‌ن‌م‌ض‌ ش‌ن‌اد‌، د‌وش‌یم‌ ه‌ت‌ف‌گ‌ ی‌ح‌ی‌ول‌ت‌ ش‌ن‌اد‌.

ه‌ب‌ ار‌ اه‌ن‌آ‌ د‌شوکی‌م‌ یزاف‌ قطن‌م‌، ت‌سا زاین‌ دروم‌ ش‌ن‌اد‌ ع‌ون‌ ود‌ ره‌ دراوم‌ زا یرای‌س‌ب‌ رد‌ ه‌ک‌ ا‌ج‌ ن‌آ‌ زا ی‌کی‌و‌ ت‌ی‌اس‌). د‌ناد‌رگ‌ گ‌ن‌ه‌ام‌ه‌ رگی‌د‌کی‌اب‌ ی‌ضای‌ری‌ ل‌دم‌ کی‌ ک‌م‌ک‌ ه‌ب‌ و ی‌قطن‌م‌، م‌ظ‌ن‌م‌ ی‌ت‌روص‌ ی‌زاف‌ ی‌اه‌ م‌ت‌سی‌س‌ و اه‌ل‌دم‌(ای‌د‌پ‌:

و د‌ن‌ت‌سه‌ ی‌ب‌س‌ن‌ و د‌ن‌راد‌ ت‌ا‌ج‌رد‌ و ب‌ت‌ارم‌ ه‌ک‌ د‌ن‌وری‌م‌ راک‌ ه‌ب‌ یم‌ی‌ه‌اف‌م‌ و ت‌ام‌ل‌ک‌ ام‌ ه‌ن‌ازور‌ ی‌گ‌دن‌ز‌ رد‌ رات‌فر‌ اه‌ن‌آ‌ اب‌، د‌ن‌کی‌م‌ رداص‌ ار‌ «ت‌سی‌ن‌ و ت‌سه‌» م‌ک‌ح‌ ط‌ق‌ف‌ ه‌ک‌ ی‌ش‌زرا ود‌ قطن‌م‌ ت‌روص‌ه‌ب‌ ناوت‌یم‌ن‌ ار‌ ی‌عی‌ب‌ط‌ن‌د‌وب‌ ن‌ش‌ور‌م‌ک‌ح‌ ناوت‌یم‌ن‌ ه‌کی‌روط‌ه‌ب‌ د‌وب‌ ن‌ش‌ور‌ رون‌ م‌ک‌ ت‌روص‌ه‌ب‌ ی‌غ‌ا‌ر‌چ‌ رگا‌ال‌ثم‌. د‌رک‌ لاق‌ت‌نا ی‌ارب‌ ار‌ ی‌ه‌باش‌م‌ ت‌ارابع‌ ای‌ «ت‌سا ن‌ش‌ور‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌ غ‌ا‌ر‌چ‌» ت‌رابع‌ فرع‌، د‌رک‌ رداص‌ ن‌آ‌ ی‌ارب‌ د‌رب‌یم‌ راک‌ ه‌ب‌ تی‌ع‌ق‌وم‌.

ه‌ن‌ و د‌ن‌ک‌ غ‌ا‌ر‌چ‌ ن‌دوب‌ شو‌م‌اخ‌ ه‌ب‌ م‌ک‌ح‌ د‌ناوت‌یم‌ ه‌ن‌ ه‌ک‌ د‌هد‌یم‌ ت‌سد‌ د‌رف‌ ه‌ب‌ ی‌ه‌اگ‌آ‌د‌وخ‌ان‌ س‌اس‌ح‌ا‌ ی‌نع‌ی‌ ن‌آ‌ ه‌راب‌رد‌ ه‌ک‌ ی‌د‌رف‌ س‌اس‌ح‌ا‌ ه‌ب‌، ری‌وص‌ت‌ کی‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌ال‌ثم‌ ای‌، د‌ن‌ک‌ب‌ ن‌آ‌ ن‌دوب‌ ن‌ش‌ور‌ ه‌ب‌ م‌ک‌ح‌ د‌ناوت‌یم‌ ن‌ک‌م‌م‌. د‌راد‌ ی‌گ‌ت‌س‌ب‌، د‌وش‌یم‌ ه‌سی‌اق‌م‌ ن‌آ‌ اب‌ ه‌ک‌ ی‌ی‌ای‌شا‌ ه‌ک‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌ نازی‌م‌ ه‌ب‌ و د‌ن‌کی‌م‌ ت‌واض‌ق‌، ت‌سا ه‌دی‌ی‌رت‌رب‌ ت‌ف‌ارط‌ و ت‌ق‌د‌ اب‌ ی‌ری‌واص‌ت‌ و اه‌ول‌بات‌ ه‌ک‌ ی‌رط‌ان‌ د‌ید‌ رد‌ ری‌وص‌ت‌ نی‌ا‌ ت‌سا، ه‌ت‌ش‌اد‌ ه‌د‌ن‌ن‌ک‌ ه‌ری‌خ‌ و ناوارف‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌، رگی‌د‌ ی‌رط‌ان‌ د‌ید‌ رد‌ ت‌سا ن‌ک‌م‌م‌ و د‌شاب‌ ه‌ت‌ش‌اد‌ ی‌م‌ک‌ ی‌ی‌اب‌ی‌ز‌ د‌شاب‌.

ه‌ب‌ ط‌وب‌رم‌ ی‌اه‌تی‌ع‌ق‌وم‌ و ش‌ج‌نس‌ اُد‌ب‌م‌ ه‌ب‌ ه‌ت‌س‌ب‌ ی‌گ‌م‌ه‌ د‌ن‌ت‌سه‌ ت‌ا‌ج‌رد‌ و ب‌ت‌ارم‌ ی‌اراد‌ ه‌ک‌ یم‌ی‌ه‌اف‌م‌ نادر‌م‌ری‌پ‌ اُبل‌اغ‌ ن‌آ‌ ناگ‌دن‌ن‌ک‌ت‌ک‌ر‌ش‌ ه‌ک‌ ود‌را‌ کی‌ رد‌ ه‌لاس‌ له‌چ‌ درم‌ کی‌. د‌ن‌راد‌ ل‌وح‌ت‌ و ری‌ی‌غ‌ت‌ اه‌ن‌آ‌ ت‌ل‌اح‌ رگی‌د‌ ن‌ات‌س‌ری‌ب‌د‌ نال‌ی‌ص‌ح‌ت‌ل‌ا غ‌راف‌ نای‌م‌ رد‌ د‌رف‌ نی‌م‌ه‌ ه‌کی‌ل‌اح‌رد‌ د‌وش‌یم‌ ی‌قل‌ت‌ ناو‌ج‌، د‌ن‌ت‌سه‌ لاث‌م‌، ت‌سا ه‌د‌ش‌ ث‌ح‌ب‌ نی‌ا‌ ی‌ارب‌ ی‌م‌وه‌ف‌م‌ ی‌ان‌ب‌م‌ ه‌ب‌ لی‌د‌ب‌ت‌ ه‌ک‌ ی‌لا‌ثم‌. ت‌ش‌اد‌ ده‌او‌خ‌ن‌ ار‌ ل‌ب‌ق‌ ی‌ناو‌ج‌ ت‌سا دی‌فس‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌، ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌؟ ه‌ای‌س‌ ای‌ ت‌سا دی‌فس‌، ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌. ت‌سا ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌ د‌وش‌یم‌ ل‌ص‌اح‌ رت‌ گ‌ن‌ر‌ر‌پ‌ ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ د‌ب‌ای‌ ش‌ی‌از‌فا‌ ی‌ه‌ای‌س‌ نازی‌م‌ ه‌چ‌ ره‌ و ت‌سا ه‌ای‌س‌ ی‌دود‌ح‌ ات‌ و ۲۰ال‌ثم‌: د‌رک‌ ه‌دات‌سا د‌ص‌رد‌ زا دی‌اب‌، دی‌فس‌ و ه‌ای‌س‌ ی‌اض‌ف‌ رد‌ ی‌رت‌س‌ک‌اخ‌ گ‌ن‌ر‌ ه‌راب‌رد‌ ت‌واض‌ق‌ ی‌ارب‌.

ه‌ایس دصرد ۸۰ و دیفس دصرد.

یاه‌وم‌جم هب عجار می‌ه‌اوخی و می‌وشی لقتنم ارگ لک و نالک‌دی هب ارگ ع‌ج و د‌خ‌دی زا یت‌قو نایم هب ... و شیبومک، یدودح ات، آت‌بسن، فیط، هب‌ترم، ه‌ج‌رد، دصرد موه‌فم، مینک رداص مک‌ح ... د‌ن‌ی‌آیم.

یاراد، ندوب یکی‌کشت لی‌ل‌دهب هک ی‌ع‌قاو ی‌ای‌ند رد دوجوم ی‌اه‌تی‌ع‌قوم قی‌قد نی‌ی‌بت ی‌ارب ش‌الت یرکفت و قطنم دلوت بب‌س، د‌ن‌ت‌س‌ی‌ن د‌وب‌ن و د‌وب‌ت‌لاح و د‌وب‌ر‌ص‌ح‌ن‌م و د‌ن‌ت‌س‌ه تاج‌رد و ب‌ت‌ارم و ص‌خ‌ش‌مان و ی‌ع‌ط‌ق‌ری‌غ ی‌اه‌ه‌دی‌د‌پ و اه‌ه‌وم‌جم فی‌ص‌وت لاب‌ندهب، ی‌زاف رکفت. دش «ی‌زاف» مان هب د‌ن‌ت‌س‌ه راد فی‌ط.

ناوت‌ب هک تس‌ا ن‌آ زا رت‌ه‌دی‌چی‌پ رای‌س‌ب ام ی‌ای‌ند. دراد راک و رس ی‌ناب‌ز ی‌اه‌ری‌غ‌تم اب ی‌زاف قطنم تام‌لک «ب‌ت‌ارم و تاج‌رد» تخ‌انش، ص‌خ‌ش‌م‌آ‌ل‌ماک فی‌ر‌ع‌ت و ه‌د‌اس فی‌ص‌وت کی اب ار ن‌آ ی‌اه‌ه‌دی‌د‌پ (شرگن). دش‌کی‌م ری‌و‌ص‌ت هب تس‌ه هک ه‌نوگ ن‌آ ار ناه‌ج، ی‌زاف قطنم. د‌ن‌ت‌س‌ه ی‌زاف رکفت‌ی‌ت‌ای‌ح (۲۴۴-۲۴۱ ص، ن‌ی‌د هب یم‌ت‌س‌ی‌س)

: زا دن‌ات‌راب‌ع کی‌س‌الک قطنم اب ی‌زاف قطنم هدم‌ع ی‌اه‌ت‌واف‌ت ی‌خ‌رب

۱. ای تس‌ا ۰ ای کی‌س‌الک قطنم رد ی‌لو، تس‌ا ۱ و ۰ نی‌ب ید‌د‌ع، ه‌رازگ کی یت‌س‌ار ش‌زرا ی‌زاف قطنم رد

گ‌ر‌زب دن‌نام د‌ن‌ت‌س‌ه تاج‌رد ی‌اراد و د‌ن‌ت‌س‌ی‌ن نی‌ع‌م و ص‌خ‌ش‌م‌آ‌ل‌ماک اه‌رازگ لوم‌جم، ی‌زاف قطنم رد ۵، زا رت‌گ‌ر‌زب دن‌نام دن‌شاب نی‌ع‌م‌آ‌ل‌ماک دی‌اب اه لوم‌جم، کی‌س‌الک قطنم رد ی‌لو ... و لو‌ج‌ع، د‌ن‌ل‌ب ... و ی‌ن‌اف، ه‌د‌ات‌س‌ی‌ا

م‌ی‌راد راک ورس ... و د‌ای‌ز ی‌لی‌خ، ت‌رد‌ن‌ه‌ب، لی‌لق، ب‌ل‌غ، ار‌ث‌کا دن‌نام نی‌ع‌مان ی‌اه‌روس اب ی‌زاف قطنم رد

ه‌کی‌ل‌ا‌ج‌رد؛ تس‌ا ی‌ف‌ن‌دی‌ق، د‌ن‌کی‌م ض‌وع ار ن‌آ ش‌زرا و ه‌رازگ ی‌ان‌ع‌م هک یدی‌ق اه‌نت، کی‌س‌الک قطنم رد ار ه‌رازگ ش‌زرا و ی‌ن‌ع‌م ناوت‌ی‌م ش‌یب‌وم‌ک، م‌ک‌آ‌ت‌ب‌سن، ی‌لی‌خ دن‌نام ید‌د‌ع‌تم ی‌اه‌دی‌ق اب ی‌زاف قطنم رد داد‌ری‌غ‌ت.

تام‌لک ب‌لاق رد و تس‌ا ی‌س‌اس‌ح‌ا و ید‌وه‌ش ب‌ل‌غ‌ا هک یر‌ش‌ب یرکف ی‌اه‌وگ‌ل‌ا اب، ی‌زاف قطنم رد هک نش‌ه‌پ‌ت کی‌آ‌ل‌ث‌م م‌ی‌راد راک و رس، ت‌ف‌ای ن‌آ می‌ه‌اف‌م ی‌ارب ی‌ص‌خ‌ش‌م زرم ناوت‌ی‌م‌ن هک ی‌قی‌قد‌ری‌غ کی رگا ای‌ا می‌ه‌د‌ب ی‌قی‌قد د‌د‌ع ه‌چ‌ان‌ا‌چ و تس‌ا نش‌راد‌ق‌م ه‌چ روط‌ن‌م هک ت‌ف‌گ ی‌ع‌ط‌ق روط‌ه‌ب ناوت‌ی‌م‌ن، ن‌ی‌د هب یم‌ت‌س‌ی‌س شرگن) ؟ د‌رب راک هب ار «نش‌ه‌پ‌ت» ناو‌ن‌ع ناوت‌ی‌م‌ن د‌وب رت‌م‌ک د‌د‌ع ن‌آ زا نش‌ه‌ناد (244 ص ی‌ق‌رواپ)

و یم‌ال‌س‌ا ش‌ن‌ی‌ب رد ی‌زاف قطنم د‌رب‌راک ی‌س‌ان‌ش‌ش‌ور ه‌لاق‌م هب ه‌ن‌ی‌مز ن‌ی‌ا رد رت‌ش‌ی‌ب ه‌ع‌لاط‌م ی‌ارب دی‌ام‌رف ه‌ع‌ج‌ارم ن‌ی‌د هب یم‌ت‌س‌ی‌س شرگن ب‌ات‌ک رد ث‌ح‌ب‌م نی‌مه ه‌م‌ادا.

راک رد یت‌ی‌ع‌ط‌ق و تس‌ا ی‌ب‌سن، روم‌ا ه‌ک‌ن‌ی‌ا ه‌ن؛ ی‌زاف ت‌رو‌ص‌ه‌ب اما تس‌ا ی‌ع‌ط‌ق، ناه‌ج [4]، ن‌ی‌د هب یم‌ت‌س‌ی‌س شرگن ب‌ات‌ک زا ل‌ق‌ن هب ۸۰ ص، و‌ک‌س‌اک ت‌راب ه‌ت‌ش‌ون ی‌زاف رکفت). ت‌س‌ی‌ن (۲۴۴ ص ی‌ق‌رواپ)

: تس‌ا زاس‌راک ه‌ل‌ئ‌س‌م رت‌ه‌ب نی‌ی‌بت رد اما، تس‌ا ت‌واف‌تم ال‌اب ب‌ل‌ط‌م اب ه‌چ‌رگ زین ت‌راب‌ع ن‌ی‌ا

رد؟ د‌ن‌شاب ه‌ت‌ش‌اد ف‌ل‌ت‌خ‌م ی‌اه قطنم دن‌ناوت‌ی‌م دار‌فا ای م‌ی‌رب‌ی‌م راک هب ار قطنم کی ام ه‌مه ای‌آ ک‌رت‌ش‌م قطنم ام م‌ام‌ت د‌ن‌ی‌وگ یم هک م‌د‌ن‌س‌پ یم ار ی‌ناس‌ک ل‌وق‌ن‌م. تس‌ا ر‌ط‌ن ف‌ال‌ت‌خ‌ا یم‌ک ا‌ج‌ن‌ی‌ا

یشزراود قطنم نامه؛ تسا کیسالک قطنم نآ و میراد قطنم کی ام همه هک تسا نیا لوق کی .میراد تسرد نیا هک مدقتعم مه نم .میربب راک هب ار نآ میراچان و میرادن نآ باختنا رد یرایتخا ام و تسا قطنم ،یشزرا نیدنچ ،یشزرا هس قطنم ،دینک یراذگ هیاپ دیهاوخب ار یقطنم ره امش ینعی؛ تسا دیدج قطنم لباقم هک یدوهش قطنم .دندنک یم هدفاتسا کیسالک قطنم زا اه نیا مامت... و تاهجوم .تسا ینتبم کیسالک قطنم رب نآ یاه لالددتسا مامت ،درادن لوبق ار شدعاوق یضعب و هداتسیا قطنم یراذگهیاپ رد نیمه زا ،میرادن لوبق یلک ناوونع هب ار p ای p دنیوگ یم هک یتقو نامه ینعی رتکد ،کرتشم تیناللقع و قطنم هلاقم ،۵۹ حرفص، ۱ هرامش، **تمکح منرت** هیرشن).دنکیم هدفاتسا (دحوم ءایض

هب هراشا (Interdisciplinary: **یسیلگنا** هب) یاهتشرردنا ای یاهتشرانیب ای یاهتشرنایم [5] شور .دهدیم رارق معلاطم دروم ار یشناد ضحم^۱هنیمز کی زا شیب هک دراد شناد رد نیون یاههزوح هب ندیسر فده اب ار شناد نوگانوگ یاهتشر یتنس یاهزرم زا روبع تصرف یاهتشرنایم دروخر ب زا تسا ترابع ،یاهتشرنایم^۲هزوح کی ،رگید ترابع هب .دزاسیم مهارف هتشر کی رد بولطم^۳هجیتن^۴هلئسم کی لح و تخانش یارب یصصخت و یملع^۵هزوح دنچ ای ود براجت و شور ،شناد **قیفلت**» دنچ ای ود ناصصختم ،یاهتشرنایم یملع تیللاعف کی رد .«یهجودنچ یعامتجا لضعم ای هدیچیپ^۶هلئسم ای عوضوم ،هدیپ کی لیلحت ای ،لح ،تخانش اب طابترا رد یملع صصخت یاراد و هتشر یملع تیللاعف ،نیرابان^۷؛ دننکیم یملع یراکمه و لماعت رگیدکی اب یعقاو و هدیچیپ^۸الومعم^۹هدیچیپ یاهلئسم ای هدیپ قیقذ و یملع مهف و تخانش هک دنکیم ادیپ انعم ینامز یاهتشرنایم یدج لضعم لح .دشاب فده ،تسا چراخ صصخت ای هتشر کی شناد و تیفرط زا هک هتخانشان ای همه مغریلع هک یدنیاشوخان یاهتیدودحم هب هجوت اب - یساکع یاهنیرود رد «ملیف» هب زاین دروخر شور یریگراکه^{۱۰}اب - تشاد دوج و **یمیش** هژیو هب نوگانوگ یاههنیمز رد اهتفرشیپ یاهنیرود^{۱۱}هرابکی یزاسزاینی و **کینورتکلا** **شناد** یاهتفرشیپ زا هدفاتسا و یاهتشرنایم رد یاهتشرنایم دروخر شور و شناد قیفلت یلمع یاهدرواتسد زا یاهنومن ،ملیف زا یساکع .تسا اهرایشد ندوشگ

نایم یتنس یاهزرم زا ،روهطون یاهصصخت و دیدج یاهزاین بسانت هب یاهتشرنایم یاهشناد ملع دنچ قیفلت اب هک ار یمولع ،ور نیا زا .دننکیم رذگ یرکف بتاکم ای یهاگشناد یاهتشر شناد ،**یروانفونان** شناد^{۱۲}الثم ؛ دنمانیم یاهتشرنایم **یاهشناد** ار دنوشیم داجیا نوگانوگ لاح رد **یاهتشر نایم** یاهشهوژپ زین **ناریا** رد .دوریم رامشهب **کیزیف** و **یمیش** یاهتشرنایم دوجو زاتمم نایوجشناد یارب هتشر ود رد لیصحت ناکما زین ناریا یشزومآ ماطن رد و تسا شرتسگ دوخ هک تسا **یقاشم اضریلع** ناریا رد یاهتشر نایم یاهشزومآ و شهوژپ ناماگشیپ هلمج زا .دراد .دناهوب ناریا یاهتشر ود لیصحتللاغراف نیلوا

اههنوگ

حرطم نآ زا یفلتخم و ددعتم یاههنوگ و اهدرکیور ،یاهتشرنایم یاهتیللاعف شرتسگ و دشر اب ،شناد نایم لماعت و دنویپ هوحن و تبسن نیبم ،یاهتشرنایم یاههنوگ و اهدرکیور .دناهش دروم هلئسم ای عوضوم صوصخ رد نوگانوگ یاهتشر زا فلتخم یاهرازبا و ،براجت ،اهشور ،میهافم هب ار هدیچیپ لئاسم و تاعوضوم اب ههجاوم یاههویش و ،تکراشم و یراکمه عون هک دنتسه رطن یاههنوگ و اهدرکیور زا یاهراپ هچرگا .دندهیم ناشن یاهتشرنایم یاهتیللاعف **نارگشنک** ،دیفم براجت زا ،زین هزوح نیا هب طوبرم تایبدا رد و دنرتدربراکرب و رتسونأم یاهتشرنایم یاهداهن و شزومآ ینامزاس یاهراتخاس رد یلو ،دندادروخر ب یرتزارب و صخشم یاهیگژیو و اهتلصخ یاههنوگ نیرتمهم .تساهتفای تیمومع رتمک اهنآ زا یدادعت دربراک شناد هضرع و ملع دیلوت نیا رد یگتشر-اسپ و ،یگتشر ارف ،یگتشر رثکت ،یگتشر دنچ ،یگتشرنایم :زا دنترابع

اهتشرنایم قیفلت و بی‌کرت ققحت نازیم ساسا رب هک درک می‌سرت ار یفیط ناوتیم اهه‌نوگ لباقم فیط اب ساسا نیا رب ،دوشیم متخ یاهتشرارف هب و زاغآ یاهتشردنچ زا فیط نیا ،تسا یاهتشرارف و یاهتشرنایم ،یاهتشردنچ :دوب می‌هاوخ هجاوم

یاهتشرنایم یاهتیللاعف غناوم

کی هک ،باختنا کی هن رگید هدنیآ رد یملع تاغللاطم رد یاهتشرنایم یاهیریگتهج
یاهتیللاعف و یگتشرنایم هک دوش روصت ه‌نوگ‌نیا دیابن ،نیا دوجو اب ؛دوب دهاوخ مازلا و رابجا تسیز هه‌د دنچ زا سپ ،دراد ییاراک تاغوضوم و لئاسم همه یارب و اهتییغقوم همه رد یاهتشرنایم و یگتشرنایم ربارب رد ،یدج اما ،هدنکارپ یاهتمواقم و اهشنکاو ،ینامزاس هبرجت و یداهن یاهتشرنایم یاهتیللاعف» ،اهتمواقم و اهشنکاو نیا رب نوزفا ،دراد دوجو یاهتشرنایم یاهتیللاعف و ینامزاس ،اتدمع هک دنتسه هجاوم یصاخ یاهشللاچ و اه‌یگدیچیپ اب زین راک دنیارف و لمع رد ،لمع رد یگتشرنایم ،ور نیا زا ،دننکیم هجاوم ی‌تام‌اه‌با اب ار رطن دم فاده‌ا و جیاتن و دنتسه ی‌شور و ی‌تفرعم یاهت‌فارط و قیاق‌د تیاعر ،رت‌مهم همه زا و ی‌شور یاه‌ی‌هاگآ ،ینف شناد مزلتسم هس بل‌اق رد یاهتشرنایم یاهتیللاعف یاهشللاچ و غناوم نیرت‌مهم ،یلک روطه‌ب ،تسا ی‌تیغقوم فیصوت و یدنب‌ه‌ق‌ب‌ط لباق «ی‌عامتجا - ی‌گ‌نه‌رف» و «ی‌اه‌فرح» ،«ینامزاس» ینعی ،یلصا غنام (ایدپ یکی و تی‌اس) ،تسا

دوب دقت‌عم تراکد ،دوب مولع شخب ماه‌لا متسیب نرق مود هم‌ین ات تراکد ملع ه‌فسلف یوگ‌لا ار اجا زا کی ره و درک ه‌یزجت هدنه‌د لی‌کش‌ت یازجا هب ار اه‌نآ دیاب ه‌دی‌چیپ یاه ه‌دی‌دپ اب ه‌ه‌جاوم‌رد لئاق یدی‌دج ی‌گ‌ژی‌و ،ازجا ه‌ناگ‌ادج تای‌صوصخ هب تبسن «لک» یارب تراکد ،درک ی‌سررب ه‌ناگ‌ادج اب ه‌ط‌بار رد هن تسج یم تعاس دوخ رد ار تعاس درک‌راک زمر و تشادنپ یم ه‌نوگ تعاس ارناهج ،دوبن نی‌ناوق ،درب یپ نآ درک‌راک زمر هب ناوتیم ،تعاس ی‌برجت ی‌زاس‌ادج اب ،نآ تی‌لک و نآ تسیز طی‌حم دروآ یم‌رد تک‌رح هب ،نآ یازجا ریاس ات هدند خرچ و رنف زا ،حوطس همه رد ار عیش یدحاو یکی‌ناک‌م یازجا عمج اب و دی‌سر هداس هب ه‌دی‌چیپ زا ناوتیم ،رت کچوک تاغطق هب عیش ه‌یزجت اب ،نیارب‌ان‌ب عمج لک اریز ؛دوشیم راک‌شآ ه‌ع‌وم‌جم درک‌راک کرد ،هداس یطخ ینبم رب عیش هدنه‌د لی‌کش‌ت ...ت‌س‌از‌جا

ه‌دز «بی‌کرت و ه‌یزجت» دنور نیا رب یررکم دقن ،تخانش شور نیا ینعی یاهدم‌ایپ ه‌ط‌ح‌الم زا سپ ،شور نیا رد اریز ،دن‌ادی‌من اور ار ه‌دی‌چیپ لئاسم ندرک ع‌زج «م‌ه‌وب دی‌وید» ،لاثم روط هب ،دوشیم و می‌ن‌ک‌یم شو‌مارف ار «لک» نآ یازجا لماعت و لباق‌تم ط‌با‌ور و می‌زاد‌رپ‌یم ار یناه‌نپ فازگ ه‌نیزه یتقو ،می‌ه‌دی‌م تسد زا ار رت گ‌رزب «لک» کی هب ی‌گ‌ت‌سو‌یپ ینورد ساس‌حا ،می‌ری‌گی‌م ه‌دی‌دان می‌در‌گی‌مر‌ب

و می‌ن‌ک ه‌ط‌ح‌الم ار رت گ‌رزب ری‌وصت ای لک ،بی‌کرت اب ات می‌در‌گی‌مر‌ب یتقو چیه هب ،مه‌ران‌ک رد اجا نیا ش‌ی‌ارا ،می‌ه‌د رارق مه‌ران‌ک رد دوخ زغم رد ار اجا ،اد‌د‌جم ه‌نی‌آ کی ق‌ت‌س‌ک‌ش یاه ه‌ک‌ت یروآ عمج لثم اریز ،دوب دهاوخن هی‌ل‌وا «لک» نآ ه‌جو ،ده‌دی‌م ناشن ه‌ت‌س‌ک‌ش ق‌نی‌آ ه‌ک یری‌وصت ،تسا ی‌ع‌قاو یری‌وصت ندید یارب اب ،نیارب‌ان‌ب ،دوب دهاوخن ه‌ت‌س‌ک‌ش یا ه‌نی‌آ ق‌ت‌سو‌یپ مه‌ه‌ب یاه ه‌ک‌ت زگره ه‌یزجت دقن .(1382 ی‌ع‌مال) دوشیم‌ن لک ،ازجا عمج و می‌ه‌دی‌م تسد زا ار لک ،ازجا رب زک‌رم‌ت ار ی‌ص‌ص‌خت یاه ه‌ت‌شر یری‌گ لک‌ش باب‌سا و ی‌ی‌ارگ ص‌ص‌خت تی‌هام ه‌ک ی‌ی‌ارگ ،لک ،دن‌ک‌یم مه‌ارف یاهتشرنایم تاغللاطم هی‌ج‌وت یارب ار ه‌نی‌مز ،ده‌دی‌م لی‌کش‌ت ...ت‌س‌ا دوخ یازجا یربج عمج زا یرت‌شی‌ب ی‌زی‌چ

ديج رصع رد و هدوب تدحو یراد، زاغآ رد تفرعم نیا هک دهديم ناشن یرشب شناد و مولع ريس هعلاطم و یرارگ ترثک ینفم یا هدمایپ هطحالم اب اما .تسا هدرک ادیپ ترثک و هدش هیزجت ،یبرغ ندمت رد تدحو ؛توافتم یتدحو اما .دبای تسد هتشدگ تدحو هب ات دشوک یم آدجم ،ندش هبعش هبعش رکف .تسا یا هتشر نایم تا علاطم رگید ضرورفم ،مولع تدحو هزومآ هب دهعت ،نیاربانب .ترثک ،هسنارف مهده نرق فراعمل اقرئاد باحضا ،ناتساب نانوي راكفا رد ار ملع یا هخاش قمه تدحو سنارفنك .درک یبایدر ناوتیم متسیس هیرطن ناراداو و ،متسیب نرق یقطنم نایارگ هیزجت اب ،هنالاس و تسا هدمآرد داهن کي تروص هب و هدش لیکشت 1971 لاس زا مولع تدحو یرلملایب ...دنکیم یررب ار شزرا و ملع و مولع تدحو تا عوضوم ،روهشم رگشهوژپ و دنمشناد اهدص زا توعد

نیعم یا هودحم رد و یرلمع یا هتشر رد هک یرکف یا هشبنج یرب فالخ رب «یمتسیس رکفت» .درک دشر یا -هتشر نایم یطیحم رد و دش دلوتم نیعم یرلمع هودحم زا چراخ رد ،دنا هدرک و من و وشن دیاش ،نیاربانب .تفای تیمومع و تفرگ لکش صاخ مولع یتنس یا هزرم زا چراخ رکفت قویش نیا :درک میسرت نینچ بیترت هب ار یرشب مولع ريس ناوتب

(یمتسیس هیرطن) یمتسیس مولع؟ یناسنا ای یعامتجا مولع ؟ یعیبط مولع

مولع اب ساییق رد یناسنا مولع یا هتشر تیساسح ،نآ رب بترتم یا هدقن و ،یرگن عزج ثحب رد ... یرلارد .تسا - یعاوایاند زا یا هشبخ ،یعیبط مولع یا هشبخ بریز اریز ،دوش یم رتشیب یعیبط هایگ عوضوم آلثم .تسا- یعاوایاند زا درجم و یدیرجت ،یعامتجا و یناسنا مولع رد اهبخ بریز هک لاتسیرک و رولب هعلاطم یرسانش رولب و ،ناروناج هعلاطم ،یرسانش روناج ،ناهایگ هعلاطم یرسانش هبنج ،تسایس ملع ؛یقوقح هبنج ،قوقح ؛یناسنا راتفر یداصتقا هبنج ،داصتقا اما ،تسا تاژد هکنیا هن دنکیم فیرت ار تارابع اهبخ بریز .دنکیم یررب ار یعامتجا یا هراتفر یرسایس هدش میسقت اه هاگشناد هک تسا هدشن میسقت یتروص نامه هب ناهج .دشاب هعلاطم عوضوم ،دوخ دناوتیم ،دنادیم کیزیف طقف هک یناد کیزیف» :دیوگیم کیا هف .(130: 1385 نیترتسا) تسا ،دنادیم داصتقا طقف هک یرسک نکیل ،دشاب هعماج یرب یدیفم وضع و کي هجرد ناد کیزیف داصتقا طقف هک یناد داصتقا هک میازفیب مه اوخیم یتح .دشاب یرب زب ناد داصتقا دناوتیم (اناد یجرف) «دشاب ریذپان ناربع یرب سآ هکلب ،یدج یرطخ هن رگا ،هعماج یرب دراد لامتحا ،دنادیم (1386).

.تسا فیعض یناد داصتقا ،دشاب ناد داصتقا طقف هک یرسک دنا هتفریذپ ناد داصتقا رثکا یا هداغلا چراخ دادعتسا دنمزاین یداصتقا هعلاطم هک دیوگیم عوضوم نیا هرابرد یا هلاقم رد زنیکی نیا مغر هب .دشاب رت هداس ضحم مولع ای هفسلف یا هتشر زا ،یرطن طاحل هب دیاش و تسین یا هتشر نایم تا علاطم هب ار وا زنیکی خساپ ؟ دنوشیم هن دینا رد یمهم ناد داصتقا ارچ ،یگداس رد درادناتسا زا یرالاب حطس هب یتسیاب هتسیاش ناد داصتقا» :دهدیم خساپ یو ؛دهدیم قوس یدودح ات دیاب وا .دنوشیم هن دینا مه اب بلغا هک اهداعتسا زا یرب کیرت هب و دسرب یریسم نینچ تاملك اب یلو ،دنک کرد ار مئال دیاب وا .دشاب فوسلف و رادمتسایس ،ناد خیرات ،ناد یضایر هپاس رد ار رضاح طیارش دیاب وا .دنک بیکرت و هیزجت و دسرب صاخ هب ماع زا دیاب وا .دنزب فرح دیابن یناسنا یا هدهان ای ناسنا تعیبط زا یشخب چیه .دنک هعلاطم هدی آ دصاقم یرب ،هتشدگ کي دننام و دشاب ریذپان داسف و عیمطت لباق ریغ دیاب وا .دریگ رارق و تا طحالم بوچراچ زا چراخ هلاقم(1385 نیترتسا) «دشاب ارگ عقاو رادمتسایس کي دننامه یا هگ و دشاب شاقن رگریوصت

(یا هتشر نایم مولع یرادی هفسلف و یتسیچ ،هچخیرات

۱۴۰۰ / ۱۱ / ۵ خیرات ،لاله تیژر ثحبم هقف چراخ هسلج [6]

یضعب» :دیامرف یم لئاسر هلجم اب هباحصم رد ناشیا .تسا روب نیا رب زین ینشلگ رتکد [7] مولع ندرک یمالسا هب مه نم هتبل .دننک یمالسا ار یناسنا مولع دنهوخ یم هک دنراد رارضا

مولع رد. تسای بـرجت مولع رد، نید لباقم رد اه شلاچ خنرس نآلا یلو، مدقتعم آلماک یناسنا، مینک نایب اردصالم هفسلفـتایبدا اب ار نامفرح میهافخب رگا ام تسه داحلا هک اجنآ یعیبط زا وللم و راک هک یلاح رد) درادن یداقـتعا هفسلف هب نوچ؛ دنک یمن لوبق فرط هک تسای مولعم ینابم، نطاب رد ینعب؛ مییوگب نخس و اب کیزیف نابز هب دیاب اذل؛ (تسای فسلف تاضورفم نآ لاثم و یتخانـش تسیز و یکیزیف ششوپ ار نامنخس اهـتنم، میرب یم راک هب ار نام یفسلف تسای تلفغ راجد هزوح زورما نم رظن هب اذل. میهد یم اه.

ناشسواح، لهچ و یس یاه ههد رد، ناشدوخ نامز رد (هر) یرفعج داتسا موحرم و (هر) یرهطم داتسا موحرم ثحابم و تسیز و کیزیف یاه هتشر رد اه نآ. تسیچ راد لکشم و از ههـبش لئاسم هک دوب عمج یلو؛ تسای مهم یلیخ نیا. دنتسناد یم بوخ ار یشلاچ و مهم لئاسم اما، دندوبن دراو اه نآ یصصخت... تسای هلئسم اعقاو نیا و تسین روط نیا نآلا.

دورب یـبرجت مولع غارس دیاب هزوح نآلا دییامرف یم امش سپ: لئاسر

سنارفنک زا هک شپ لاس دنچ و تسیب نم. دندنکب ار راک نیا تسای مزال بالـط زا یدصرد یتقو ناشدصرد چنپ آلـثم، نایوزوح زا یدصرد دیاب هک متفگ اقا ترضح تمدخ، متشگرب ناکیتاو یسدنهم مولع نوچ؛ دندنک بسک صصخت هیـاپ مولع یاه هخاش زا یکی رد دنورب، دندرک مامت ار حطس اما؛ برخم ای تسای ملاس ای یدربراک ملع هک تسای حضاو. دندادن یا هلئسم تهج نیا زا نآ لاثم و هلئسم نیرت مهف لباق ریغ؛ دیوگ یم نیتشنیا یتقو. دنداد قیمیـع ریثات رکفت یور هیـاپ مولع رتکد هبحاصم)». تسای حرطم هیـاپ مولع رد یزیچ نینچ «میـمهفب ار ملع میـناوت یم ام هک تسای نیا (۱۹۶-۱۹۵ ص، مهـدزای هرامش، لئاسر هلجم اب ینشلگ

هب) ای (Psychology: **یسیلگنا** هب) (یچلاکیاس: ناتسناغفا یرد یسراف رد) ای یسانشناور [8] یمـلع شور زا یریگـهرهب اب هک تسای شناد (Psychologie: **یوسنارف** هب) (یژولوکیسپ: یوسنارف زا روطنم. دزادرپیم ناروناج رگید و ناسنا رد **راتفر** و ینهذ یاهدنیارف و اهتلاح هعالطم و شهوژپ هب زا روطنم و، تسای میقتسمـریغ و میقتسم هدهاشم لباق راتفر و لامعا، تاکرح هـمه «راتفر» و **ناجیه**، **تیصخش**، **شوه**، **(رکفت)** **هشیدنا**، **کاردا**، **ساسحا**: نوچمه ییاهزیچ، «یناور یاهدنیارف» تسای... **هطفا** و **شزیگنا**.

مهـدجه نرق لیوا و **مهـدغه نرق** رخاوا هب، یهاگشناد و **یمـلع** لکشهب یتخانـشناور **یاهـشهوژپ** زاغآ لاس ۱۵۰ دودح زا اهنت، یسانشناور رد هجوت لباق یاهـشهوژپ و **اهـفاشتکا** تفگ ناوتم؛ ددرگیـمزاب رترابرپ و رتدنب یاهچخیرات زا رگید **یـبرجت مولع** هک تسای یلاحرد نیا و، تساهدش عورش، شپ هدرک لوغشم دوخ هب ار **نارکفتم** نهذ هک تساهنرق، ناور و نهذ هب طوبرم ثحابم هتبالا؛ دنداروخرب رد زین **وطسرا** و **نوطالفا**، **طارقس** نوچ ینارکفتم و **ناتساب نانوی** نادنمشناد زا، نآ بوتکم راثآ و دروم، کیـمداکآ و نودم تروصب، دیدج یسانشناور زا شپ ات ملع زا هخاش نیا اما؛ تسای تسد دوب هتفرگن رارق هعالطم.

فیـرعت

زا هتسد نیلوا. تساهدش فیـرعت یتوافتم یاههـنوگ هب، دوخ هاتوک هچخیرات رد یسانشناور زاغآ رد ییارگراتفر هعسوت اب. دنتسنادیم «ینهذ تیلاعف هعالطم» ار دوخ راک هزوح، ناسناشناور هب یسانشناور، ینیعی یریگـهزادنا لباق یاههـدیدپ یراصحنا هعالطم رب نآ دیکأت و رضاح نرق مه و دوب اهناوـیج راتفر هعالطم لماش مه، آلومعم، فیـرعت نیا. دش فیـرعت «راتفر یسررب» ناوـنع: هک اهضرف نیا اب، نایمدآ راتفر

تسا نایم دآ هب میمعت لباق اهنوویح اب شیمزآ را لصاح تاعالطا

تساهجوت نایش، دخی دوه هب اهنوویح راتفر

اب اما؛ دشیم هئارا فی رعت نیمه، یسانشناور یسرده اباتک زا یرایسب رد ۱۹۶۰ ات ۱۹۳۰ لاس زا یلبق فی رعت هب رگید راب، **یتخان ش** یسانشناور و **یتخان ش رادیپ** یسانشناور هعسوت یاهدنیارف» هب مه و دوشیم هراشا «راتفر» هب مه یسانشناور فی راعت رد رضاح لاح رد و میاهدی سر نیا، یاناور یاهدنیارف و راتفر یملع هعلاطم: درک فی رعت نینچ ناوتیم ار یسانشناور. «ینهذه مهف هب مه و دزاسیم راکشآ هدهاشم لباق راتفر ینعی هعلاطم هب ار یسانشناور هجوت مه، فی رعت بصرع و یراتفر یاهداد ساسا رب و دنتسین هدهاشم لباق امیق تسم هک ینهذه یاهدنیارف کرد و دراد تیانع، دنتسه طابنتسا لباق یتخان شتسیز

هچخیرات

هدسات ناوتیم ار نآ یاههشیر. تسا رتشیب، دوجوم یملع یاهماطن همه زا یسانشناور هنیشیپ **نامره** لوق هب یلو؛ دومن لابند **وطسرا** و **نوطالفا** نوچ ینادنم شناد اب، دالیم زا شپ مچنپ و مراچ، زتلوش و زتلوش) دراد هاتوک یاهچخیرات اما، زارد یاهنیشیپ، یسانشناور" ۱۹، نرق، **سواه گنیب** حالطصا هندنک عادبا **سوی نلسوگ فلودار** مان هب یناملآ هدرک لیصحت فوسلیف کی. (۱۸ ص ۱۳۷۲، **هفسلف** ملع زا یاهخاش ناو نع هب یسانشناور، **مهزون هدس** رخاوا دودح ات. تسا «یژولوک یاس» لماش هک دشیم هتفرگ رظن رد اهگنهر ف یخرب رد شیک کی ناو نع هب، نینچمه و دشیم هتخان ش (ایدپ یکیو تیاس). دی درگیم ینورد یگناگی یدوبان و راکفا مچاهت

اهنآ نیرتدیدج زا یکی مه و یملع یاهماطن نیرتیمیدق زا یکی مه یسانشناور هکنیا نتفگ اب ناسنا تیهام هب طوبرم یاههشیدنا... مینکیم عورش راکشآ داضت کی، ضقانت کی اب ام، تسا زروهشیدنا نایدانم هنیشیپ هچرگا... تسا هدرک رپ ار ام یفسلف و یبهزم یاهباتک زا یرایسب زا یسانشناور هب نیون درکیور هک هدش هتفگ، تسا یرگید یملع ماطن ره تمدق هب یسانشناور تسا هدش عورش... ۱۸۷۹ لاس.

هرابرد هک ییاه شسرپ نیب توافت هب رتتمک نآ یاههشیر و... نیون یسانشناور نیب زیامت هک دنهدیم ناشن ار ییاهشور نیب فالخا رتشیب و تسا طوبرم دنوشیم حرطم ناسنا تعیبط (۲۰ ص، نیون یسانشناور خیرات) دنوریم راک هب اه شسرپ نیا هب خساپ نتفای یارب

نرق رخآ عبر رد ینعی، لقتسم یملع ماطن کی ناو نع هب یسانشناور لماکت هیلوا یاهلاس لالخ رد هک یناملآ سانشناور کی تنوو ملهلیو هلیسو هب یدیدج رادقم هب دیدج یسانشناور تهج، مهزون رارق ریثأت تحت تشاد -وا دیدج ملع- دیدج ملع نیا لکش یگنوگچ هرابرد یصخشیم یاههشیدنا (۳۷ ص، نامه) تفرگ

زا یکی ار وا زورما هک دوب نیون **يسانشناور** لوحت رد مهم یاههرهچ زا یکی دیرتیب تنوو هب **رادم ماطن درکیور** نیلوا و داد رارق دوخ ریسم رد ار **يسانشناور** هک دننادیم ینامآگشیپ رد بلایغ یاهماطن زا یکی تروص هب و دش حالصا **رنجیت** طسوت آدع هک دروآ دوجو هب ار یسانشناور هکلب، دیدج ملع هب وا رادم ماطن درکیور رد اهنت هن تنوو تیمها. دمآ رد نرق نیا لوا لاس یس لوط **هاگشیمزآ** هب ار یسانشناور و درک هطبار عطق **هفسلف** اب وا هک دراد رارق تیعیقواو نیا رد نینچمه یمومع هفسلف و **قالخا** و **قطنم** هرابرد باتک چنپ هک دوب **یفوسلیف**، لاح نیع رد تنوو. درب رد هک ینامز، یلبق نرق و **کال ناج** هک یتقو، تسین ام هجوت دروم نادنچ و هفسلف زورما. تشون

ار ی ب ر ج ت تّ نس ، دوش یم ی شان ه ب ر ج ت زا شن اد ل ک ه ک تشاد راهطا و داتس یا **نایا ر گ د ر خ** ر بار ب . دش یم بوس ح م یم هم ماگ مه **یسانشن اور خیرات** رد ه ک ل ب ، م ل ع خیرات رد اهنت هن نیا و داهن داینب ه ک روط نام ه . درک فیر عت **رایشه ه ب ر ج ت م ل ع** ه ب ار یسانشن اور و درک یورپ تّ نس نیا زا مه تنوو دن نامه یسانشن اور مه تنوو یارب ، ت ف گ ن خ س اههشیدنا ی عادت رد ینهذ یمیش زا **لیم تراوتسرا ناچ** مه اب ار **ر ص ان ع** نیا و **ه ی ن ج ت** نآ ر ص ان ع ه ب ناو ت یم ار **ه ب ر ج ت** ه ک دوب د ق ت ع م یو ار یز ، دوب **ی م ی ش** ه درک حرطم ار **ی ش ی ام ز آ یسانشن اور** داجیا لامتحا ، دوخ **ق ط ن م بات کرد** مه **لیم تراوتسرا** . درک **بی ک ر ت** (ایدپ یکیو تیاس) . دن ام ی ق اب تنوو یارب هشیدنا نیا ه ب ندیشخ ب ق ق ح ت یلو ، دوب

نامز رد مان [?zi:km?nt ?f????t] : ینام لآ طفلت Sigmund Freud (**ی نام لآ** ه ب) دیورف دنوم گیز [9] و **یشیرتا** هتسج رب **سانش ب ص ع** (۱۹۳۹ ربماتپس ۲۳ - ۱۸۵۶ ه م ۶ ، دیورف ومولش دنوم سیگیز : دلوت . دوب **یسانشن اور** رد ینامرد شور کی ناو نع ه ب ، **یواکناور** شن اد را ذ گ ناینب

و یز غ م تالالتخا یاهه نی مز رد ، س پ س و ت ف ر گ شری ذ پ ، **ن یو هاگشناد** زا ۱۸۸۱ لاس رد دیورف **ناتسرامی ب** رد ، ی پ و ک سور کی م با ص عا **یسانش دب لاک اش و ر آ ر د ان یرامی ب تخانش و ینامرد رات ف گ** ۱۸۸۵ لاس رد ، **ی ژولوتاپ ورون** هتشر رد هاگشناد داتسا ناو نع ه ب وا . درک شهوژپ ه ب زاغآ ، ن یو یموم ع **ینیلاب** یاهشور و **یواکناور** داجیا رد . دش هتخان ش ، روسفورپ ناو نع ه ب ۱۹۰۲ لاس رد و هدش بوصنم ینونف دیورف ، واکناور و رامی ب نایم و گت ف گ هار زا یناور **یسانش ب ی س آ** شن اد اب ندش وربور یارب روطخ شن هذ ه ب ار هچنآ ره رامی ب نآ رد ه ک دوش یم هت ف گ یشور ه ب) **دازآ ی عادت** یریگ راک ه ب دن نام ار رگ نامرد اب عچارم ه ک تسرا نآ یانعم ه ب لاقتنا (لاقتنا فشک نینچمه و) (دیام نیم نایب ، دن کی م ناچیه و تاساسح) رگید ترابع ه ب دنک یم دروخر ب شا **یکدوک نارود** مهم دارفا زا یکی دن نام دوخ . (دنک یم ل ق ت ن م دوخ رگ نامرد ه ب هتشاد ردام و ردپ دن نام یمهم ی هژبا ه ب تبسن ه ک ار ییاه ه ک یسنج تالیامت زا دیورف فیر عت زاب . درک هئارار ایوپ ای یلیلحت **یسانشن اور** شور نینچمه ه ب تبسن هچب یسنج تاساسح) **پیدا ه د ق ع** ه ک داد هزاجا وا ه ب دش یم مه **یدازون** لاکشا لم اش (ایدپ یکیو تیاس) . دروآرد یواکناور هی رطن یزکرم لصا ناو نع ه ب ار (دوخ فلاحم سنج نیدلاو

شدوخ لاح حرش تی هام زا وا هی رطن رتشیب» ه ک تسرا نیا دیورف دروم رد لمأت لباق تاکن زا (۴۴۲ ص ، ن یو یسانشن اور خیرات) «تسرا هدش هتفرگ

یم ه ب ر ج ت ار یسنج تالکشم شدوخ و تشاد یفنم شرگن یسنج روم ه ب تبسن اصخش ای یواکدوخ یخیرات راک دراذگب رانک ار یسنج تیلاعف تفرگ میمصت ه ک تقو نامه رد دیورف... درک **یروجنر ناور تالکشم زا وا یروجنر ناور هی رطن رتشیب** عقاو رد... درک زاغآ ار یصخش لیلحت مهم» : تشون دروم نیا رد وا . **تفرگ تأشن درب راک ه ب اه نآ لیلحت یارب ه ک یشور و شدوخ** (۴۵۱ ص ، نامه) «متسه مدوخ صخش نم یارب رامی ب نیرت

:درک هراشا دروم نیا ه ب ناو ت یم وا ییادتبها تاقیقحت زا

یروجنر ناور رد یسنج لیم ه ک درک ادیپ داقعتا رگید نامز ره زا شیب ۱۸۹۰ هه د طساوا رد دیورف رادروخر ب راجن ه ب یسنج یگدنز زا یسک رگا ه ک دیسر رواب نیا ه ب وا... دراد یا ه د ن ک نییعت شقن (۴۴۸ ص ، نامه) . دوش التبم یروجنر ناور ه ب تسین نکم دشاب

شرازگ درک هئارا نیو رد باصعا ناصصختم و ناکشزپناور نمچنا هب ۱۸۹۰ رد هک یا هلاقم رد دیورف اوغا هک دنراد تهابش یکدوک هرود یاوغا هب هک دنا هتشارب هدرپ یبراجت زانسانرامی هک داد دشیقلت زیماآدیدرت هلاقم نی...تسا هدوب ردپ دراوم بلغا رد و رت نسمن ناگتسب زانکی هندنک یملع هویش هب هک یرپ و نجاتساد هب هک درک رطن راهطا نینچ گنیب تبارک، نمچنا سیئر و هب یگمه و دنتسه نادان یدارفان نادقتنم همه هک داد خساپ دیورف. داد تهابش دشاب هدش نایب (۴۴۹ ص، نامه). دنورب منهج

دنراد تیخالص دنرب یم راک هب ار وا شور هک یواکاناور طقف هک درشف یم یاپ هدیقع نیارب وا اب هک ار یناسک هژیو هب نارگیدی هداقتنا و دننک تواضق واهراک یملع شزرا هرابرد هک. داد یم خساپ ناشیهداقتنا هب تردن هب یتح و تفرگ یم هیدان دنتشادن یا هنام یم یواکاناور (۴۶۶-۴۶۷ ص، نامه). تشاد قلعت واهب اهنت. دوب واهماظن یواکاناو

دوبن تبثم دیورف درکیور هب یسانشناور هندب هاگن:

ناسانشناور زانرایسب....تسب یواکاناور نییآ یور هب ار اهرد اتمدع یهاگشناد یسانشناور هک تشون نیلکنارف دل نیاتسیری ۱۹۱۶ رد. دنداد رارق داققتنا دروم تدش هب ار یواکاناور یهاگشناد ار یواکاناور ایبملک هاگشناد رد ثرودو و ترباور...تسا یناملآ...هتفایان دشرنهذ لوصحم یواکاناور هجیتن تهج رد دنرادروخرب ملس لقع زانراکشآ روط هب هک ار یدارفایتح» هک دناوخ زومرم بهذم کی (۴۷۵ ص، نامه)» دهذ یم قوس لمهم یاهیریگ

نارادفرط یتح. دنا هتفرگ رارق داققتنا دروم ناسناتعیبط هرابرد دیورف یاهضرف واههیرطن دنتفگ یم...یریگیدی نازادرب هیرطن...تسا هدرکیوگ ضقانت بلغا یو دوخ هک دنریذپ یم دیورف هداد رارق دیکأت دروم هزادنا زانشیب ار یسنج لیم هژیو هب یتخاننش تسیز یاهورین دیورف (۴۷۸ ص، نامه).تسا

هلمچ نیانرا رلدا.تسا قداص زین دندش ادج واهدعب هک دیورف نادرگاش رگیدی دروم رد الاب بلاطم :تسا:

میلس لقع رب ینتبم تادهاشم رب و یگتخاس واههیرطن هک دندقتعم ناسانشناور زانرایسب یم یقلت شنیب زانراع و هناریگوس ار واهتادهاشم رگیدی یضعب.تسا یکتم هرمزور یگدنز زانلح هب یواکاناور یریگدای.تسا هداس هزادنا زانشیب رلدا ماطن هک تفرگ یم دیورف.دننک یدای فرح واهک نآ لیلد هب ناوت یم ار رلدا یاههشیدنا اما دشک یم لوط لاس وداشا یگدیچی دوخ واهراک هرابرد اقیقد نآ تفرگ یم رلدا رگیدی یوس زان.تفرگ دای هتفه ودرادن دنتفگ یارب (۵۰۴-۵۰۵ ص، نامه)دیشک لوط لاس ۴۰ شا هداس یسانشناور نیودت رلدا یارب اریز دنک یم قدص دیورف (۵۰۵)

مینکیم هراشا هانآ هب هک دراد دوجو بلطم نیارب یناوارف دهاوش [10]

ارآ تّشت ۱.

:تسا هدمآ هراب نیانرد نیون یسانشناور خیرات باتک رد

هک تسانیا دنشاب هتشارد رطن قفاوت نآ دروم رد تسانکم ناسانشناور هک یزیچ اهنت تّیهام هرابرد رطن قفاوت و رت سناجتمان هتشدگ نرق لوط رد یریگیدی تقوره زانورما یسانشناور» اب»دندیم هاگدید نیاهباشم یرطن مه ناسانشناور ریاس»تسا روصتمان هشیمه زانرتشیب نآ هتشر هک یلوصا هعومجم ای هچراپکی بوچراهچ چیه،(متسیب)نرق نیاپ هب ندش کیدزن درفنم ماطن کی...یسانشناور».تسا هندان یقاب دنک تیاده ار شهوژپ و فیرعت ار یسانشناور

ہراپ ار دوخ اکیرم آسانشناور»تسا نوگانوگ یاه تخاس اب تاعلاطم زا وعومجم هکلب تسین هورگ ره هکی تروص هب دنایم یقاب هراپ هکت هتشر «دنیب یم عزانتم یاه جانج نیب رد هدش هراپ ناسنا تّیهام هعلاطم هب فل تخم نوتف اب و تسا هدی بسچ دوخ یسانشنشور و یرطن یریگ تهج هب خیرات). دشخبیم اقرت را دوخ رکف بتکم یاه ماد و تایرشن ،تاحلاطصا اب ار دوخ و دنکیم یور (۳۸-۳۹ ص ، نیون یسانشناور)

دوخ قباس یاه شهوژپ هب ناسانشناور شرگن ریغیغ۲:

تسا هدمآ وا دروم رد .تسا یی ارگراتخاس بتکم نارادمدرس زا و تنوو درگاش ،رنجیت

ارینهذ رصانع وا .دهد ریغیت یداینب روطه اب ار دوخ ماظن هکنیا هب درک عورش شرمع رخاوا رد رنجیت رصانع یاج هب یسانشناور هک داد داهنشپ و درک فدح دوخ یاه ینارنخس زا ۱۹۱۸ لاس لیواو زا کی هب دعب لاس تفه...دنک هعلاطم ار یناور تایح یاهدن یارف ای رتگرزب داعبا دیاب یساسا و ینوریب یاه ساسحا بسح رب ندیشیدنا دیاب امش» :تشون یلیمکت تالیصحت یوجشناد ...تسا خوسنم یّلک روطه...نونکا اما ؛دوب تسرد شپ لاس هد راک نیا .دیراذگب رانک ار فطاوع رب ،ینوریب ساسحا دننام هتفای ماظن یاه هزاس بسح رب ندیشیدنا یاج هب دیزومایب دیاب امش «دیشیدنیب داعبا بسح

تفرگ میمصت و درب لاؤس ریز ار یراتخاس یسانشناور حالطصا ۱۹۲۰ یاه لاس لیواو رد یتح رنجیت هب رنجیت رگا و ،دنتسه هاگدید رد مهم یاهریغیت اهنیا ...دمانپ یدوجو یسانشناور ار دوخ درکیور یراتخاس یسانشناور (تشونرس مه دیش)هرهچ ،دنک لامعا ار اهنآ دناوتب هک درکیم رمع یفاک دج (۱۴۹ ص ، نامه)تشادزاب شنامرآ هب یبایتسد زا ار وا گرم اما...درکیم ریغیت لماک روطه

اب یکیزیف میهافم هک درک داهنشپ هک دوب یسک دراوراه هاگشناد نادکیزیف نمگدیرب رود هب دنتسه یکیزیف لولد دم دقاف هک میهافم مامت و دنوش فیرعت مکحم و قیقذ یتاحلاطصا رد نآ زا و درک بلج دوخ هب ار ناسانشناور زا یرایسب هجوت هاگدید نیا (۳۵۴ ص ، نامه)دنوش هتخیر و نابز ندرک رتقیقد و رتینعی نآ فده هک یّلک لصا ای شرگن کی :دندرب هرهب ییارگ لمع هاگدید یکیزیف روطه اب ای هدهاشم لباقّ الممع هک تسا یلئاسم رش زا ملع نداد تاجن و یملع تاحلاطصا (نامه)(دوش یم هدناوخ هلئسم هبش هچنآ)دنتسین ندادنشن لباق

لاس ۲۷ دوج .تشادکش ،درکیم وا موهفم زا یسانشناور هک یاهدافتسا دروم رد نمگدیرب دوخ اما یناتساد نامرق :یقرواپ رد)ینیاتشا کنارف منکیم ساسحا» :تشون ییارگ لمع داهنشپ زا دعب هک ماهدرک قلخ (دیآ یم رد یاپ زا نآ هلیسو هب دوخ هک دنک یم قلخ یلوغ یکشزپ یوجشناد کی... رتهداس ماهتشاد رطن رد نم هک یزیچ...مراد میب ییارگ لمع هم لک زا نم .تسا هدش رود نم زانام لسم «دوش هداد هولج گرزب هزادنا نیا ات اعدم رپ ردقنآ یمان هلیسو هب هک تسا نآ زا

ص ، نامه)دنوش یم ناشناربهر زا رت بصعتم ناوریپ هکنیا زا تسا رگید یدروم نیا دسریم رطن هب (۲۵۶)

یسانشناور یملع تّیهام رد ناسانشناور دیرت۳:

رد دیدج یملع یسانشناور ماگشپ و یدرکراک یسانشناور یی اکیرم یلصا یدانم زمیج مایلیو (۱۹۷ ص ، نامه)تسا هدحتم تالای

زا لبق).درک تشپ نآ هب یگدنز رخاوا رد دوب یسانشناور گرزب نامداخ زا هک هدیچیپ و باذج درم نیا (دندنکن یفّرم سانشناور ناونع هب ار وا هک درک تساوخر رد نوتسینیرپ هاگشناد رد ینارنخس داری روضح نودب یسانشناور هک داد هزاجا هچ رگا .تسا تاحضاو حیضوت یسانشناور :تفگیم وا (۱۹۸ ص ، نامه).دهد همادا شهار هب ناگنل گنل وا هنارمآ

یسانش‌ناور رب ناوارف یری‌ثأت دوخ هک تسایطرش یاه باتزاب فورعم یرطن بحاص فلواپ ناویا
ت:شاذگ:

وینی‌ع دجاو کی، درک مه‌ارف ار رات‌فر یساسا رصانع یسانشن‌ناور ملع یارب، فلواپ یطرش نونف
یه‌اگشی‌ام‌زا طیارش رد نآ ش‌ی‌ام‌زا و دوب شه‌اک لباق نآ هب ناسنا هدی‌چی‌پ رات‌فر هک یلم‌ع
دوخ همان‌رب یلصا زکرم ار نآ و دش لسوتم رات‌فر دجاو نیا هب نوس‌تاو یب ناج. دوب ری‌ذپ‌ناکم
...داد‌راق

یاه‌نیمز یسانشن‌ناور اریز. تسا راد هی‌انک هدوب یسانشن‌ناور رب فلواپ ری‌ثأت نیرت‌شی‌ب هک‌نیا
یدرک‌اک و یرات‌خاس یسانشن‌ناور اب وا. ت:شادن نآ هب تبسن یق‌فاوم رطن عوم‌جم رد فلواپ هک تسا
رادروخرب ملع کی ه‌اگی‌اج زا زونه یسانشن‌ناور دوب هت‌فگ هک زمی‌ج مایلی‌و رطن اب و دوب ان‌ش‌آ ود ره
رد وا. دوب هت‌شاذگ رانک دوخ راک ه‌نیمز زا ار یسانشن‌ناور فلواپ نیارب‌ان‌ب. دوب ق‌فاوم تسا هدشن
هدافت‌سا یسانشن‌ناور یاه‌ژاو زا یکی‌ژولوی‌زی یاه‌ژاو یاج هب هک ار ی‌ناسک دوخ ه‌اگشی‌ام‌زا
هراشا یسانشن‌ناور عافد لباق ریغ ی‌اعدا هب بلغا ش‌ی‌اه ی‌نارن‌خس رد و درکیم همی‌رج، دندرکیم
ار شدوخ ی‌تح و داد ری‌یغت ار ش‌ش‌رگن [تسا هت‌فر ایند زا ۱۹۳۶ رد وا] رمع رخاوا رد فلواپ اما. درکیم
(۳۰۷-۳۰۸ ص، نامه) دی‌مان ی‌شی‌ام‌زا سانش‌ناور کی

هیلوا فی‌عض یاه‌راک قی‌داصم ی‌خرب. ۴

ت:شاد هراشا ناک‌دوک ه‌ع‌لاطم رد لوا یاه‌راک هب ناوتم ه‌نومن ناو‌نع‌هب

هت‌سه ار نآ وا هک ک‌دوک ی‌ت‌خ‌ان‌شن‌ناور ه‌ع‌لاطم یوس‌هب ار وا ک‌رالک ه‌اگش‌ناد رد لاه یکی‌ت‌نژ قی‌ال‌ع
رد هک یاه‌وی‌ش، اه همان‌ش‌سرپ زا ک‌دوک ه‌راب‌رد دوخ تا‌ع‌لاطم رد لاه... درک تی‌اده داد‌راق دوخ یسانشن‌ناور
داجیا ار ی‌دایزیم‌ومع قوش ناک‌دوک هیلوا ه‌ع‌لاطم نیا... درک هدافت‌سا عیسو روط‌هب دوب هت‌خوم‌آ نام‌ل‌آ
یاه شه‌وژپ رطاخ‌هب ت‌ض‌ه‌ن نیا اما. دش ک‌دوک ه‌ع‌لاطم ت‌ض‌ه‌ن ت‌فای تیم‌سر ب‌جوم و درک
،مل‌سان اه همان‌ش‌سرپ، ی‌فاکان ی‌ندوم‌زا یاه‌ه‌نومن. **دش دی‌دپان لاس دن‌ج ضرع رد فی‌عض**
«شالت. دندشیم لی‌ل‌حت و هی‌جت فی‌عض اه‌داد، دندوب ه‌دین می‌ل‌عت اه‌داد ناگ‌دن‌روآ‌درگ
دش ی‌قل‌ت، ه‌دش تی‌اده ت‌س‌ردان و ناس‌مه‌ان، قی‌ق‌دریغ، فی‌عض رای‌سب یسانشن‌ناور
(۲۴۱-۲۴۰ ص، نامه)».

ه‌نومن، ک‌دوک تی‌ب‌رت رد رگ‌رات‌فر ماظن ه‌نیمز رد ی‌یارگ رات‌فر ب‌ت‌کم را‌ذگه‌ی‌اپ نوس‌تاو یاه‌راک
ت:سا دراوم نیا زا یرگی‌د:

رشت‌نم ک‌دوک و دازون زا ی‌ناور تب‌ق‌ارم مان هب ک‌دوک زا تب‌ق‌ارم ه‌نیمز رد ی‌باتک نوس‌تاو ۱۹۲۸ رد
یوق‌ع‌ضوم اب هک داد هئارا ار ی‌تاررقم ی‌ماظن، ک‌دوگ ش‌روپ ریگ ناس‌آ ماظن یاج هب نآ رد هک درک
تی‌ب‌رت دروم رد ی‌یارگ رات‌فر شور تخس یاه‌هی‌صوت زا رپ باتک نیا. دوب ناوخ‌مه وا ی‌یارگ طی‌حم
دوب ناک‌دوک.

دی‌ه‌دن ه‌زاج، دی‌سو‌بن و دیری‌گن شوغ‌آ رد ار ناک‌دوک زگره: «دوب نین‌چ نی‌دلوا هب وا هی‌صوت لاثم یارب
دی‌یوگیم ریخ هب بش‌اه نآ هب هک ی‌ماگ‌نه دی‌دش راک نیا هب روب‌جم رگا. دندن‌ش‌ن‌ب امش یوناز یور
یلیخ راک لک‌شم یا هفی‌طو دروم رد رگا. دی‌ه‌دب تسد اه‌ن‌آ اب اه حب‌ص. دی‌سو‌بن ار ناشی‌ناشی‌پ
الماک نی‌ع رد هک تسا ناس‌آ ردقچ هک ت‌فای دی‌ه‌او‌خ‌رد... دی‌ش‌ک‌ب ناشرس هب ی‌ت‌سد دنداد ماچ‌نا ی‌بوخ
«دی‌شاب ناب‌رهم نات‌دن‌زرف اب، ندوب‌ینی‌ع

رب نوس‌تاو یاه‌ه‌ت‌ش‌ون ریاس زا شی‌ب و داد ری‌یغت ار ک‌دوک تی‌ب‌رت ی‌یاکی‌رم‌آ مسر و هار باتک نیا
دروآیم رطاخ‌هب ۱۹۸۷ رد ی‌ی‌ن‌رفی‌لاک ناگ‌رزاب کی زمی‌ج، نوس‌تاو رسپ. ت:شاذگ ری‌ثأت مدرم مومع
ت‌فرگن شوغ‌آ رد ای دی‌سو‌بن ار وا زگره و دوبن ناک‌دوک هب دوخ فطاوع ندان‌اشن هب رداق ش‌ردپ هک

ات دوب م م ص م ی دم غریغ یوحن ه ب من کی م رک ف و دوب... ساسح ا ی ب و ا: درک فی صوت نی چ ار شر دپ و ا ...» دنک بی صن ی ب ی ف طاع هی ا پ عون ره زا ار مردارب و نم

نارسپ ردام نم» ناو نع اب تشون یاه لاقم نی دلاو هلجم یارب [نوستاو رسمه] نوستاو رنیر یلازور هک تشون و ا. درک نا عذا کدوک شرورپ دروم رد شرسمه اب قفاوت مدع رب و «متسه ارگراتفر کی دغ اوق مامت تساوخی می ه اگ هگ و دنک راهم ار دوخ فطاوع شن اکدوک ه ب تبسن هک دوب لکش م ش یارب دشاب هداتفا قافتا زگره یرما نی چ دروآیمن دای ه ب زمیج شرسپ هچ رگا دنکشپ ار یی ارگراتفر ...

راب نی لوا یارب هک دروآی م رطاخ ه ب زمیج شرسپ. درک ری غت یلازور گرم اب ۱۹۳۵ رد نوستاو یگدنز هقلح شن نارسپ یاه ه ن اش رود ار شناتسد نوستاو هطحل دنچ یارب و تسرا هدی هیرگ لاح رد ار شر دپ ...درک

یارب یراختفا حول هک داد ی ا ر اکی رم آ یسانشن اور نم چنا دوب ه لاس ۷۹ نوستاو هک می مان ه ۱۹۵۷ رد دورو زا نوستاو هطحل نی رخ آ رد اما دناسر... کرویوی ن لته ه ب ار نوستاو یصخش... دوش رداص نوستاو نوستاو... دبای روضح نشچ رد و ا یاج ه ب شگرزب رسپ هک درک رارضا و درک عانتما سلجم ه ب کشا و دنکشپ راتفر لرتنک یاوشی پ هک دوش هریچ و ا رب فطاوع هطحل ن آ رد هک دیسرت (۳۲۴-۳۲۵ ص، نامه). دزی

ار اه ن آ مه هک مه دی م لوق. دی ه دب م لاس ل ف ط نی چ و د کی نم ه ب: دوب هدش ی عدم رگی د یاج رد نوستاو هجوت نودب ار و ا و منک باختنا ی فداصت روطه ب دی ه اوخ ب هک ار مادک ره مه دی م تنامض و منک گرزب تی ب رت ی ص ص خ ت ه ت شر ره یارب شی دا دجا دا زن و لغش و اهی ا ناوت، تالیام ت، یگدام آ، دادعتسا ه ب ...دزد ای ادگ ی تح و رجات، دنمرنه، نادقوقح، کشزپ منک

اعدا ن آ نایب رد هک تفریذپ ار و ا، دیامزایب ار دوخ یاعدا ات دادن م لاس هچب نی چود کی و ا ه ب سکچیه (۳۴۲ ص، نامه). تسرا هتفر تی عقاو زا رتارف

ت: تشاد دنم تردق ینی فللخ م شتایح نامز رد و ا یاهه اگدی:

نان آ زا یرایسب. دندوبن دونشخ، درکی م حرطم نوستاو هک یطارفا تی نی ع ن آ زا ناسانشناور مه اما ماطن هک دنتشاد داقعتا، دندرکی می ینابی تشپ یی ارگ تی نی ع زا هک یناسک زا یضعب هلمج زا، تسرا هدرک فذح ار کاردا و ساسح یاه دنیارف دننام، یسانشن اور مه م رصانع زا یضعب نوستاو

مچنپ رد اه ن آ... دوب یسی لگنا سانشناور لاگ و دکم مایلی و، نوستاو تردق رپ نافلخ م زا یکی ه ب ناشتافال تخا دروم رد ات دندرک تاقالم یس ید نتگنشاو رد یسانشن اور پولک رد ۱۹۲۴ هیروف ترسنک کی زا ندرب تذلل یگنوگچ تساوخ زا و دیشک شلاچ ه ب ار نوستاو و ا... دندزاد رپب هرطانم، دده حیضوت ارگراتفر کی رطن زا ار نلوی و

زا ییاهوم اب ار هبرگ ه دور هک منی بی م ار یدرم ه ن حص یور و می آی م ن لاس نیا ه ب نم»: تفگ لاگ و دکم هتسشن هجوت قرغ و تکاس رفن نارازه و [ترسنک رد یقی سوم نتخاون ه ب هراشا] دشارخی می بسا مد نی بی ت ه نوگچ ارگراتفر کی ار بی جع یاه دادی و نیا. دندزاد رپب م دیدش ندز فک ه ب هرابکی و دنا اب ار یقی سوم نی رضاح هک دنراد قفاوت نی بی ت نیا شریذپ رد یسانشن اور و یداع روعش...؟ دنکی م. دنتخیر نوری ب ندز فک و هلهله اب دنمرنه نی سحت هلیسو ه ب ار دوخ ینادردق و دندی نش دایز تذلل ام رهوج» نیا مامت و ا. دنادیمن ینادردق و نی سحت زا، درد و تذلل زیچ چیه ارگراتفر اما. دنک وجوتسج ار یرگی د یاه نی بی ت دیاب و ده دی م تبسن کاخ ی تشم ه ب ار «عی بطل ادعب ده اوخ لوغشم ررض نودب هدی آ نرق دنچ یارب ار و ا وجوتسج نیا. دده همادا ن آ وجوتسج ه ب دیراذگب (۳۴۶-۳۴۸ ص، نامه). درک

۵: نیقباس یاهراک رد هنیشیپ دوجو مدع.

هک تشادن یا هنیشیپ ای هنومن چیه، ایند (یهاگانامرد)ینیلاب سانشناور نیلوا ناووعه ب رمتیو رد...درک نیودت ار شدوخ صاخ نامرد و صیخشت یاهشور اذل و، دزاس راوتسا اهنآ رب ار شیه مادقا واهک یتخان شیه صقن و یراتفر یاه یگتفشآ زا یرایسب هدمع تلعل هک تشاد رواب رمتیو ادتبا لم اوع هک درب یپ شا یهاگانامرد هیجرت شررتسگ اب اهدعب اما دنتسه یکی تنژ لم اوع، دنیبیم (۱۶۰-۲۵۹ ص، نامه) دنرت مهم یطیحم

درکیور هک تشادن رایخا رد یاهقباس چیه زین تاکسا، ینیلاب سانشناور رد رمتیو لثم شدوخ ار یزیچ ره دوب روبجم نیاربانب؛ دزاس راوتسا نآ رب ار [نانکراک نیرتهب باختنا یارب]دوخ (۲۶۶ ص، نامه). دنک نیودت

یصخش تالکشم و براجت ساسارب ۶: یرظن حرط.

دیورف یاههگدید دش نایب هک هنوگانامه. تساهتفای یرتشیب هولج یراکناور رد هلئسم نیا، تساهدوب وادوخ یگدنز لاج حرش.

رد یعامتجا سانشناور هورگ ماگشیپ نیتسخن ناووعه ب و دوب دیورف درگاش ینامز هک زین رلدا تساهتسد نیا زا زین (۵۰۰ ص، نامه)دوشیم یقلت یواکناور:

صخش ردام یوس زان دشرط و، رتگرزب ردارب تداصح، یرامیب اب وایکدوک: تساهدمآ وادروم رد رظن زامه و یعامتجا رظن زامه... درکیم یقلت مادنا کچوک و تشز یصخش ار دوخ و، تساهدش یارب بیترت نیدب و دنک هبلغ شیه تراقح واه یگدنما بقع رب ات درک شالت تخس یلیصحت فیصوت. دش یاهنومن دنک ناربعج ار شفعض طاقن دیاب صخش هکنیا رب ریاد شا هدنیآ ۶: یرظن هیلوا براجت میقتسم باتزاب دادیم لیکشت ار واماظن یلصا شخب اهدعب هک تراقح یاه ساسحا (نامه)تسوا دوخ

لباقم رد وادوبن قفاوم دیورف اب، تساشزیزگانا یلصا هیپ یسنج تالیامت هک دروم نیا رد رلدا یگدنز رد هک نانچ. تساراتفر هدنکن نیعت یورین تراقح ۷: لک ساسحا کی هک تشاد هدیقع رلدا...دادیم طبر ندب بویعم یاهتمسق هب ار تراقح ساسحا نیا ادتبا رد رلدا. دوب قداص شدوخ یلایخ ای یقیقح یعامتجا ای، یهذه، ندب صقن عون ره هب ار نآ و داد شررتسگ ار موهفم نیا اهدعب (۵۰۲ ص، نامه). داد میمعت

تسین انثتسم هدعاق نیا زا زین دیورف وریپ رگید یانروه:

هتسوپی ار واشوه و هفایق شرذپ...درکیم درط ار واشردام. تشادن یفیرعت ۸: ل صا یانروه یکدوک -ردپ تبجم نادقف نیا. دروآیم دوجو هب تموصخ ویشزرا یب، تراقح ساسحا واد و درکیم ریقحت براجت ذوفن زا یرگید هنومن نیا و داد شرورپ واد دیمان «یساسا بارطضا» اهدعب هک ار یزیچ یردام (۵۰۶ ص، نامه). دهیم ناشن ار تیصخش هرابرد شهگدید رب زادرپ ۶: یرظن یصخش

رد کدوک یگدنامرد و ییادج ساسحا تروصه ب هک تسایساسا بارطضا یانروه ۶: یرظن یداینب موهفم یکدوک نارود تاساسحا هصخشیم، فیرعت نیا. دوشیم فیرعت تسارگ تموصخ هوقلاب هک ییایند (۵۰۸ ص، نامه). تسوا دوخ

درک هدهاشم ناوتیم باتک نیا ۷: ۵۰۷ ح ف ص رد ار وایبیجع یاههگدید زا یخرب.

درک هراشا نوسکی را هب ناوتیم هتکن نیا قیداصم رگید زا:

رد هک دوخ تیوه نارحب زا هک یا هدیقع، دراد ترهش تیوه نارحب موهفم ندرک حرطم رطاخ هب نوسکیرا (۵۱۹ ص، نامه). تسرا هتفرگ همشچرس هدرک هبرجت یگدنز هیلوا یا هلاس

تربلایه و وژناش، لوب، ازونیپساریظن یرگید هفسالف و نادنمشناد، زتین بیال زا سپ [11] **نایم یملع شبنج کی**، یدالیم ۱۹۴۰ هه رد هخالاب هکنیا ات دنداد همادا ار هنیمز نیا رد قیقحت **ناسانشناور و نانادیضایر ار نآ یزکرم هتسه هک تفرگ لکش اکیرما رد یاهتشر** و یزاس لدم قیرط زا زغم درکراک هعالطم، **شبنج نیا هیلوا و یلصا فده**، دندادیم لیکشت تفای قیقحت فده نیا، یدالیم ۱۹۵۶ لاس ردآتیاهن. **دوب یسانشناور یعقاو ملع کی سیسات** هب و سیسات یبرجت یاهه داد ربینتبم دیدج یسانشناور ملع کی ناوئعهب «یتخان شمولع» و هلوقم هعالطم هب یتخان شمولع ناصصتخم، دعب هب خیرات نآ زا. دیدرگ یفرعم یملع هعماج درکراک رد هناهآگآ تخانش شقن نینچمه، هدنزریغ و هدنز یا همتسیس رد نآ دیلوت هوجن، تخانش مولع یثآ ناراذگ ناینب، یدالیم ۱۹۵۰ هه رد هک دنامن هتفگان. دنتخادرپ هدنز یا همتسیس دیاب ادتبا، یتخان شمولع هنوگ ره دیلوت یارب هک دندوب هدرپ یپ یداینب تیعیقاو نیا هب یتخان شمولع تشاد نآ رب ار اه یتخان شمولع، هداس هدی نیا. ددرگ رارقرب طابتر نآ نوماریپ طیحم و ممتسیس نیب هک هناهآگآ تخانش دیلوت رد تاطابتر یساسا شقن هب و دنوش دراو تاطابتر یایند هب ات دوب نامز نیا رد. ددررب یپ، دراد هدهع هب ار یعیبط یا همتسیس راتفر تیاده و لرتنک هفیظو روصتالبق هک تسرا نآ زا رتعیسو رایسب یتخان شمولع تاعالطم هزوح دندش هجوتم هئانآ هک دشیم.

و یدام طابتر رد زیچ همه اب زیچ همه تقلخ ماطن رد هک دندقتعم یتخان شمولع نارادفرط، هزورما ممتسیس رد، دنوش هتشاذگ شایامن هب تایضایر طسوت دناوتیم هک تاطابتر نیا. تسرا یونعم مادنا رد طیحم یکیزیف تازیغت ادتبا هک بیترت نیب. دندنکیم لمع یصاخ هنوگ هب هدنز یا ه قیرط زا اه مایپ نیا سپس، دوشیم رهاظ ندب رد یبصع یا همایپ تروصب، هدرک رثا یسح یا ه یزاسلاعف و زغم ینورون یاههکبش هب دورو زا سپ و دوشیم تیاده زغم فرط هب یبصع یا هلالناک و دوشیم یدورو یا همایپ ندش رادانعم و شزادرپ ثعاب هک یزیچ؛ دراذگیم ریثأت ندب درکراک رب هئانآ تئیمها نایم نیا رد هچنآ. ددرگیم رهاظ مزی ناگرا رد هناهآگآ تخانش و تاساسحا تروصب، تیاهن رد ریظن یتاعالطا یاهنیشام رد هک یعونصم تخانش فالخرپ، یعیبط تخانش هک تسرا نیا دراد. دندنکیم لمع دنمفده تروصب نیاربانب و تسرا رادانعم مزی ناگرا یارب، دوشیم دیلوت رتویپماک ابآمئاد، ینورد و یفطاع نابز کی طسوت هک تسرا نیا رد هدنز یا همتسیس یلصا یگژیو، عقاورد رتویپماک رد هک یعونصم تخانش هک تسرا یلاح رد نیا... دندتسه طابتر رد دوخ نوماریپ طیحم تدحو و شخب تایح دناوتیم نیاربانب و تسرا نیشام یارب ساسحا و انعم دقاف، دوشیم دیلوت. دشاب شخب.

ینعی؛ دراد راکورس تاطابتر یایند اب هچنآ ره نیاربانب و تسرا تاطابتر ملع تایضایر... نونکا. دندنکیم لمع تایضایر یانبم رب یگمه، نابز و رکفت، هناهآگآ تخانش، تاساسحا، تاعالطا نابز هب تیعیبط باتک هک تشاد راهظا مهدهف نرق لیوا رد هلیلاگ ارچ هک دیمهف ناوتیم رتهب رثا رب، یدالیم ۱۹۴۰ هه لیوا رد ارچ هک هدیمن ناشن قوف بلالطم نینچمه... هدهش هتشون یضایر نایم شبنج» مان هب یملع میطع بالقنا کی، یزغم مولع رگید و یسانشناور اب تایضایر دروخرپ. تخاس نوگرگد ار یسانشناور ملع صوصخ هب و مولع هیلک هک دمآ دوجو هب اکیرما رد «یاهتشر

هب ییاکیرما نادییضایر یهورگ، ادتبا هک تسرا رارق نیا زا یاهتشر نیب دروخرپ نیا ناتسراد هئانآ سآر رد شلوک کم نراو هک تسیژولویزیف و سانشناور یهورگ اب رنیو تربرون یگدرکرس یارب دنتفرگ میمصت و دندرک تاقالم رگیدکی اب دراو راه هاگشناد یکشزپ هکشناد رد، دوب اب یتاعالطا یاهنیشام تخاس رد نآ یبصع یاهمسیاناکم زا هدافتسا و زغم درکراک دروم رد قیقحت هدافتسا زغم یضایر یزاس لدم شور زا دندیسر قفاوت هب هئانآ. دنیامن تکراشم و یراکمه رگیدکی هک، یعونصم شوه دیلوت و راکدوخ یتاعالطا یاهنیشام تخاس رد هرطت نمریغ تفرشیپ اما، دندنک

نآ صوصخ هب رگید مولع ناصصختم زا یرایسب تفرگیم تروص اکیرمآ ی ت یآ ما هاگشناد ردّاتدمع ،یهاتوک تدم رد هکیروطه ب .درک شبنج نیا بذج ،دنتشاد راک ورس زغم درکراک اب هک ار یرایه نایم هدرتسگ و میطع یملع شبنج کی هب سانشناور و نادیشایر هورگ ود نیب هیلوا تاقلام هب هجوت اب ،یدالیم ۱۹۴۸ لاس رد اما ،دوب ناشن و مان نودب شبنج نیا ادتبا .دش لیدبت یاهتشر .دش هدیما کی تیرب یاس ،زغم یضایر یزاس لدم و تاطابترا هلوقم هب ناگدنکت کرش زکرم ت دنمشناد نیا .تفرگ تروص یی اکیرما فورعم نادیشایر رنیو تربرون طسوت یراذگمان نیا هدنزرغ و هدنز یاه متسیس رد تاغلّطاش زادرپ و لاقنتنا، تاطابترا ملع ناونع هب ار کی تیرب یاس درکراک یفطاع هبنج زا هک تاسلج رد رضاح ناسانشتسیز و اه تسیژولویزیف اما ،درک یفرعم فیرعت نیا اب دندوب هاگآ یبوخ هب ینهذ یاهدادعتسا دیلوت رد نآ مهم شقن و هدنز یاه متسیس کی تیرب یاس ملع ،اهنآ رطن رد .دندیرو تفلّاخم هدنز یاه متسیس درکراک صوصخ رد رنیو صقان اهنآ درکراک یفطاع هبنج زا و دزادرپیم اه متسیس درکراک ی تاساحم-یطابترا هبنج هب اهنت رد دش ثعاب ناسانشتسیز و نانادیشایر نیب رطن فال تخا نیا... .دروآیم نایم هب یتبحص نانادیشایر زا هک لوا هخاش .ددرگ میسقت مهم هخاش ود هب یاهتشر نیب شبنج ،یدالیم ۱۹۵۶ لاس ردّات یاهن و داد همادا یعونصم شوه دیلوت هب دشیم لیکشت دنمشوه یاهنیشام هدنزاس ناسدنه م و زا لکشتیم هک مود هورگ یاضعا هکی تروص رد دیدرگ رجنم هتشر نیا سیسات هب یدالیم ۱۹۵۶ لاس رب ینبم شبنج هیلوا فادها دندوب ناسانشتسیز و ناسانش نابز ،ناسانش بصع ،ناسانشاور شبنج شومخ لعشم، لاس نامه رد یتخان شمولع سیسات اب و دندرک لابند ار زغم درکراک هعلاطم **یاهتشر نایم تاغللاطم :یتخان شمولع هب یخیرات یدمآرد** .دندومن نشور هرابود ار یاهتشر نایم (۱۴-۱۰ ص ،رات فگشیپ ،کی تیرب یاس ،سانشناور ،تایضایر

هب هراشا هنوگره دیاب سانشناور»:تشون ۱۹۱۳ رد یی ارگراتفر هی نایب رد نوستاو یب ناج ،رایشه یاهدنیارف ،نهذ ،دندرک یوریپ نوستاو مایپ زا هک یناسانشاور «.دراذگب رانک ار یرایشه یاهباتک یاهتحم رد ههذ دنچ ات .دندرک فذح سانشناور زا ار هنیارگ نهذ یاه حالطصا همه و .دشیم هدی نهذ هب یاهراشا هنوگ چیه اهنآ رد اما دشیم هداد حیضوت زغم درکراک سانشناور «تسا هداد تسد زا ار دوخ نهذ ای یرایشه» هشیمه یارب سانشناور هک دشیم هتفگ

-دوب ندش هتخاس لاح رد جیردت هب شپ اه تدم زا دنچره ،دمآیم رطن هب نیچ ای-ناهگان دندوب تسردان یسایس رطن زا اه تدم هک ییاههملک .دبایزاب ار یرایشه ات دش هدامآ سانشناور خیرات).دندروخیم مشچ هب یصصخت یاههلجم رد و دندیسریم شوگ هب اهسنارفنک و سلّاجم رد (۵۴۱-۵۴۰ ص ،نیون سانشناور

لاس ۲۵ تاراطتنا هب هجوت اب دش هدیسرپ ناسانشاور زا ۱۹۸۷ رد یبای هنیمز هعلاطم کی رد ناشی رب نیون سانشناور یاههبنج نیرتزیگنا تفگش، سانشناور هتشر رد نانآ هتشدگ ره زا شیب سانشناور رد یتخان شمولع عیرس تفرشیپ هک دنتفگ خساپ رد نانآ؟ تسا مادک (۵۴۲ ص ،نامه)تسا هدوب زیگنات فگش ناشیارب یرگید زیچ

و یی ارگ ناسنا سانشناور رد یرایشه رب دیکأت و یشیامزآ سانشناور رد یتخان شمولع اب عورش ماگنه هک ار دوخ یلصا هاگیاج رگید راب یرایشه هک مینکیم هدهاشم ،یدیورف دعب یواکناور یقلت تیقفوم کی دیاب ار یتخان شمولع سانشناور...تسا هدروآ تسد هب تشاد هتشر نیا و اپورا یتخان شمولع رکفت و هتفای شرتسگ سانشناور یاههبنج رتشیب رب نا ذوفن...درک هدی شوک و تسا هتفر رتارف زین سانشناور دوخ زا یتح .تسا هداد رارق ریثأت تحت ار هیسور بسک یگنوگچ دروم رد هچراپکی هعلاطم کی اب ار هدمع یملع یاههتشر زا یرایسب یاهراک ات تسا .دشخب ماجسنا نهذ طسوت شاناد

،یتخان شمولع سانشناور زا یقیفلت تسا هتفرگ بقول یتخان شمولع هک هزات زادن امشچ نیا .تسا سانش بصع مولع و یعونصم شوه ،یرتویپماک مولع، هفسلف ،سانشمدرم ،سانشنابز

تدحو ناوتیم هنوگچ ار هئاگادج هعلاطم یاههتشر همه نیا هک شسرپ نیا حرط اب رلیم چرج هچرگ تبخص یتخاننش مولع ناووع اب ینعی عمج تروصهه اهنآ زا هک درک داهنشپ هک نانچ -دیشخب یاههسسؤم و اه هاگشیامزآ. درک راکنا ناوتیم ن ار هئاگدنچ یملع یاههتشر درکیور نیا دشور -دوش یاههورگ ای اهشخب زا یضعب و تسا هدش سیسات اکیرم رسارس یاههئاگشناد رد یتخاننش ملع تسانعم نادب نیا. دناهدهش یراذگمان یتخاننش ملع یشزومآ یاههورگ ناووعهه یسانشناور یشیامزآ اهنت هن تسا نکمم ینهذ یاهدنیارف و اههیدپ هعلاطم هه یتخاننش درکیور، نآ مان زا رن فرص هک -۵۵۶ ص، نامه). درگیب دوخ ذوفن ریز هدنیآ نرق ات زین ار یملع یاههتشر ریاس هکلب یسانشناور (۵۵۷)

تسا هدمآ نینچ زین داتسا تارابع رد هرابنیا رد:

مولع ار شمس، هدش هتشون مه باتک، تسا بوخ دینکب صحفت، تسا یدیج ملع کی نآلا دنیوگیم، دنداد مه تسد هه تسد مه ملع ات ۶-۵ هک تسا یمولع زا یکی ینعی. دنراذگیم یتخاننش شایکی یسانشناور، تسا شایکی زغم یساننش باصعا، تسا شایکی یسانش نابز. یتخاننش مولع یساننش بصع ناشههه یهپ، یبرجت راک ثیح زا هک دنوشیم یتخاننش مولع، مه اب اه نیا. اتسا. تسا.

مینیبب میهوخیم امآلصا. یندب مولع میوگب دیاب تسا ناشدوصقم هک نآ، یتخاننش یاج هه بوخ یلیخ ناشدرکیور لصا. تسا هلاس ۷۰ هک نآلا ات ردام مکش زا، دروآیم هچب رس رب هچ ندب هک ییاهزیچ زا یضعب یارب تسا تافرخزم زا رپ نآلا یلو. تسا نیا رد یباسح یاهدیم کی، تسا اهلیخ. تسا یلاع یلیخ یلو. ددنکیم یزادرپ هیرطن دنراد، تسا هدشن مهارف شایدابم زونه ددنزیم اچ هعقد کی دنوشیم انشآ یتخاننش مولع نیا اب ات، ددنیبیم ار یمالک یاهثحب یضعب تالایخآلصا. تسین نینچ نیاآدبا. ددنک ضوع ار ام یاهباتک همه یارب رگید اه نیا یاو یا هک دوشب ضوع اه نیا هک تسا.

م. تسین نک لو ار ارجام نم هک دیوگیم یسک کی. ددنزیم فرح بخ ویدار. مدز مه ار شلاثم اهراب نم. درکیور نیا. منک شیدایی ار ددنزیم فرح دراد شنورد هک ییاقآ نآ ات، ویدار نیا دوپ و رات رد موریم، هن. ددنکیم شبارخ، تفر نیا لابند رگا اباب دیوگیم؟ دیتسه نارگن ارج. تسا یبوخ درکیور، نئمطم دعب. دنک یم سررب ار شتارذ مامت، دوریم ویدار دوپ و رات رد، تسا بوخ درکیور نیاآافتا. دوپن ویدار نیا رد، هدنیوگ نآ هک دوشیم.

ردآعقاو. تسین یخوش، تسا بیاجع و. ددنکیم سررب ار بصع، ار جور، ار عاخن، ار رشب غامد طقف! ادخ هدرک راک هچ، تسین یخوش. دروآیم رد تیاهنپ زا رس دنیبیمآدعب، یساننش بصع نیا زا ار زیچ همه یتخاننش مولع رد دنراد راطتنا نآلا. هرد کی؟ دنادیم اچک هچب زونه. دنادیم شدوخ دیوگیم ارج. میرادن ندب نوریب اب یراک ام: دنیوگیم. ددنکیم حیرصت، ددنشکب نوریب ندب دنچ مامت هکنیا دعب، تسا بوخ یلیخ «دوشیم تسرد شزیچ همه دیساننش ار اه نیا همه؟ حور نئمطم اضف نآ رد، دیدیمهه ار شیاهراک شکت کت، دیدرک زاب ار اهلولس نیا رتشیب ای درایلیم. مولع تفرشیپ یارب تسا راکشآ و حضاو زیچ کی نیا. دیآیم مه رگید یاج زا یروما کی دیوشیم.

و ددنکب راک یگب لط شیور هچ ره هک تسا یمولع زا یتخاننش مولع، یسانشههانشن مولع. تسا یمهم مولع اه نیا. ددنربیم عفن دنشاب غلطم، درک تفرشیپ مولع نیا هچ ره ار شتامدقم ررض دهب اه نآ هه لد، دنادب یحو ار اه نیا رگا اما. دشاب هتشاد ربخ هک یسک یارب تسا عفان. ددنربیم عفن یلیخ، دشابن اه نیا ریسایلو دشاب غلطم اما. ددنکیم.

عورش! تسا یبوخ عورش. صن یژولویبو نآرق یسانشانعم: دنتشون باتک ات ود، این یمئاق یاقآ مامت ار اه نآ میهوخب رگا هک تسه یلحارم کی زونه اما، تسا بوخ هداچ لصا هک انعم نیا هه بوخ زاین ملع دوخ مه؛ تسین روط نیا. میروخیم همدص، مینکب هدایپ ریسفت رد و مینکب باسح هدش

و ثحب هب رتشیب دیاب . دسریمن رس ،رفن کی شالت اب راک مه ،دراد رتشیب تفرشیپ هب یهبرجت و تسارظن نیب عمج هکنیا رد تساربوخ یلیخ شلصا یلو دتفیبا ه نیا و هرظانم (هعرشتم زاگترا هلاقم). یجراخ ، یسمل

۱۹۳۵ لاس زا هک یمیدق تالجم یخرب هب ، یسانشناور ملع رد یا هتشرانیب تاعلاطم هنیمر رد همانلصف) Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied دننام تساراک هب لوغشم دومن هراشا (یدربراک و یاهتشر نیام تاقیقحت : یسانشناور

ملع نیا یاهتشر نیام تاعلاطم هنیمر رد یلملانیب و یلم ییاهسنارفنک هنالاس نینچمه مولع یاهتشر نیام تاعلاطم یلملانیب سنارفنک هب ناوتیم هلمج نآ زا هک تسارارقرب نایاپ رد نآ متفه شیامه هک تسارارقرب یتیبرت مولع و تیریدم ، یسانشناور ، یتشادهب ددرگیم رارقرب ۱۴۰۲ لاس هامری

مولع یاه هتشر نیب دنویپ داجیا رد یسانش ناور شقن هلاقم هب ناوتیم نینچمه هنیمر نیا رد . دومن هعجارم یا هتشر نیام یاه هسسؤم هعسوت یارب یناسنا

یاهدیپ رد اه هتشر شلاچ و وگتفگ و ینیشن مه ، یگیدزن ، یتشآ ، یا هتشرانیب درکیور [12] رتهب تخانش روظنم هب فلتخم یاه هتشر اب طبترم اما ، دجاو یا هلئسم رد ای هجودنچ اما ، درفنم تسایلو هجودنچ هلئسم ای هدیپ نآ

یصصخت یاه هتشر رتشیب ای ود تکراشم و یبیکرت دوجو مزال طرش ، یا هتشر نیام تالماعت رد تامادقا نیا اما . دنزادرب هتشر ود زیخلصاح یاهزرم رد کترشم یاه هدیپ هعلاطم هب ات تساهک تسایوحن هب رگیدکی رد یصصخت یاه هتفای نیا بیکرت ، یفاک طرش ، تسین یفاک هک تسایاهنوگ هب «آرا براضت» یعون . دشاب ریذپانی یسانش و نکممان رگیدکی زا اهنآ یزاسادج دیدج تخانش یعون و یکی تکلاید یزتنس هکلب ، یمود هن و یلوا هن ، دیآیم تسد هب هچنآ (یا هتشر نیام مولع ییادیپ هفسلف و یتسیچ ، هچخیرات هلاقم) تسا

یا هتشرانیب درکیور زا توافتم ، یسانشناور رب فلتخم مولع تاریثأت هقباس ، تیانع نیا اب یریذپریثأت و یسانشتسیز و کییزی هلمج زا مولع ریاس اب یسانشناور ملع نیب هطبار . تسا فلتخم بتاکم اساسا هکلب . تسا هتشاد دوجو ادتبا زا مولع لیبق نیا زا نآ میقتسم دن هتساخرب دوخ نامزج یار مولع لد زا یسانشناور

هشیدنا : دوب دوخ رصع رب مکاح ییارگ نیشام جور اب قباطم یسانشناور یادتبا هنومن ناوئعهب دوب ییارگ نیشام جور ، دروآرب رس نآ زا دیدج یسانشناور هک یاهفسلف ینعی ، مهدفه نرق یساسا رواب نیا رب نییآ نیا . دشیم روصت گرزب نیشام کی تروصهب یتسه ناهج نآ ساسارب هک هب ار اهنآ ناوتیم و دنوشیم نیعت یسانشام هوش هب یعیبط یاهدنیارف همه هک دوب راوتسا (۴۴ ص ، نیون یسانشناور خیرات). داد حیضوت کییزی نیناوق هلیسو

هفسلف رب هک ت شاد طلست هزادنا نامه هب مهوزون نرق یژولویزی رب ییارگ نیشام جور : دنتفریذپ ار مکح کی دنتشاد لاس ۳۰ ات ۲۰ نیب یگمه هک ... نینلرب کییزی نمچنا ... نامز نآ دنناوتب هار نیا زا دندوب راودیما نآ . درک هیجوت یدام لوصا بسح رب ناوتیم ار اههدیپ همه (۸۲ ص ، نامه). دنهد طاب ترا کییزی اب ار یژولویزی

رب هفسلف تاریثأت هلمج زا زین متسیب نرق یادتبا یاهلاس رب مکاح ییارگتابثا هفسلف . تسا یسانشناور

تسا یسانشناور رب مولع نیرترثوم زا همادا رد هچ و ادتبا رد هچ کیزیف

رد تشاد ریثأت ردق نآ یسانشناور دیدج ملع یراذگناینب رد هک یرگن رصنع ای یرگن هرذ رکف یاه لک ای اه نادیم بسح رب رکفت هب عورش اه نادکیزیف ،تفرگ رارق ددجم هطحالم دروم کیزیف زا یباتزاب،تلاتشگ ناسانشاور طسوت هدش هئارا یاههشیدن...دندوب هدرک یکیناگرا یعیبب طمولع اب ات دندیشوکی م ناسانشاور ،رگید راب کی .دوب زور نآ کیزیف رد هزات یاههشیدن رد ینادیم کیزیف دربراکی عون ،تلاتشگ یسانشناور»...دندنک تباقر رت هداتفاج و رتیمی دق (۴۰۱-۴۰۰ ص ،نامه) (رلهک) «تسا یسانشناور یلصا یاهشخب

کنالپ سکام رطن ریز کیزیف رد رلهک تیبرت...دوب تلاتشگ تضره یوگنخس رلهک گناگفلو (اهوگلا ای اه لکش) اه تلاتشگ و دنک دحتم کیزیف اب ار دوخ دیاب یسانشناور هک درک بیغرت ار وا (۴۰۵ ص ،نامه) .دندویپ یم عوقو هب کیزیف لثم یسانشناور رد

(۴۲۱ ص ،نامه) دندنکیم لمع ورین یاه نادیم هیبش یریبع ت هب یزغم یاهدنیارف هک تفگی م رلهک

نارگید و ،گربنزیه رنرور،رهوب زلین ،نیتشینی ت ربلآ یاهراک هجیتن رد متسیب نرق زاغآ رد یوگلا دروم رد ینوتوین-یا هلیلاگ هّی رطن در هب درکیور نیا .دش ادیپ کیزیف رد یاهزات هاگدید مهرب نودب ار تعیبب شد رگ ناوت یمن هک دنتفریذپ نانادکیزیف...دیدرگ رجنم ناهج ینیشام یسانشناور هچرگا...دش یقلت ینتفاین تسد یرما ینیعّالماکتی عقاو نامرآ .درک دههشام نآ نذر و دادخساپ نامز حور هب ماجنارس اما...درک تمواقم دیدج کیزیف یوگلا ربارب رد نرق مین دودح یملع (۵۴۴-۵۴۵ ص ،نامه) .درک لیدعت یفاک ردق هب ار دوخ لکش یتخاننش یاهدنیارف ددجم شریذپ اب

دروخیم مشچ هب اه یتلاتشگ یخرب شور رد زین تایضایر زا هدافتسا

تخادرپ یضایر لدم کی یوجوتسج هب یتخاننشاور یاهدنیارف زا دوخ یرطن موهفم هئارا یارب نیول فادهامامت نداندانشن و یگدنز یاضف میسرت یارب ار یسانش ناکم مان هب ،هسدنه زا یعون وا... (۴۲۵ ص ،نامه) .درک باختنا فاده نآ هب ندیسر یاههار و درف نکمم

دینک هعلاطم زین ار دیدج یسانشناور راذگه یاپ تنوو رب یمیش ریثأت

هک هنوگ امه تسرد ،دنک هیجت نآ هدنه دلیکشت یاجا رصانع هب ار نهذ تشاد دصق تنوو یرتمید راک .دندرکیم هیجت ار یدام ناهج ینعی ،ناش هعلاطم دروم یاهعوضوم یعیبب نادنمشناد .درکیم دییأت ار تنوو فده ییایمیش رصانع یبوانت لودج نیودت رد یشور نادیمیش فیلدنم ،نامه) دنک نیودت ار نهذ یبوانت لودج درکیم شالت تنوو دراد لامتحا هک دناهدرك داهنشپ ناخروم (۱۱۱ ص

دوب یسانشناور دشور رد رثؤم مولع رگید زا یسانشتسیز

رشتنم ۱۸۵۹ لاس رد هک یعیبب باختنا هلیسو هب عاونا أشنم هرابرد ناونع اب نیوراد زلراچ باتک رب یقیمع ریثأت دش هئارا رثا نیا رد هک لماکت هّی رطن .تسایند رد اهباتک نیرتمهم زا یکی،دش (۱۶۵ ص ،نامه) .تشاذگ اکیرما رصاعم یسانشناور

ملع کی ناونع هب یسانشناور اب [زمیج مایلیو یسانشناور لوصا باتک] باتک نیا یتهج رد ار یسانشناور زمیج یاههتشون اما ،دوبن دیدج درکیور نیا .دنکیم دروخرب یتخانشتسیز یسانشناور» هک تشاد مالعا لوصا باتک زاغآ رد زمیج...داد قوس تنوو یاه یدنب لومرف زا توافقتم (۲۰۴-۲۰۳ ص ،نامه) «تسا ینهذ تایح ملع اهنآ طیارش مه و نآ یاههددپ طاحل زا مه

و درک رشتنم نهذ سانشتسیز: دیورف ناونع اب یباتک، ملع خیرات هتسجرب ناصصختم زا یکی (۴۳۹ ص، نامه). تساهدوب نیوراد زلراچ یاهراک ریثأت تحت یدایز دح ات دیورف هک درک لالدتسا نآ رد

.تشاذگ ار دوخ ریثأت یسانشناور رب زین مهذرون نرق رخاوا رد یسانسنا مولع یریگلکش

ریثأت تشاد ذوفن مهذرون نرق مولع رد هک ییارگتابثا و ییارگ نیشام زادنممشچ زا دیورف تّیهم هب نتسیرگن یارب ار یرگید یاههار نیون یملع یاههتشر مهذرون نرق رخاوا رد اما. تفریذپ رد شهوژپ لاثم یارب. تفریم رتارف یکیزیف و یتخانشتسیز بوچراهچ زا هک دادیم هئارا ناسنا و اهورین لوصحم ناسنا عون هک ار هدیقع نیایعامتجا یسانشناور، یسانشهعماج، یسانشناسنا افرض هن و یعامتجا تادوجوم ناونعهب دیاب اهناسنا هک داد ناشن و درک دییأت تسایعامتجا یاهداهن (۴۹۹ ص، نامه)دنریگ رارق هعالطم دروم یتخانشتسیز تادوجوم ناونعهب

یاههژاو زا هدرتسگ هدافتسا رد ناوتیم ار مولع ریاس و یسانشناور نیب لماعت زا یرگید هنومن: تسناد لوبقم مولع

،دوخ طوقس لاح رد دیلوت هزوح هب ندیشخب یملع رابتعا و رادتقا یارب شالت رد نایامزآ شوه دوب نیاشفده. دنکیم سابتقا یسدنهم و یکشزپ هداتفاچ یملع یاهماظن زا ار یصاخ ناگژاو و یملع،عورشم رتیمیذق مولع هزادنا هب تسرد زین یسانشناور هک دننک دعاقتم ار مدرم هک (۲۵۳ ص، نامه). تسایساسا

نیایا زیشزومآ یاههناخراک ناونعهب سرادم و سکایا هعشا یاههگتسد ای و چنسامد هب نومزآ هیبشت. تسالیبق

یعیبط ملع،کییزیف اب ار دوخ دوب قاتشم، دشعورش یملع یسانشناور هک یمآگنه میراد دای هب مولع یاهشورات دیشوکیم هراومه دیدج یسانشناور. دنک گنهامه مارتحا یاراد و هداتفاچ،هقباساب (۳۳۲ ص، نامه).دهد قفو دوخ یاهزایان اب ار یعیبط

جیار تّایرطن قیبطت تروصهب مه نآ و هیوسکی یطابترا، قوف دراوم یمامت رد هک دوشیم هطحالم یاهتشر نایم تاعالطم اب یساسا توافت هلئسم نیایا. میتسه دهاش یسانشناور رد ار نارود ره رد یاج هب و هدش اچ هب اچ ملع یاهزرم همادا رد. دراد دوشیم لصاح مولع هیوسدنچ و هیوسود لماعت زا هک فلتخم بناوج زا هک یمولع یمامت و هدش روحم عوضوم لصا، ملع کی رد عوضوم کی نتفرگ رارق روحم. دنوشیم لوغشم هنیمز نیایا رد ییازفا مه هب دناهتخادرپ نآ هب

و هی اپ مولع :موس لصف
یملع تارطانم

یملع تارطانم و هیاپ مولع

نیا و ،دیتسه ولج دینی ب یم دیشاب هدرک راک بوخ ار تایضایر رگا دیوش دراو یا هتشر ره امش[
سح -مهم ینابم نیب نیگنس یاه هرطانم-دیایب شپی یا هرطانم هک یتقو صوصخ هب ار ندوب ولج
یاضف کی یتقو یلو ،دنکن سح یدرف راک یاضف رد روط نیمه ناسنا تسنا نکمم .دینک یم
ردقچ هک دیمهف یم دیا هدرک راک نآ رد و دیتسه یوق یضایر بللطم رد رگا ،دش اپ هب هرطانم
[1]]دیتسه زاتشپی

[2].دوشیم دنک شایراک تفرشیپ مه رگیدی اهاج یلیخ دنادن ناسنا ار هیاپ مولع شحابم نیا رگا[
]

،مناوخب یسانشهعماج مه اوخیم ؟مراد کییزیف هب یراک هچ مناوخب داصتقا مه اوخیم نم دیوگب رگا[
یلاس دنچ نم هک یاهزادنا نآ یلو .تسنا نیمه مه رما رهاظ و درادن یعننام بخ ؟مراد کییزیف هب یراک هچ
زیگنارب شلاچ شحب کی داصتقا و یسانشهعماج رد رگا .تسین روج نیا ممهفیم ،مدوب لوغشم
رگیدی نآلاینعی ،دینک شحب وا اب دیاب و دشاب تسیئتآ و نید دض امش بطاخم هک دیایب شپی
ناتتسد هیاپ مولع و کییزیف و یضایر رگا دینیبیم امش هک تسنا اجنیا ،تسنا ونشب و وگب تقو
وا تسد رد بللطم نیا رگا هکیوحنه ب ،دیراد شحب رد باتش و نتفر ولج و شزیخ تلاح الماک ،تسنا
زا و دیوگیم قح امش نوچ ،دوریم ولج امش فرح دشابن شتسد مه رگا .دیایم هاتوک عیرس دشابن
دمهفیم ار اهنآ مه وا و دینکیم عافد یتسرد عوضاوم

وا رگا هتبللا .دسریم هجیتن هب دوز ،دشاب دلب ار مولع نیا هک یبطاخم ره .مراد مه ار نآ هبرجت نم
دسریم هجیتن هب و دوریم ولج تحار شحب .دیوگیم تسرد هک دنیبیم ،دشابن بصعت و راکنا له
[3].

لئاسم و اهانرب ؛تایضایر خیرات لوا هسلج [1]

[2] ۱۳۹۸ / ۹ / ۴ هسلج ،لسار هلاقم یسررب ،هقف لوصا چراخ

دیرک هراشا دراوم نیا هب ناوتیم هیاپ مولع رب عالطا دئاوف زا [3]

مولع زا بسانم یاهلالم نتفای ،وا یارب مهف بسانم نییبت ،لباقم فرط نانخس تسرد مهف
لئاسم نیب نتشاذگ توافت ،نز هطقن و قیقده و اجب تاللاؤس حرط ،یزورما نیببطاخم یارب هیاپ
یسررب و شحب لباق و دراد راک یاج زونه هک یلئاسم اب تسنا تاحضاو زا زورما هک یملع هدش لح
لئاسم یضعب هب درومیب تااعاجرا حرط اب المالم هک ناراک لغد یراک لغد ندادنانشن و تخانش ،تسنا
،دنتسه اجیب یرادربهره ب ددصرد یضایر و کییزیف

یسیطانغم نادیم، یژرنا، رتا لیبق زا ییاهلالم زا ناوتیم هنوگچ دینیبب دلیام هکی تروصرد
زاقیق دیتال اؤس حرط اب و تفرگ هرهب یدیحو تارطانم رد ثروغاثیف هیضق، یلاعتم یربج دادعا
هئارا یارب یپ ددع زیمم تشپ دادعا رد دوجوم لعفلاب تیاهن یب و لوا دادعا و یعیبط دادعا هعومجم
هلاقم ۹ هرامش تسویپ هب، درک هدافتسا ام راگزور رد دیحو ت اب تفلاخم نارادمدرس هب تادرجم
دیامرف هعجارم **رضاح نارود رد یوزوح یاه یگتسیاب**.

یم هرهب لدوگ و تربلیه و روتناک ات وا هسدنه و سدیلقا زا، وا هاگن و نوطالفا زا ریسمنیا رد
میرب.

لatham کی

تسئیئتآ اب داتسا هرطانم

هک ار یترابع کی نم ،وا باوج یارب ،تشاد یتسئیئتآ یاهثحب هک یصخش کی اب دوب یاهرطانم کی ،لدوگ. [1]لدوگ" یاقآ مان هب مدرآ دیدج قطنم ملع ناگرزب زا یکی زا ،دوب مه یلصا نتم ،دشاب خیرات مامت نوّی قطنم دمآرس زا دنیوگیم دیاش .دوب متسیب نرق فورع نادیقطنم [2].داد ماجنا یمهم یاهراک یلیخ متسیب نرق رد ،دنداد هدیقع وا هب ردق نیا اهیضعب

کی آلومعم ،دنداد غوبن هک ییاه نیا اّم ،تسا هتشاد غوبن "لدوگ" نیا دیوگب هک دش روبجم اچنیا [3].تسه اهنآ رد مه یگناوید گر

یضایر رصانع یلقع دوهش :لدوگ نخس

یتقو هک نیا ینعی باوج نیا !؟هچ ینعی باوج نیا هک دیوگب امش ؟دهدیم ییانعم هچ باوج نیا هدز ییوگالپ و ترپ هب رگید ،دیدروآ دنس ناوئعهب یاهغبان کی زا ار فرح نیا وا یارب دنیبیم یزیچ تسناوتن رگید وا نوچ یلو تسا تسرد یفرح !؟تسا یگناوید زا وا فرح نیا ایآ .تسا امرار و مشاب هتشاد لوبق ار وا لثم اچک نم هک تسا یدنوخآ ،صخش نیا هک دیوگب دماین ،دیوگب و دنتسه یفرط نآ هک یناسک عون رگید یلو .درک نایب ار تهج نآ ،دیوگب یزیچ تسناوتن نوچ .دروآ یور یزاب یچوه هب رگید هک دنیبیم .دندنکیمن لوبق ار وا فرح نیا ،دنتسه سانشلدوگ

و راوید اب نآل ،مینکیم زاب مشچ ،میتسه ایند نیا رد ام روطچ: «دیوگیم ،تسا یگرزب فرح یلیخ [4]دنیبیم ار یضایر رصانع دراد ،دنکیم زاب مشچ ام لقع اباب ،میرادن لکشم دیشروخ و اوه ورد یقرف هچ ندید اب ندید: «دیوگیم .دیوگیم مه تسرد ،تسا هدوب اهزیچ نیا رد وا صصخت نوچ .منیبیم ار یضایر یلاثم تادوجوم مراد نم: «دیوگیم !دنزیم یگنشق فرح هچ دنیبب .«؟دنکیم .منیبیم ار اهنآ مراد مه اچنآ ،منیبیم دیشروخ اچنیا ،بُخ ،منیبیم مراد هک یتقو .منیبیم مراد «؟دراد یقرف هچ ندید اب ندید»

هب عورش روطنامه .دیوریم کییزیف هاگشیامزآ رد ،دنیبیم ار تاسوسحم ،دنیبیم زاب مشچ امش [4]هچ ندید اب ندید رخآ .دنیبیم فشک ار یضایر لئاسم ناتلقع مشچ اب و دنیبیم ندرک رکف رد ار یزیچ یتقو اه نیا منکیم بجعت نم دیوگیم .تسا ینطوم کی مه نآ ینعی ؟دنکیم یقرف دنیبیم دراد .تسا هدی هک یسک ؟دنزیم ار فرح نیا یسک هچ .دنداد لوبق ،دنیبیم هاگشیامزآ ناشفشک ار اه نآ و موریم نم .دنتسین نم هب دنب و دنداد یلاثم دوجو یضایر رصانع نیا هک یضایر تازکرم ت رد ؟منکیم ادپ تسد کییزیف تادهاشم هب هاگشیامزآ رد موریم روطچ .منکیم [5].منیبیم ار یضایر یلاثم رصانع نآ ،یضایر یاهدوهش رد و موریم مه

نیا صوصخهب الاح .دنیبیم لقع مشچ اعقاو .تسا تسرد و یلاع یلیخ .تسا یبوخ لملج یلیخ یناسنا مولع رد .تسا تخس رگید مولع رد .تسا حیضوت لباق رتشیب ،تایضایر یاضف رد بلطم فرح نیا .دشاب تخس هک تسین هنوگنیا یضایر مولع رد اّم ،تسا تخس هفسلف لثم یمولع رد و

،دورب ولج یهلا قوڙ رس زا تایضایر رد هک مه یسکّاعقاو ینعی]. [6]دراد ینشور نایب یلیخ ،وا یهآگن و ددرگرب دعب و دورب ولج ،دشاپ هتشاد یضایر قوڙ ینادیضایر دوشیمن .دنبییم شمشچ و ینوطالفا یضایر تادوجوم هک دشابن حضاو شیارب و دنکب شایدابم و یضایر هفسلف هب [7]دمهفیم ار اه نیا یتحار هب .دمهفن ار نیا دوشیمنّالّصا .دندوجوم یضایر دوجو هب و دنایلاثم

ار باتک نیا اچنیا نم روطچ ،مینیبیم ار یلاثم تادوجوم نیا ام :دیوگیمّاحیرص لدوگ نیمه دوخ اذل هب ار ثروغاثیف هدعاق نآ دراد مه نم مشچ ،تسا هبرجت دیوگیم امش ،مینکیم لوبق مینیبیم شلابند تمحز اب اهنادیضایر همه هکنیا ناونع هب .دنبییم دراد تیّعقاو هک یزیچ کی ناونع هک دیوگیمن ،دنبکیم حتف ار هوک هلق دنوریم درونهوک ات هد روطچ .مینکیم شفشک و میوریم کی و دنوریم نادیضایر اهه مه نآ .دندیسر نآ هب و دنتفر ؛تسا هبرجت دیوگیم ،تسا تالایخ کی دراد اهنیا مشچ بخ !؟چی هه هک دیوگیم امش .دنوشیم لاجشوخ و دنبکیم فشک ار لومرف هک یژرنا و مرج ملع رد .دندرک ریس یناشکهک هن ،دنتفر ییاج هن هک نآ لاج و .دنبییم ار یزیچ ار اهتیهننب دنکیم یضایر لئاسم لح یارب یتقو دنک ساسحا هک تسا نادیضایر مادک .دنتفرن هئاوتشپ .تسین ینینچنیاّادبا .مینکیم رّیس هدام و یژرنا مراد نم هک دیوگب ،دنبکیم ریس دراد الّصا هک دنکیم کرد ،دنبکیم تابثا ،دباییم وا هک ار هچنآ اما ،دشاب نیا دناوتیم شّدعم و شرکفت [8].]تسا یحضاو زیچ کی نیا .تسین یژرنا و هدام خنس

هک دوشیم هجوتم رگید ،دراد نونج زا یگر کی دیوگب هک دوشیم ار وا فرح نیا دراد هک یرطان ،بُخ ادروآیم رد یزاب یچوه دراد

رد ۱۹۰۶ لیروآ ۲۸هزار) [?k???t ??ø?dl?] :یناملآ (/????rdəl/) (Kurt Gödel :یناملآ هب) لدوگ تروک [1] یسرجوین ،نوتسنیرپ رد ۱۹۷۸ هیوناژ ۱۴هتشدگرد -،ناتسراجم-شیرتا یهانشاپ رد ونرب رهش لدوگ تیمامتان یایاضق .دوب یشیرتا فوسلیف و نادقطنم ،نادیضایر (اکیرمّآ هدحتم تالایا ،تسا متسیب نرق تایضایر هتسجرب یاهدرواتسد زا یکی

همانیگدنز

دوبدوخ ،دیشاپ مه زا ناتسراجم-شیرتا یروتارپما هک ینامز و یگلّاس هدزاود نس رد لدوگ رطاخ هب هئاخ رد ار وا .تفریذپ ار شیرتا تیعبات دوخ یگلّاس ۲۳ رد اما تفای یکاولسکچ تیعبات نیو هاگشناد دراو یگلّاس ۱۸ رد لدوگ .دنتخانشیم «اچ یاقآ» مان هب شیریدپان یریس یواکجنک کیزیف تشاد دصق ادتبا رد هچرگ .دوب هدش طلسم یهآگشناد تایضایر رب وا نامز نآ ات .دش رد ییارگتیّعقاو هب نامز نیا رد هک وا .دشیم رضاح مه هفسلف و یضایر یاهسالک رد ،دناوخب یرطن تاسلج رد و دوب هدئاوخ ار تناک «یعیبط مولع یعیبطلادعبام لوصا» ،تشاد لیامت تایضایر کیلش روضح رد هک یتاسلج رد وا .درکیم تکرش ناه سنناه و پنراک ،کیلش روضح اب نیوّهلقلح قطنم وا .دش دنمهقالع یضایر قطنم هب ،دندئاوخم ار لّسار «یضایر هفسلف رب یاهمدقم» باتک نآ رب رگید مولع یانپ هک دوب یلوصا لماش هک تسنادیم رگید مولع رب مدقم یملع ار یضایر .دوب راوتسا

ار وا یگدنز یضایر یاهماظن یراگزاس و تیمامتّهرابرد تربلیه تیواد ینارنخس رد لدوگ روضح رب یاهمدقم هک دندرک رشتنم ار یضایر قطنم لوصا نمركآ و تربلیه ۱۹۲۸ لّاس رد .داد رییغت هعوضوم لوصا ایآ :دوب هدش حرطم نآ رد یشسرپ ناونع هب تیمامت هلئسم و دوب لوا هبترم قطنم هک دوب یعوضوم نیا ؟دنا یفاک ماظن نآ زا لدم ره رد تسرد تالمج همه جاتنتسا یارب ماظن کی یامنهار اب ار شایرتکد زت ،یگلّاس ۲۳ نس رد ۱۹۲۹ رد .درک باختنا شایرتکد تاقیقحت یارب لدوگ .دوب هدرک تابثا ار لوا هبترم تالومحم باسح تیمامت لدوگ ،شایرتکد زت رد .درک مامت ناه سنناه

هک دوب هدرک تابثا وا .درک رشتنم ار تیمامتان یایاضق دوب نیو رد زونه هک ینامز و ۱۹۳۱ لاس رد :درک نایب نآ رد ار ونائپ هعوضوم لوصا ناوتب هک نانچ ،ریذپ هب ساحم یغوضوم لصا ماطن ره یارب

دشاب مامت دناوتیمن ،دشاب راگزاس ماطن نیا رگا

درک تابثا نآ دوخ رد ناوتیمن ار ماطن نیا یراگزاس

اب هک هعوضوم لوصا زا یاهعومجم رب تایضایر مامت یانب یارب شالت نرق مین هب هیضق نیا .داد نایاپ دوب هدیسر دوخ جوا هب تربل یه مسیلامرف و لسا یضایر لوصا اب و دوب هدش زاغآ هگرف

نیو هاگشناد زا ارتکد کردم ذخا زا دعب لاس کی تسرد هک ،دراد ترهش تیمامتان یایاضق ود اب لدوگ هیضرف هک داد نایشن روطنیمه وا .دیسر پاچ هب (یو یگل لاس ۲۵ نس رد ینعی) ۱۹۳۱ لاس رد نآ یرادیپ ضرف هب ،اههعومجم یروئت رد هدش هتفریذپ لوصا هلیسو هب ناوتیمن ار راتسوپی قطنم نیب طابترا نیببته هلیسو هب یروئت تابثا یارب یاهدمع مهس وا .درک لطاب ،لوصا .تشاد یهجو قطنم و ارگدوهش قطنم ،کیسالك

هب یربیس یرسارس نهآهار قیروط زا مود یناهج گنج تالکشم زا زیرگ یارب یگل لاس ۳۳ رد لدوگ یقاب روشک نآ رد رمع نایاپ ات و دیچوک اکیرمآ هدحتم تالایا و وکیسنارفناس هب اجنآ زا و نپاژ زا نامز نیا رد .دمآرد نوتسننیرپ هتفرشیپ تاقیقحت زکرم مئاد تیوضع هب ۱۹۴۶ لاس رد وا .دنام دش هتسشنزاب ۱۹۷۶ لاس رد هک نیا ات ،داد همادا شتاقیقحت هب یلو دیشک تسد هلاقم راشتنا نیا رب و دروآ یور ستینبیل هعلاطم هب و دش دنمهقالع هفسلف و کیزیف هب هتفر هتفر وا .دنامب هتخانیشان ستینبیل یاهراک یخرب هک ،تساهدش ثعاب یاهئطوت هک ،دوب هدیقع زا یاهخسن (یدالیم) ۱۹۷۰هه لیاوا رد .درک هعلاطم ار لرسوه و تناک راثآ یرتمک نازیم هب نینچمه .تسا فورعم لدوگ یدوجو ناهرب هب هک درک عیزوت شتاتسود نایم ار ملسنآ یدوجو ناهرب

ینایاپ یاه لاس

هک نیا زا دش یاهنوگ رامیب و دیدش سرت صوصخ هب و یناور یتابثیب راچد لدوگ ،شیگدنز رخاوا رد درکیم هیهت شیارب ،هلدآ ،شرسمه هک ییاهاذغ زا اهنت لیلد نیمه هب .دوش هدناروخ مس وا هب رد هام شش و رامیب هلدآ ۱۹۷۷ لاس رد .درکیم ناحتم ار اذغ لوا وا دوخ هک طرش نیا هب مه نآ ،دروخیم زا لدوگ تدم نیا رد .دنک هیهت ار شیاذغ ،دوبن رداق رگید نیا رب انب و دش یرتسب ناتسرامیب .دوب هدیسر مرگولیک ۳۰ هب شنزو هک یلاح رد ؛دش فلت یگنسرگ زا هک نآ ات ،دیشک تسد ندروخ رکذ تیصخش لالتخا زایشان هیذغتءوس ار شگرم تلح نوتسننیرپ ناتسرامیب رد و توف یهاوگ .دنکیم

یب هدم یاههگدید

شتسود تارطن اب وا یب هدم یاههگدید .تشاد داقتعایحیسم هب و دوب رواب ادخ لدوگ تروک هدرک نایب و تشاد داقتعایحیسم گرم زا سپ یگدنز هب دج روطه هب وا .تشاد توافتنیتشینی تربلآ رب ایند هک رگا .مراد داقتعایحیسمهلا ره زا لقتسم ،دراد دوجو گرم زا سپ یگدنز هک نیا هب نم :دوب دوجو [گرم زا سپ یگدنز] یزیچ نینچ دیاب آم تح سپ تسا رادانعم و هدش هتخاس تینالقع هیاپ .دشاب هتشاد

و دنکیم یفرعم هدش دیمعت یحیسم ار دوخ ،یلاؤس هب خساپ رد ،هدشن لاسرا یاهمان رد و لمع نهاهگآان و تسا تیصخش نودب هک ییادخ هن ،مراد رواب تیصخش یارادیادخ هب نم :دسیونیم ماع روطه هب و نید هرابرد .مهدیم حیجرت ازوننپسار رب ار ستینبیل هفسلف هجیتن رد و ،دنکیم یدوخ هب نید تیهم اما ،دنشاب یهلاریغ دیاش و دنراد لکشم ،یزورما یاهنید زا یرایسب :دیوگیم هب اما ،تفریمن اسیلک هب دنچره تروک» :دیوگیم و دروم رد ،(هلدآ) لدوگ رسمه .تسا تسرد دوخ

یکی و تیاس)». دناوخیم لیچنا دوح باوختخت رد، حبص هبنشکی ره و، تشاد رواب تیحیسم نید (ایدپ)

هنیمز رد هک - پانراک فلدار ریظن ینارکفتم اب لدوگ ییانشآ ببس، نیو هقلح رد روضح اب وایانیشآ یارب ارهنیمز و دش نادیشایر رگنم لراک روط نیمه و - درک یم راک ملع هفسلف گیودول یاه هتشون بوزجم هژیوب نیو هقلح یاضعا. درک ایهم هفسلف و یضایر ثحبم نیمه الامتحا. دوب دیوگب نابز دروم رد دناوت یم نابز هک یزیچ نآ ییاهن دح دروم رد نیاتشنگتیو یمامت یتسرد ایآ) دنک وجو تسج تایضایر رد ار نآ هباشم ات هدوب لدوگ یارب یا هزیگنا هلئسم (؟تسا تابثا لباق تایضایر لوصا یانبم رب، یضایر تسرد تارابع

تاقیقحت رد گنیری تسناه مان هب ینادکیزیف و ناه، پانراک ریظن نیو هقلح یاضعا زا یخرب، دعب اه لاس) دوب دنم هقالع رایسب عوضوم نیا هب زین لدوگ و دندوب لاعف زین یسانش ناورارف نیا هب تبسن ناگدنیا هک تفگ نرتسن گروم راکسا مان هب شایم ص ناتسود زا یکی هب لدوگ فشک ار ناهج نیداینب تارذ هک متسیب نرق نادنمشناد هنوگچ هک درک دناهوختواضق هلئسم ار ناسنا رد یتخاننش ناورارف نیداینب یاه تیلباق دوجو لامتحا دنتسناوتن یتح، دندوب هدرک (دندنک حرطم).

یم شرتسگ ار خام یاه هشدنا هک نیو هقلح یتسیویتیو پهاگدید دراو لدوگ اتیاهن لاح ره هب یایند، یدام یایند رب هوالع دوب دقتعم و؛ دوب ینوطالفا یهاگدید، لدوگ هاگدید عقاو رد. دشن، داد یخرب وایارب نیاربانب. دبای هار نآ هب دناوت یم ماهلا کمک اب ناسنا هک دراد دوجو زین یناعم هتفریذپ تیلباق، یبجحت لکش هب ای هدوبن تابثا لباق رگا یتح، دنداد یقیقح شزرا، تارابع یضایر دنمشزرا یاه هاگدید هئارا یارب دوب یکمک، شرگن نیمه. دنشاب هتشادن ار ندش درای ندش یم تکرش نیو هقلح تاسلج رد تردنب اما، دوب هداعلا قوف و قیقدی رگ هتحابم لدوگ هچرگا. لدوگ رد رگید و ۱۹۲۸ لاس زا سپ تفگ ناوت یم عقاو رد. دوب یم تایضایر رس رب ثحب هکنآ رگم، درک رگنم طسوت هک یضایر تاسلج رد یلاعف وضع هب نآ یاج هب اما، درکن تکرش هورگ تاسلج دش یم رشتنم هنالاس روط هب هک یا هیرشن رد تاسلج نیا یاوتحم. دش لدب، دوب هدش لیکشت پاچ هب نآ رد هلاقم اه هه، دوح اهدعب و تشاد یراکمه هیرشن نیا یریبدرس رد لدوگ. دیسر یم پاچ هب دناسر.

نیا. دش لدب یضایر قطنم هصرع رد هدش هتخاننش یا هرهچ هب ناهگان لدوگ هک دوب نارود نیمه رد هک ار یزاب هلئسم هک دوب وایارتکد زت، ود نیا زا یکی؛ دوب هلاقم ود راشتنا لصاح هژیوب ترهش نابز هب ار هلئسم نیا. درک لح، دوب هدش حرطم نم رکاآ ملهلیو و تربلیه دیوید طسوت ۱۹۲۸ لاس رد مامت یریگراک هب رد هک ار ییاه تارابع مامت یتسرد ناوت یم ایآ؛ درک نایب نینچ ناوت یم هداس تبثم دیاب باوج هک دیسر یم رظن هب؟ درک تابثا، دنتسه تسرد یقطنم یاهدامن یاهریسفت شرتسگ نامز نآ ات هک قطنم لوصا هک داد ناشن وایارتکد زت. داد ناشن ار نیمه زین لدوگ و دشاب، تسا تسرد هچنآ همه یتسرد تابثا ینعی قطنم ییاهن فده ندرک هدرآرب ییانوت، دوب هدش هداد دادعا دروم رد، نآ و تشاد اثتسا کی زونه، تابثا نیا اما، دراد ار روبزم لوصا هعومجم یانبم رب یم ایآ هک داد یم ناشن تابثا نیا. دوب (تایضایر یایند میهافم نیرت یا هیاپ ینعی) یعیبط دادعا هیرظن هدش هتفریذپ لوصا ساسارب زین ار یعیبط دادعا دروم رد تسرد هرازگ ره یتسرد ناوت؟ ریخ ای درک تبثا

نادیشایر، ونائپ هپزوج طسوت 1889 لاس رد نآ زا شیپ (دادعا هیرظن لوصا) روبزم لوصا یم نایب لصا نیا. تسا روبزم لوصا زا یکی یضایر یارقتسا لصا. دوب هدش نیودت ییایلاتی ددع یارب ندوب تسرد تروص رد روط نیمه و هدوب تسرد رفص ددع یارب هک یگژیو ره هک دنک هک لصا نیا. دشاب تسرد یعیبط دادعا یمامت یارب دیاب، دشاب تسرد زین $n+1$ یارب n ، یعیبط زین یقپام دتفیپ یلوارگا، ونیمود یزاب دندنامه اریز دوش یم دای زین ونیمود لصا هب نآ زا یهاگ یاراد لصا نیا هک دنتفایرد نادیشایر اما، دیسر یم رظن هب یهیدب، لوا هاگن رد دنتفایم رخا ات

درد تلالد زین اهنآ یاه یگژیو هب هکلب، هتشدان تلالد دادعا دوح هب طقف هکراچ، تساهماهبا ناونع هب هک دیسریم رظن هب مههم دح زا شیب یمود هبترم احوطصا ترابع نینچ، نیاربانب دوراک هب یعیبط دادعا هیرظن یارب ییانهم.

یرگید رامش یب لوصا فیدر رد لصا نیا و دش رظندیدجت ارقتسا لصا هب تبسن، بیترت نیدب. دنراد تلالد یصاخ یاه لومرف هب، دادعا یمومع یاه یگژیو رب تلالد یاج هب هک تفرگ رارق هیضق هئارا زا لب ق لاس دنچ ملوکسا فلاروت مان هب یژورن یناد قطنم هک روط نامه هنافساتم یضای یاهراتخاس رد هکلب هدوبن یعیبط دادعا هب رصحنم، لوصا زا هدر نیا، دوب هداد ناشن لدوگ دنوش یم اضرا زین یرگید.

اما، درک تابثا هیلوا لوصا ساسارب ار ترابع یمامت ناوت یم هک دوب نآ زا یکاح لدوگ یارتکد زت اما، دشاب تسرد یعیبط دادعا هزوح رد ترابع هچنانچ هک دوب نیا نآ و تشاد دوجو نآ رد مه رادشه کی -دنک یم اضرا ار یعیبط دادعا متسیس لوصا نامه هک- تایضای زا یرگید متسیس هزوح رد نیا هک دیسریم رظن هب زاغآ رد. دوب دهاوخن تابثا لباق، ترابع نآ ی تسرد هاگنآ، دشاب تسردان هک ییاه تیوه نینچ هک دنتشادنپ یم نانادیضای هکراچ، دشاب یساسا یا هلئسم، انثتسا رد اما، دندرادن دوجو لصا، دنتسه اهنآ زا توافتم اساسا اما، هدرک راتفر یعیبط دادعا لوصا ساسارب درک دراو ار هدننک مامت هبرض، لدوگ هیضق نیمود هک دوب نامز نیمه.

هک دراد دوجو یعیبط دادعا هزوح رد ی تسرد ترابع هک داد ناشن یرگید هلاقم رد لدوگ، ۱۹۳۱ لاس رد دوجو تایضای رد ییاه تیوه هک داد ناشن وا، رگید ترابع هب) تسین تابثا لباق اهنآ ی تسرد دادعا نیا زا توافتم یراتفر اما، ددنک یم تیعبت یعیبط دادعا هیرظن لوصا زا هچرگا هک دنراد هدش نیگمغ تایضای یاهداینب نتفر لاوئس ریز زا هک نانادیضای زا یخرب، نامز نآ رد. (دندراد هبرض زا ناوت یم، مینک ضرر هیلوا لوصا ناونع هب ار تسرد ترابع یمامت رگا دنتشادنپ، دندوب فرص کی ناکم نیناوق زا ام هک ییاج ات هک داد ناشن لدوگ مه زاب اما، داد یلخاج، نیتویگ نیا لصا ناونع هب ار اه هرازگ مادک هک درک دهاوخن تیوافتم چیه، مینک یم هدافتسا تایضای دروم رد یرگید تسرد ترابع ی تسرد، دندشاب تسرد یعیبط دادعا دروم رد اهنآ رگا هکراچ، میریذپ یارب یدیما رگید هک دوب هنوگنیا. دنام دهاوخی قباب تابثا لباقریغ نانچمه، روبزم دادعا داعبا یمامت نییبت رد تایضای ندوب لماکان دیاب اهنآ و دوبن یا هراچ. دنامن یقاب نانادیضای جاتنتسا هک تساه نآ زا یکاح، ندوب لماکان نیا هک دوب دقتعم لدوگ دوح. دنتفریذپ یم ار تقیقح، یضای تاقیقحت رد زین ار ناسنا دوهش شقن دیاب و دشاب کی ناکم افرض دناوت یم ایاضق، تایضای نابز و قطنم نامه اب و نادیهضای کی هیواز زا وا، بیترت نیدب. داد رارق هجوت دروم ی تقیقح هب اکتا موزل زا بیترت نیدب و درک تابثا تخانش رد ار تایضای ی تاذ ندوب لماکان **هبوجعا، لدوگ تروک** هلاقم، گنپ گیب تیاس). داد ربخ ناهج تخانش رد یضای یاهراتخاس یوسارف (قطنم)

۱۳۹۸/ ۱۱/ ۲۱ خیرات، هگرف هشی دنا هلاقم یسررب، هقف لوصا چراخ سرد [2]

و بللاج هرطانم نیا زا یشرازگ. تساه تفرگ تروص یناریا ناناوج هاگشاب تیاس رد هرطانم نیا [3] دینک هدهاشم **رضاح نارود رد یوزوح یاه یگتسیاب هلاقم ۹ رامش تسویپ** رد دیناوت یم ار یشلاچ

هک دنکیم رارقا دوشیم انشآ تایضای یاضف اب سک ره: «دنیمرف یم داتسا وگ و تفگ نیا رد قبط لصا دوب دهاوخی تایضای یاضف دیدرت نودب هدنیآ ییارگنوطالفا و دنتسه یلاثم تادوجوم یضای قیاقح هک دندرک فارتعا لدوگ لثم نیو هقلح دارفا مدید یتح، ددرادن یهیجوت واریسفت فللخم نم هک درکیم فارتعا درکیم تفللخم ییارگنوطالفا اب هک نیواک یتح و، دنتسه یلاثم ...»! مینک کنت ار نوطالفا شیر مهواوخیم هکلب متسین

رد یی ارگونو طالفا هراب رد ،تسا متسیب نرق نانادقطنم نیرتگرزب زا ای نیرتگرزب لدوگ تروک»
دویش ینعی ،کاردا عون نیا هب یرتمک نانیمطا دیاب ام ارچ منادیمن نم: «دیوگیم یضایر لئاسم
What is Cantor's continuum problem: مان هب شاهلاقم زا هدش لقن «یسح کاردا ات میشاب هتشاد ،یضایر
problem

«...تسا یتسرد فرح ردقچ

زا ار لدوگ یی ارگونو طالفا و هراشا **قطنم ی هبوجا - لدوگ تروک** هلاقم زا یترابع هب همادا رد داتسا
:دندنک یم نایب زین هلاقم نیا هدنسیون نابز

یم شرتسگ ار خام یاه هشی دنا هک نیو هقلح یتسیویتیروپ هاگدید دراو لدوگ اتیاهن لاح ره هب»
ایند ،یدام یایند رب هوالع دوب دقتعم وا ؛دوب ینو طالفا یهاگدید ،لدوگ هاگدید عقاو رد .دشن ،داد
یخرپ وا یارب نیاربانب .دبای هار نآ هب دناوت یم ماهلا کمک اب ناسنا هک دراد دوجو زین یناعم
هتفریذپ تیلباق ،یبرجت لکش هب ای هدوبن تابثا لباق رگا یتح ،دندراد یقیقح شزرا ،تارابع
یضایر دنمشزرا یاه هاگدید هئارا یارب دوب یکمک ،شرگن نیمه .دنشاپ هتشادن ار ندش در ای ندش
یم تکرش نیو هقلح تاسلج رد تردن اما ،دوب هداعلا قوف و قیقدی رگ هتخابم لدوگ هچرگا .لدوگ
«،دوب یم تایضایر رس رب ثحب هک نآ رگم ،درک

:تسا نیا لدوگ زا هدش لقن ترابع هب freedom رب راک خساپ

رب شتخس اتبس ن گرم و هتشاد مه یناور لالتخا غباون زا یلیخ لثم هک هدوب یا غباون مه لدوگ»
هدرک تابثا وریواب نینچ لدوگ ایآ یلو (تسین حضاو مه یلیخ غوبن و نونج زرم) هدوب نیمه رثا
اب یضایر میهافم و یپ ددع رس رب لدوگ ،هن هک هتبلآ ؟نریذپ مه نارگیدی هک یوجن هب دوب
«هتشادن تابثا هار هک هدوب یصخش رواب کی نوا رواب نیا یلو هتشادن یفالتخا الامتحا نارگیدی

:دندنک یم دانسا لدوگ نخس هب زین همادا رد داتسا

تسرد رایسب ار (What is Cantor's continuum problem) هلاقم رد لدوگ فرح هک مدرک ضرع البق»
هتشاد ،یضایر دویش ینعی ،کاردا عون نیا هب یرتمک نانیمطا دیاب ام ارچ منادیمن نم: «منادیمن
«یسح کاردا ات میشاب

راتسویپ ناهرب لضعم) «[What is Cantor's Continuum Problem?](#)» ناونع اب هک یا هلاقم رد وا [4]
:دیوگیم ،تسا هتشون (روتناک

I don't see any reason why we should have less confidence in this kind of perception. i.e., in
mathematical intuition, than in sense perception,

یسح کاردا زارتمک ،یضایر دویش ینعی ،کاردا هنوگ نیا هب دیاب ارچ هک منیب یمن یلیلد نم
راطتنا و مینکانب ار یکیزیف یاه هیرطن ات دراد یم او ار ام هک یدویش نآ ،میشاب هتشاد هدیقع
هتشاد رواب دیاب ،هوالع هب و ،دهد ناشن یراگزاس اهنآ اب یتآ یسح تاکاردا هک میشاب هتشاد
یخساپ ناوتب هیتآ رد تسا نکمم و دراد یناعم ،داد خساپ ناوت یمن نونکا هک یلاؤس میشاب
یرسرد زا رتمک یلیخ تایضایر یارب اههوعومج هیرطن یاهسکوداراپ تمحازم .تفای نآ یارب
(۲-۳ ص ،**تایضایر هفسلف** باتک زا همجرت)«دندراد کیزیف یارب یساسحا یاه بیرف هک تسا

[5] ۱۳۹۸ / ۱۱ / ۲۱ خیرات ،هگرف هشی دنا هلاقم یسررب ،هقف لوصا چراخ سرد

لاټم «هلاقم بللاق رد و دش یتایلمع هگرف هشی دنا هلاقم یسررب تاسلج رد هلئسم نیا حرط [6] دنمدوس نآ هب هعجارم هک تسا هدش هداپ «**ناگمه هب تادرجم هئارا یارب یرازبا ؛ناور لاؤس ،قیقد** .تسا.

ییارگ عـقاو :تـسا لـئاق (تایـضایر [فـسلـف) یـسانـش یتـسه ردـظنـم مـس نیـاوک [7] یـیارگـدوہـش و یـیارگـتروص ،یـیارگـقطنـم بتاکم هک ییارگ موهفمو ییارگمان ،(ییارگ نوطالفا) دنن تسه اهنآ هبرطان بیترت هب

راهچ بعکم ،هریاد ،طخ ،یهانتمان یاه هعومجم ،ددع دننام یضایر نایعا ،ییارگنوطالفا بتکم رد و لوهجم یورملق رد ، هدام و مشی دنا زا نوریب و نامز و اضف زا نوریب ... و تربلیه یاضف ،یدعب ءایشا نیا .دندراد دوجو یعامتجا ای یدرف یهاگآ منوگره زا لقتسم و ،(لُٹُم ملع هب موسوم) درج ام رب یخرب هک دندراد یصاوخ و دندریذپیمن زین ریغت ،دنا هدشن قلخ ،دنن تسه یدبا و یلزا ،یضایر یایاضق .تسا ییاه یتسه نیچ هب ام یامنهر لقع . مولعمان زونه یضعب و دنمولعم یـنعم اب لاؤس ره . دنن تسه ینیقی ،جاتنننسا یعطق یاههویش دوجو تلغ هب و یرورض ،ینیشیپ نداد باوچ لباق آلـعف ام تـفرعم ندوب صقان تلغ هب تسا نکمم هک دراد یباوج تایضایر رد دشابن .

یم لیاحت امرب ار دوخ میهواخن هچ و میهواخب هچ هک دراد یماکجا تایضایر نایارگنوطالفا معز هب میسررب نآ هب شرامش اب دهد یم فافک ام مـهرـمـع مـچـرگ ،تـسـین ای تسا لوا ای 1+ ددع .دنک 2 ددع .تسا هدیدرگ نییعت شنننوبن لوا ای ندوب لوا ،ددع نیا نتشون زا لبق یتح لاح ره هب یلو ، لکش نینچ ام لقع هک رطاخ نیا هب هن و تسا جوز مینک یم رکف ام هک رطاخ نیا هب هن اما ،تسا جوز کی ،نادیضایر کی . تسه نیچ هک لیلد نیا هب مـکـلب ،تـسا مـتـفـای بـیـترت ای هتفرگ لشتکم کی ،سانش نیمز کی آلثم ،یبرجت دنمشناد کی [پاټم هب هکلب ،تسین هندنک عادبا ای شدوخ دوز ای رید ،دباین و درواین سناش وارگا هتبلل .دبای یم ،دراد دوجو لبق زا ار هچنآ هک تسا نامه دیاب باسح» :تساهدروا دوخ یاه هتشنون نیلوا زا یکی رد لسار .درکدهاوخ ار راک نیا یرگیدی سک میا هدیرفاین ار دادعا ام . درک فشک ار یبرغ دنه بملک فتسیری هک دشاب هدش فشک روط «.دیرفاین ار نایدنه بملک هک نانچمه

هب یدنبیپ تماهش دیاب نادیضایر» :تفگی یم و . تسا بتکم نیا نارادفرط زا یکی مات هنر دندراد یـدوـجو ،یـضایر یاهراتخاس هک درک دهاوخ قیدصت تروص نآ رد . دشاب هتشاد ار دوخ دیاقع و سوملم دوجو تروص اب دیدرت یب دوجو نیا تروص .دشیدنایم اه نآ هب هک یصخش نهذ زا لقتسم ،تسا طبترم یـنـیـع دوجو اب قیعم و قیقد یوحن هب همه نیا اب یلو ،دراد توافت یجراخ ناهج یدام سپ دشاب زیغم یاه تیللاعف یفداصت لوصحم و رمث یب یزاب کی طقف تایضایر رگا اریز رد اهنه ن تایضایر ؟داد حیضوت ناوتیم هنوگچ ار ناهج حیرشت رد نآ یارچ و نوچ یب یزوریپ ریذپانددیرت اما رت هتفه نیلکش هب هکلب ،دوش یم هدی اراکشآ یعیبط زومرم و کشخ نیناوق له نآ نراقت یدوبان و یدوب و ناناج یب و نارادناج ناهج رد اه تروص زیمآ ننفت و یهانتمان یلاوت رد ،شرهاظ مغریلغ ،(ملع نامتخاس دروم رد) لُٹُم ینوطالفا ضرف هک تسا نینچ .دنکیم یلجت زین ره رد ناندیضایر یلو ،دوریم رامشهب ضرف نیرت یداصتقا یفسلف طاحل زا و نیرتیعیبط نادیضایر ،یلاټم ناهج دوجو هب داقتعاب . دندراد لُٹُم ملع زا صقان و ییزج روصت کی اهنه مـطـحـل ر یراگزاس [لأسم هک تسناوت دهاوخ یو . دوب دهاوخ یروص یاه شور دودح نارگن دج زا شیـب مـب ام نامیا ییاغ تبسن و تسارتارف رایسب ام یلمع تاناکما زا لاټم ملع اریز دنک شوومارف «.دراد یاج ام دوهش رد ،هیضق کی یتسار

یاه هعومجم نآ رد هک تسا لدوگ یاهعومجم هیرطن ییارگ نوطالفا ،ییارگ نوطالفا زارگیدی تئارق هب یبایتسد هـوـحـن و نـاـشـهـاگـیـاج ،ناشدوجو ،یرشب یهانتم براجت ربارب رد هراومه هک ،یهانتمان دوجو هاگدید نیا رد . دندراد یضایر آفرص و یکیزی ریغ یتیعقاو ،تسا هدوب لاؤس دروم اهنآ

ریذپ قیدصت جیاتن ئارا رد ای دنوش یم هیجوت ام یضایر دوهش یانبمرب هک یلوصا و میهافم منیب یمن یلیلد نم»؛ دیوگیم لدوگ. دوش یم هتفریذپ دنراد ییاراگ دیدج جیاتن نداد تسد هب، میشاب هتیشاد هدیقع یسح کاردا زارتمک، یضایر دوهش ینعی، کاردا هنوگ نیا هب دیاب ارچ هک تاکاردا هک میشاب هتیشاد راطتنا و مینکانب ار یکیزیف یاههیرطن ات دراد یموار ام هک یدوهش نآ یمن نونکا هک یلاؤس میشاب هتیشاد رواب دیاب، هوالعهب و، دهنانشن یراگزاس اه نآ اب یتآ یسح تمحازم. تیفای نآ یارب یخسپ ناوتب هیتآ رد تسا نکمم و دراد ییانعم، داد خسپ ناوت یاه بیرف هک تسا یرسدرد زا رتمک یلیخ تایضایر یارب اه هعومجم هیرطن یاهسک و داراپ «.دنراد کیزیف یارب یساح»

ییارگ عقاو، ییارگ عقاو ریگید عون. دوش یم هدناوخ ماخ ییارگ عقاو یهگ ییارگ نوطالفا هاگدید. د ام یرطن نیرتهب یارب هک دنراد دوجو یضایر ءایشا نآ دیوگیم هک تسا مان تاپ-نیاوک یملع هتفریذپ کیزیف رد نوربتکلا دوجو ءالشم هک هجو نامه هب، دنتسه ریذپان بان تجا ناهج دروم متفرگ ماح نا یاه ینیب شیپ دییات اب یملع یاه هیرطن یقوق و نایشا م-عزه ب. تسا هدش نی. دوش یم دییات، تسا هیرطن زا ریذپان بان تجا یسخب هک زین تایضایر، دنوش یم هتفریذپ یاه مزی نا کم کم هب و لدوگ عومجم هیرطن ییارگ عقاو اب بیکرت اب یم پولنپ طسوت هاگدید. دش یزاسزاب یتخان شبصع یرطن.

قبط رب. دوش یم لئاق اههعومجم یارب یکیزیف یدوجو یم، ییارگ نوطالفا زا ریگید یلکشرد رادراق یناکم و ینامز ورملق نامه رد باتک مسفق کی یاه باتک زا لکشم عومجم، وارطن هعومجم» کی یاراد یتخان شبصع طاحل زا ام زغم هک دیوگیم یو. دنتسه اچ نآ اهباتک دوج هک دنکیم اه هعومجم کرد هب رداق ار ام هک تسا «بابی

مامت ییارگ نوطالفا هب موسوم، روگالب.م طسوت هدش هئارا، ییارگ نوطالفا زا ریگید یتئارق رد ایشخب، راگزاس یضایر یرطن ره و دراد دوجو ءعقاو، دشاب نکمم ش دوجو هک یضایر ئش ره، رایع (۱-۴ ص، [یضایر هفسلف](#)). دنکیم فیصوت ار یضایر تی عقاو

نامتخاس و فیراعت زا هک دنتسه ی عقاو یئایشا، یضایر تادوجوم ریاس و اه هعومجم لدوگ رطن هب دیوگیم و دنکیم هسیاقم کیزیف اب ار تایضایر وا. دنا لقتسم ام یضایر یاه

.مینکیم لوبق مه ار یضایر تادوجوم میریذپ یم ار یکیزیف ءایشا دوجو ام هک لیلد نامه هب تسرد شریذپ، میمان یم صرف ار یعیبط نایعا دوجو دوج سح تاکاردا نییبت یارب هک روط نامه ینعی. تسا یروض یضایر لوبق لباق ماطن کی سیسات یارب مه یضایر ءایشا تی عقاو

(Godel, Russells mathematicallogic, P,456_7)

هعومجم دروم رد ار کاردا نیا هیبش یزیچ هک میرادن مه یا هراچ یلو میرادن اه هعومجم زا یسح یکاردا ام: میریذپ اه

یسح کاردا زا رتمک نانیمطا، یضایر دوهش ینعی، کاردا عون نیا هب ام هک منیب یمن یلیلد نم (. 483 Golde, What is captar). میشاب هتیشاد

نهذ مشچ حالطصا هتبل. مینک دوهش نهذ مشچ اب ار یضایر ءایشا میناوت یم ام لدوگ رطن قباطم، ریگید ترابع هب؛ میرادن هرامعتسا نیا لامعتسا زج یا هراچ ام یلو، تسا هراعتسا کی (mind's eye) یضایر تادوجوم یاضف هب مینک یم لصاح عالطا یکیزیف یاضف زا یسح تاکاردا اب هک روط نامه. میمان یم ادیپ یسرتسد یضایر دوهش هار زا ینعی، نآ هباشم یقیرط هب زین

یم، دنتسه یسح ته‌ادب یاراد - "تسا زبس فلغ" دن‌نام - یسح کاردا هی‌لوا یایاضق هک روط‌نامه یم ساس‌ح‌ا ام. دنا یدوهش یته‌ادب یاراد زین "12=7+5" دن‌نام یضایر ه‌داس یایاضق می‌ئوگب می‌ناوت؛ تسا دوهش و مش هب ینت‌بم هی‌ضق نی‌دب ام رواب. می‌ری‌ذپب ار "12=7+5" هی‌ضق دی‌اب هک می‌نک قوفت هوجو زا یکی عوضوم نیا. تسا یتاذ ته‌ادب یاراد روک‌دم هی‌ضق می‌یوگ یم حال‌طصا هب اه‌ارگ‌داد‌رارق رطن هب. تسا یی‌ارگ‌داد‌رارق دن‌نام یضایر ه‌فسلف یاه هل‌حن ریاس رب یی‌ارگ نوطال‌فا رد. دوش یم ما‌جنایضایر یاه‌دامن دروم رد یصاخ د‌ع‌اوق اب هک تسا جن‌رطش یزاب کی دن‌نام تاییضایر اب یزاب می‌نک یم ساس‌ح‌ا ام هک تسا یتخان‌شن‌اور تی‌ع‌قاو نیا یات‌سار رد یی‌ارگ نوطال‌فا، ا‌ج‌ن‌یا یم ام هک تسا نیا هل‌اسم. تسین "12=7+5" هی‌ضق ماک‌حت‌سا و تب‌ال‌ص هب جن‌رطش یاه هره‌م نه‌ذ مش‌چ راک هوجن زا ی‌ع‌ال‌طا چیه یلو می‌نک نی‌ی‌بت و هی‌جوت ار دوخ یلوم‌عم یسح کاردا می‌ناوت کی‌ژولوی‌زیف هب‌نج هب هت‌بلا؟ می‌ناد یم هچ یلوم‌عم یسح کاردا زا اقی‌قد هک می‌نی‌بب ال‌اح. می‌رادن ادی‌پ باتک کی دوجو هب‌ال‌ثم هک یرواب نی‌وکت هوجن و کاردا دوخ هرابرد یلو، می‌ف‌قاو دنی‌آرف نیا دنی‌آ یم باتک زا اه‌نوت‌وف اد‌ت‌با. منی‌ب یم زیم یور ار ی‌باتک نم ال‌ثم. می‌ناد یمن یزیچ می‌نک یم ش‌خ‌ب هب یرون ب‌ص‌ع زا یت‌مال‌ع و دریگ یم تروص یی‌اه شن‌کاو ا‌ج‌ن‌آ رد. دن‌وش یم نم مش‌چ دراو و نیا عوضوم. تسا هی‌ضق کی‌ژولوی‌زیف هب‌نج اه‌نیا نآ ل‌ا‌ثم‌ا و دوش یم ه‌دات‌س‌رف خم هت‌سو‌پ ی‌ر‌ص‌ب. تسا هدرکن نشور ار رواب یریگ لکش هوجن و کاردا دوخ نی‌وکت هوجن ل‌اح هب ات‌سک چیه هک تسا ع‌قاو رد، نیا. تسا ی‌گ‌رزب زار و زمر، دوش یم لی‌د‌ب‌ت رواب هب کی‌ژولوی‌زیف دنی‌آرف کی هن‌و‌گ‌چ هک‌ن‌یا نیا ی‌گ‌ن‌و‌گ‌زار. تسا ه‌دن‌ام ی‌ق‌اب ل‌ح‌ن‌ی ال‌ناک امک هک تسا نی‌ع و نه‌ذ ه‌ط‌بار یم‌یدی‌ق هل‌اسم نام‌ه یضایر تاد‌ق‌ت‌عم نی‌وکت ب‌ب‌س یضایر تاد‌وج‌وم هن‌و‌گ‌چ می‌ناد یمن هک تسا نآ دن‌نام ت‌س‌رد هل‌اسم رد ام له‌ج ل‌اح ره هب یلو دوب بوخ یلیخ می‌نادب ار زار ود ره می‌ت‌سن‌اوت یم رگا هت‌بلا. دن‌وش یم ام. تسین ی‌عی‌ب‌ط نای‌عا زا ام ی‌ها‌گ‌آ ان زا رت‌شی‌ب یضایر تاد‌وج‌وم دروم.

یضایر دوهش مسی‌ناکم زا یلو می‌ف‌قاو ال‌ماک یلوم‌عم یسح کاردا مسی‌ناکم هب ام هک ا‌ع‌دا نیا ال‌صا زا ام دی‌وگ یم وا؟ تسی‌چ ارگ نوطال‌فا ی‌ا‌ع‌دا می‌نی‌ب. د‌رادن ث‌ح‌ب دروم هل‌اسم هب ی‌ط‌بر، می‌ع‌ال‌طا ی‌ب. د‌راد حی‌ضوت و نی‌ی‌بت هب زاین هک تسا یت‌ی‌ع‌قاو نیا و می‌راد ی‌ها‌گ‌آ یضایر کی‌ت‌ار‌پ و هی‌رطن ار اه‌ن‌آ نه‌ذ مش‌چ اب می‌ناوت یم ام و د‌ن‌راد دوجو یضایر نای‌عا می‌یوگب هک تسا نیا نی‌ی‌بت نی‌رت‌ه‌ب باتک هک می‌ناد یم ام. دش حرطم یلک راب ر‌ب‌ار‌ب رد هک تسا ی‌ع‌وضوم هی‌ب‌ش ل‌ال‌د‌ت‌سا نیا. می‌نی‌ب نیا نی‌ی‌بت نی‌رت‌ه‌ب. دوش یم ل‌ص‌اح ا‌ج‌ک زا یت‌خان‌ش نیا هک می‌ه‌د حی‌ضوت دی‌اب و تسا زیم یور ا‌ج‌ن‌یا رد ای‌آ. دوش یم ام ین‌ه‌ذ تا‌ع‌اب‌ط‌نا و تا‌م‌اس‌ترا ث‌ع‌اب و د‌راد دوجو ع‌قاو باتک می‌یوگب هک تسا؟ دش‌اب ی‌ع‌ان‌قا نام‌ل‌ال‌د‌ت‌سا ات می‌نک نای‌ب لی‌ص‌ف‌ت هب ار یسح کاردا مسی‌ناکم ام هک تسا م‌زال. د‌ن‌ت‌ف‌ری‌ذپ یلک راب ه‌ی‌ل‌ع ار ل‌ال‌د‌ت‌سا نیا د‌ن‌نک ف‌ش‌ک ارتوت‌ف هک‌ن‌یا زا ل‌ب‌ق ناد‌ن‌م‌ش‌ناد! هن چیه هب د‌ن‌ک نای‌ب ت‌ح‌ار‌ص و ت‌ق‌د اب ار نه‌ذ مش‌چ اب تی‌ؤر مسی‌ناکم دن‌اوت یمن ارگ نوطال‌فا هک‌ن‌یا. د‌ن‌ک یمن دراو و ل‌ال‌د‌ت‌سا ماک‌حت‌سا هب یل‌ل‌خ ه‌ج‌و.

و نور‌تی‌زو‌پ یلو، می‌رادن یضایر تاد‌وج‌وم اب می‌قت‌سم ه‌ط‌بار ام هک تسا ت‌س‌رد، ر‌گ‌ید فرط زا سد‌ح یضایر ها‌گ‌ت‌سد کی ه‌ع‌وضوم لوصا لد‌وگ رطن هب. می‌سان‌ش یمن ه‌ط‌ساو ی‌ب مه ار نور‌ت‌ک‌ل‌ا ها‌گ‌ت‌سد کی، راب‌ت‌عا نی‌د‌ب. دن‌وش یم ه‌دوم‌زآ دوخ چی‌ات‌ن اب و د‌نا ینی‌ع نوم‌ضم یاراد هک د‌ن‌ت‌سه یی‌اه. تسا کی‌زی‌ف دن‌نام یضایر.

رد هک می‌ی‌امن یم ج‌ار‌خ‌ت‌سا نآ زا چی‌ات‌ن و می‌نک یم حرطم سد‌ح کی ناو‌ن‌ع هب ار یا هی‌ض‌رف ام رت‌شی‌ب هی‌ض‌رف نآ هب ام رواب دن‌دوب ق‌دا‌ص چی‌ات‌ن نیا رگا. دن‌وش یم بی‌ذ‌ک‌ت ای‌دی‌آت ها‌گ‌شی‌ام‌زآ هک تسا نیا دی‌آ یم شی‌پ هک یا هل‌اسم. می‌نک یم در ار هی‌ض‌رف نآ د‌ن‌دم‌آ رد ب‌آ زا ب‌ذاک رگا و دوش یم ی‌ق‌دا‌ص چی‌ات‌ن دن‌اوت یم ب‌ذاک هی‌ض‌رف کی نو‌چ، تسین ی‌گ‌د‌اس نیا هب هی‌ض‌رف کی ی‌س‌را و نوم‌زآ. دوش یمن ق‌ق‌ح‌م هی‌ض‌رف نآ، د‌ن‌ق‌دا‌ص هی‌ض‌رف کی زا ل‌ص‌اح چی‌ات‌ن هک‌ن‌یا فرص هب؛ دش‌اب هت‌ش‌اد.

۱۱۲- ص، یضایر ه‌فسلف رد یی‌ارگ نوطال‌فا). ده‌د یم ناشن ار بل‌طم نیا مه اه ه‌ع‌وم‌ج هی‌رطن خیرات (۱۱۵)

۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۷ خیرات هسلج ،لسار تلالد باب رد هلاقم یسررب ،هقف لوصا چراخ سرد [8]

رد هی اپ مولع :مراهچ لصف
هزوح هقباس

هزوح هق باس رد تایضایر

هک ماهتفگ ررکم نم .دنراد یق باوس هچ ام گرزب ءاملع هک دینیب تایضایر نیمه دوخ رد تسا دعاوق ،یلح همالغ باتک نیرخاآلا و .دناهتفرگ هلصاف نآ زا اههزوح ریخا نورق رد هنافساتم [1].

دعاوق باتک فیلات خیرات هنیمز رد لاوقا [1]

.تسا فالاخ دعاوق فیرش باتک فیلات نامز دروم رد

۱. ۶۹۹ لاس

دراد نیققحمل رخف دوخ دنزرف هب هک یتیسو نمض رد دعاوق فیرش باتک نایاپ رد دوخ همالغ زا مشش ههد یادتبا رد و یگلأس هاجنپ ندرپ نایاپ هب زا سپ ار باتک نیا هک دنک یم حیرصت :تسا هدومن فیلات شیوخ کرابم تایح

هّیصو

هّبحي ام یلإ كدشرأ و ،هتمزالم و ريخلا لعفل كقّفو و ،هتعاط یلع یلاعت هّللأ كناعأ - ينب اي ملعأ هب رقت ام لّكّب كآبح و ،نیرادلأ یف كدعسأ و ،هآنمئت و ريخلا نم هلمأت ام كعّلب و ،هاضري و بابسأ كقزر و ،تاحالصلاب كالمعأ متخ و ،ديغرلا شيعلا و ديعسلأ رمعلا یف كّلّ دم و ،نيعلا دق یّنی - رورشلا كنن عفد و ،روزم لّك هّللأ كاقو و ،تاكربلا مئاطع نم كيّل عضافأ و ،تاداعسلأ طافللأ مالسلأ عئارش دعاوق هيف كّل تنّيب و ،ماكحلأ یواتف بل باتكلا اذه یف كّل تصّخل نم تغلب نأ دعب كلد و ،دادسلأ قيرط و داشرلا جهن هيف كّل تحضوأ و ،هّرحم تارابع و قرصتخم هلا و هيلع هّللأ یلص ایاربلا دّيس مكح دق و ،نيّسلأ رشع یف تلخد و نيّسمخلا رمعلا (714 ص ۳، ج ۳، ماکحال دعاوق).ایانملا كارتعا أدبم اهّأب

باتک رد ناشی دوخ حیرصت هب انب) ۶۴۸ لاس رد یلح همالغ بانج دلوت نامز هب تیانع اب نامز نیا بیترت)هئامّتس و نیعبرأ و نامث ۴۸۸ نس ناضمر رهش نم نورشعلا و عساتلا دلوملا و :شیوخ یلاجر دشاب یم یرمق یرجه ۶۹۹ لاس ،(۱۵۹ ص ،لاوقالا ةصالخ

۲. ۶۹۳ ای ۶۹۳ لاس

نیا رد .تسا هتخادرپ دوخ بتک رکذ هب زین لاوقالا ةصالخ بیترت ،دوخ یلاجر باتک رد ناشی مان یفلتخم یاه باتک زا ،تسا یرجه (۶۹۲ خسن زا یخرب قبطو) ۶۹۳ لاس نآ فیلات نامز هک باتک :تسا هلمج نیا زا زین دعاوق هک دنرب یم

رّهطم نبّ یلع نب فسوي نب نسحلا

و ادلوم یّللح لل روصنم وبأ - ءارلا و ،ةدّشمل اءالا و ،ةمّجعمل رییغ ءاطلا و ةمومضملا میملاب - ببتك هل - باتكلا اذه فننصم ،انكسم

یف نیملسلملا بهاذم عیمج هیف انركذ ،هلثم لمعی مل :بهذمل قیقحت یف بلطملا یهتنم باتك هنم انلمع ،یلاعت ءللل ءاش نإمّتی ،هیف انفلاخ نم ججح لاطبإ دعب ؛هدقتعن ام انّحر و ،هقفل عبس - **ةئامّس و نیعست و ثالث ةنس** رخآل عیبر رهش وه و - خیراثلا اذه یلإ (۱۵۸ ص) .مارحل و لالحل ةفرعم یف ماكحلأ دعاوق باتك ... (۱۵۵ ص ،لاوقالا ةصالخ بیترت) .تادّلم

نیا :دیامرف یم هنوگ نیا نآ خیرات و باتك فیلأت هجو دروم رد ماثللل فشك فیرش باتك بحاص و لوقعم لیصحت هب لاغتشا زا سپ وا دوخ راهظا هب انب و نیققحم لارخف تساوخر د هب باتك :تسا هدش فیلأت لوقنم

تأرق و ،لوقنملا و لوقعملا یف - حور ءللل سّدق - یدلاو یلع تلغتشا اّمل :مالسإل رخف لاق ،هقئاقح و هارسل اعماج ،هقفل یف اباتك لمعی نأ هنم تسمتلا ،انباحصأ ببتك نم اریثك ،مكحل نم اهمزلی ام یلإ ةدعاق لك دنع ریشی نأ و ،ناهربلا و نیلوصأل یملع یلع هئاسم ینتبی هیبنتل ،اهوحف و یرخأ ةدعاق یلع صّن نم مزل ام و ،هاوتف و هدقتعم ك لذب بق ركذ دق ناك نإ و نیّدلقملا لاهجل نم ریثك نطی دقف ،مارحل و لالحل ئدابم دعاوق و ،ماكحلأ لوصأ یلع دهتجملا دّیجل ارعشلل لیو :لیق امك ،ادحاو افرح همالك نم اومهف یمل مهّان اوملعی مل و ،هیف ماكحلأ ضقانت یهتن ،ءوسلا ةاور نم

هدش فیلأت ۶۹۲ ای ۶۹۳ لاس رد باتك هك تسا لوقعم ای ۶۸۲ لاس رد رخف بانج دلوت هب تیانع اب دهه یم خساپ ناشیا ؟دشاب

فینصت سامتلا و ،لوقنملا و لوقعملا یف باتكلا اذه فینصت لبق هلاغتشا دعبتسی دق و **باتكلا فننصملا دق و** ،ةئامّس و نینامث و نیتنثا ةنس دلو ءنأل ،اذك و اذك هتفص باتك **و نیعست و ثالث ةنس ءنأ و** ،اهل ءدع خیرات ركذ و ،**ةصالخلا یف هتافنصم یف** مامتإ دنع رمعل نم هل ناكف ،**نیعست و نیتنثا ةنس خسنلا ضعب یف و** ،**ةئامّس** ءاشی نم هیئوی ءللل دیب لصفلا نكل و ،هلبق اّمع الصف ،لقأ و ،رشف و ،ةرشف یدحإ باتكلا

یف تعرش و ،ةنس ةرشف ثالث لمكأ مل و اهلقنم و اهلقعم مولعل لیصحت نم تغرف دق و لمكأ مل و صیخلتلل حرش مهف یلع صیرحلا ةینم تفنص و ،ةرشف یدحإ لمكأ مل و فینصتلا ،شاوح و حورش و نوتم نم ةرشف یلع فینی ام یبتك نم هلبق تللمع تنك دق و ،ةنس ةرشف عست ةعیرشلل لوصأ یف ةعیربلا دوخل و ،نیدل لوصأ یف ةدبزل و ،اهعباوت و ةغالبل یف صیخلتلل اك نینس رشف نبا أن و سوردل نم یقلل تنك و .ةّیفسنللا دئاقع حرشی شاوح و ،فشاكلا و ،اهحورش و ،هلّوطم و هرصتخم ،ینازاتفتلل صیخلتلل یحرش

مان قاحلا لامتحا ؛تسا لمات لباق هك دنیامرف یم حرطم زین ار یرگید لامتحا نایاپ رد ناشیا نینس دعب ةصالخل یف امب باتكلا مساقاحل لامتحا عم اذه :ةصالخ باتك فیلأت زا سپ باتك (۱۱۱-۱۱۲ ص ،ج ۱ ،ماثلل فشك) اهفیلأت نم

اهیف ببتكلا هذه و :دوش یم تیوقت ببتك نیوانع ركذ نایاپ رد هصالخ رد همالع مالک اب لامتحا نیا (۱۵۹ ص ،لاوقالا ةصالخ بیترت) همامتإ یلاعت ءللل نم وجرن ،مّتی مل ریثك

هدرك ناونع ۶۹۳ ای ۶۹۲ لاس ار باتك فیلأت خیرات ،لاوقالا ةصالخ هب دانتسا اب ارهاظ زین ةعیرذل :تسا

مارحل و لالحل لئاسم یف ماكحلأ دعاوق :930

اهي لع فنصملا رصع هخسن ،ةروهشملا ةلواتملا بتك نم يه و ٧٢٦ يفوتملا يلحلا ةمالعلل و يشاوحلا و ةقيلعتلا ترم دق و ٧٢٥ يف يلماعلا ميهاربإ نب رصان نب نيسحلا هاهنأ:هئاهنإ نإ ليق و ةماركلا حاتفم و ماثلل فشك و دصاقملا عماج لثم ،هلحم يف لك هيلع ةريثكلا حورشلا سامتلاب ماكحألا دعاوق نيب و هاواتف هيف صخل هقفل يف ،نيتس و ةئامتس دعاوقلا لئاسم ددع لاسراب لصفتملا ءالآلا فدارت و ءامعنلا غباوس يلع هلل دمحلا]:هلوا .نقيقحملا رخف هدلو 692 وأ 693 يف هنم غرف دق و ،روكذملا هدلو لىإ ةطوسبم ةيصوت هتمتاخ يف و [...]ءايبألا اضر دمحم خيشلا نب يلع خيشلا ةناخ يف دوجوم هخسن و ماثلل فشك يف هركذامك ءاطغلا فشاك ،

عبط ،نيتسلا رشح يف لخد و نيسمخ رمعلا نم غلب نأ دعب همتأ هنإ :هرخآ يف لاق نب نيذلا رخف دنع دجوي و ١٣٢٩ يف ةعفان يشاوح عم ريبك يلحرعطقب هانم و ١٢٧٢ يف هانم ارارك لىإ ةعيرذلا).يلحلا ةمالعلا ةزاج اهيلع و ٧٢٤ اهتباتك يور ،هخسن اضيأ نارط يف نيذلا دجم (١٧٧-١٧٦ص ؛ ١٧ ج ؛ ةعيرشلا فيناصت

هدرك دراو لاكشا گرزباقآ رب ،دعاوق باتك ياهتنا رد همالع بانج تىصو هب دانتسا اب زين يخر ب دن:

يلع لىلاعت ةلل كناعأ ينب اي ملعا :هلوقب هدلو اهب يصوي ةمالعلل ةمّيق ةيصو باتكلا رخآ يف و مالسإلا عئارش دعاوق كل تنّيب و ،ماكحالا يواتفّ بل باتكلا اذه يف كل تصّخل دق .. هتعاظ نا دعب كلذ و ،دادسلا قيرط و داشرلا جهن هيف كل تحضوا و ،ةرحم تارابع و ةرصتخم طافلأب كارتعا أدبم اهّنأب اياربلا ديس مكح دق و ،نيتسلا ةرشح يف تلخد و نيسمخلا ،رمعلا نم تغلب .. ايانملا

و ،ه 700 وأ 699 ماع هنع زواجت و ،ه 698 ماع نيسمخلا غلب دقف ،ه 648 ماع ديلاووم نم ةمالعللّ نا امب و (ةركذت).ماتب سيل ه 692 وأ 693 ماع دعاوقلا فّلأ هّنأ نم زيجملا انخيش هركذامّ نا ملعي كلذب (٢٥٤ص ؛ 1ج ؛ نايعال

هنوگ نيا بلطم ود نيب ناوت يم ،تسا هدش ناوئع غارف هملكّ احي رص نأ رد هك ةعيرذلا مالک زا غراف كىدزن يطر رد نأ لىمكت اما تسا هدوب نأ زا لبق اى و ٦٩٢ لاس زا تباتك يادتبا خيرات هك درك عمج دشاب يم ٦٩٩ لاس ينعي لاس هد هب

٧٢٠ لاس ٣.

هنوگ نيا يكرک ققحم موحرم نادرگاش زا يخر ب زا ءاملعلل ضاير رد ،هاگديد و نيا لباقم هطقن رد دناد يم ٧٢٠ لاس هب و لاس هد يطر رد ار دعاوق فىلأت هك تسا هدش لقن

مهنم و :خيشملا يماسأ ركذل ةلومعملا هتلاسرر يف يكركلا يلع خيشلا ةذمالت ضعب لاق و ،يلحلا رهطملا نب فسوي نب نسحلا نيذلا لامج ةمالعلا ماغرضلا دسالا و ماقمقلا رحبلا خيشلا دعاوقلا باتك هانم ،نيتئاملا يلع فينت يتلا ةنسحلا تافلؤملا و ةريثكلا فيناصتلا بخاص ةياهن و مالكل ملع يف مارملا ةياهن و ةياهنلا و بلطملا يهتنم و فلتخملا و ريرحتلا و داشرالا و ملع لىلا لوصولا بيذهت و يدهالا و نيدشرتسملا جهن و قحلا جهن و لوصالا ملع لىلا لوصولا ةنس نيس رشح يف اهفلأ دعاوقلا هفيناصت دوجأ و ،حالصلا جاهنم و داقتعالا بجاو و لوصالا ٣٦٣-ص ؛ 1ج ؛ ءالصفلا ضاير و ءاملعلل ضاير).يهتنا -دادغبب هسردب لغتشا و ةئامعبس و نيرشح (٣٦٤

دردان رواب اربلطم نينچ اما دوخ ناشيا

فیلأت ناک و ،ةئامعبس و نیرشع و تس ةنس ةمالعلا ةافو نالف الوأ أم :رطن همالك یف :لوقأ و (۳۶۴ ص ،نامه) ... دعاوقلا

یدجورب هللا تیآ موحرم هناخباتک رد دوجوم یطخ هخسن رد نینچمه و دوجوم عبط رد فلوم ترابع هک تسایجع) تساهدش همجرت زین شخب نیا ،یسراف نابز هب باتک همجرت رد اما دراد طقس یجه ۷۲۰ لاس رد یگللاس هد نس رد» هک تساهدش همجرت هنوگ نیا ،باتک نیا رد الاب هرقف : (همالع بانج نس هن و تسایفیلأت نامز لوط ،لاس هد زا دوصقم هک نآ لاح و !«هدرک فیلأت

هب انب و تساهتشذگرد 726 لاس رد همالع،اریز تسین رطن زا نورب لضاف نیا مالک،دیوگ فلؤم فیلأت زا نامز هچ و دشاب هتشون شتلحر زا شپ لاس شش ار دعاوق باتک یتسیاب واهتشون ضایر همجرت). دشاب هدرک سیردت،هدوب دادغب رد هک یضرف رب،دادغب رد ات هتفای تغارف نآ (۴۹۹ ص ۱، ج ۱، همالع)

یارب ییاج رگید دشاب فیلأت یادتبا هن و نایاپ نامز ۷۲۰ لاس زا دوصقم رگا دسر یم رطن هب .دنام یم یقاب دادغب رد تنوکس دروم رد ماهبا زا ریغ ضایر بحاص لاکشا

:دنکیم ناونع ۶۹۹ لاس نامه ار باتک فیلأت نامز ،لمآلا لما رب زین دوخ هقیلعت رد یدنفا موحرم

و ،ةئامتس و نیعست و عست ةنس ناضمر رهش عسات ةلیل هفیلات نم غرف (ماکحألا دعاوق باتک) یف ةجحلایذ نم رشع عبار ةلیل هنم فلؤملا غارف نأ هتذمالت ضعب طخب هنم ةخسن رخآ یف تیأر (۱۲۷ ص ؛ لمآلا لمأ ةقیلعت). ةروکذمل ةنسل

درگاش مالک رب ،باتک نایاپ رد همالع بانج تیصو هب دانتسا اب زین نیما نسحم دیس موحرم :دنکیم دراو لاکشا یکرک ققحم

6600 هئاسم یشاوخل و حورشلا ریثک نادلجم مارحل و لالحل ةفرعم یف ماکحألا دعاوق (۱۳) غرف و نینس رشع یف هفلأ هفیناصت دوجأ هنایسلجمل اذیمالت ضعب نع ضایرلا یف .ةلأسم اما دعاوقلا رخآ یف یتلا هدلول ةمالعلا ةیصو یف و .یهتنا دادغب هسردب لغتشا و 720 ةنس هنم هنم غارفلا دنع هرمع نوکیف یتسل رشع یف لخد و نیسمخلال غلب نا دعب هنم غرف هنأ یلع لیدی ؛ ةعیشلل نایعأ) ۷۲۰ ةنس ال ۶۹۹ ةنس هفیلات نم غارف ناک 648 ةنس هتدالو تناک اذیف ةنس 51 (۴۰۴ ص ؛ ۵ ج

ربج ملع و یلح همالع

ملع نیا مسایند لک رد نآلا. دوب هتشدگ [1] ربح ملع شیدایی پ زا نرق دنچ یلح همالع نامز. تسایندوگ نیا دینک هعجارم اچک ره. دندادی ار نآ همه و تسایبری نآ مسایندی. تسایندوگ نیا موس نرق اهنای. تسایندوب یناج زوب و یمزراوخ یارب، هدوب مالسا زا دعب ربح ملع شود و شیدایی [2] دشابیم شدعب یارب همالع. دش عورش

لح اهنای: دندیوگیم هک دسریملیئاسم هب تالماعم رد نیگنس یهقف نتم رد و دعاوق رد یلح همالع و متسه دلب مه همالعم نینعی؟ تساینع هب همالعم ملک نیا. [3] هلباقملا و ربحلاب دوشیم نم رگا. درک هدافتسا هقف رد ملع نیا زا دیاب هک میوگیم مدوخ بطاخم هب هک منادی تسررد ار نآ مه [4]. دیامرفب میوگیم هابتشا

هب («دنبهتسکش» و «هدش هتسکش یاههکت یزاسکی» یانعم هب ربحلا یبرع هژاو ماو) ربح [1] رد ربح. تسایضایریاههخاش نیرتعیسو زا یکی، زیلانآ و هسدنه، دادعا هیرطن هارمه ابیرقت هک تساینامسیری و؛ دزادربیم یضایریاههخاش نیا هعلاطم هب دوخ تلاح نیرتیمومع یتامدقم تالداعم لح لثم یدایز ثحابم لماش هخاش نیا. دنک یم هچراپکی مه اب ار تاضایریامم ربح ار ربح رت یتامدقم یاه شخب. تسایندادی و اههقلا، اههورگ نوچ ییاهدیجرت هعلاطم ات بلغا یتامدقم ربح. دندناوخ یم نردم ربح ای درجم ربح ار نآ نردم یاه شخب و؛ دندام یم یتامدقم و یکشزپ نوچ یرگیدی دربراک مولع هوالع هب یسدنهم ای مولع، تاضایریاههخاش هعلاطم مه شخب طسوت ائدمع هک تسایفرشیپ تاضایریلصا یاههخاش زا یکی درجم ربح. دشاب یم داصتقا دوش یم هعلاطم یا هفرح ناندیضایری

نوچ ییاهدیجرت زا باسح فالخر ربح رد. دنا توافتم دیجرت زا هدافتسا رد باسح اب یتامدقم ربح یم هدافتسا، دنا فلتخم ریذاقم ندرک ریختا هب زاجم هک یریذاقم ای لوهجم دادعا یارب ییاههخاش $x = 3$ رادقم یعمج یاه سوکعم لامعا اب اما، تسایمولعمان x دامن، $x + 2 = 5$ رد لاثم ناوئع هب درگ. تسایلخ رد رون تعرس تباث c دامن و، دنا ریغتم m و $E = mc^2$ دامن. دوش یم ادیپ نآ یارب زا رت حضاو و رت هداس رایسب هک دنک یم هئارا تالداعم لح و اهلوومرف نیشون یارب ییاه شور ربح. دندنشون یم اهلهکش ای و تاملک بسح رب ار زیچ همه هک تسایمدق یاه شور

دندمانیم «ربح» ار درجم ربح رد تاضایریاههخاش زا یعون. دراد مه رت یصصخت یاهدربراک ربح یهژاو (ایدپ یکیو تیاس). یربح یژولوپوت ای یطخ ربح لثم ییاههخاش ناوئع رد لاثم ناوئع هب

هلباقملا و ربحلا ملع

تامولعم نم یدیددع تالوهجم جارختسا هیفیفکی هیفرعی ملع هنال باسحلا ملع عورف نم وه و یف ائثتسالا اب هلباقملا ملعلا نم صقن ام ردق هدايز ربحلا ینع و صوصخم هجو یلح هصوصخم مهنا هناپ و لداعتلل نیللمجلا یدحا نم دئازلا طاقسا هلباقملا ینع و الداعتیل یخال هلباقملا نیعتی هب هنال ددعلا اهلو کلد یضتقت هبسن نم بتارم تالوهجملا اولعجی نا یلح اوخلطصا شح نم وهف لوهجم لک نال هیشل اهیناث و هیلا لوهجملا هبسن نم هجارختساب لوهجملا بولطملا

نآ لداعت ظفح یارب وزارت ځ فک و د ه ب یواسم ریډاقم ندوزفا ه ب ار رب ۱۴۳۱ هـ رد ی نوری ب ناحیروبا
نآ ه ب هکنآی ب ، لیثمت نی ا رد و (۴۸-۴۹ ص ، یسراف نتم ، ۳۷ ص ، یبرع نتم) دنکیم هیبشت
لوصا ه ب ، دنک حیرصت

$$a = b \quad ? \quad a + c = b + c$$

9

$$a = b \quad ? \quad a - c = b - c$$

ق ٦٧٢ د) یسوط نیدلاریصن. دیوچیمنانتسا (223 / ١، ثیه: کن) سدی ١٢٥٠ باتک فراعتم لوصا زا (د) یسانکم یزاغ نبا و (١٨٩-١٩٠ ص) (م ١٤٢٩ / ق ٨٣٢ د) یناشاک دیشمج نیدلایغ و (١٩-٢٠) (م ١٢٧٣)، (م ه) اُنْب نبا، لاج نیا اب. دناهدرک فیرعت تروص نیمه هب ار هلباقم و ربج زین (٢٢٨ ص) (ق ٩١٩، ژاویرگی دیاج رد، هداد صاصتخا نآ فراعتم یناعم هب هلباقم و ربج هب اریشخب دوخ باتک رد دنچره $ax=b$ لداعم رد لوهجم بیرض هب تثبات رادقم میسقت ینعم هب ار نآ و دنکیم ینعم «حالصا» ار ربج توافتم ربج فراعتم ینعم اب دنچره زین دربراک نیا. (١٥٢-١٥١، یداصلق: کن زین ٥٤؛ ص) دنادیم بج، یداصلق، انب نبا رثا حراش، لاج نیا اب. دراد طابترامملک نیا یوغل شیری اب یوحن هب، تسار سارس: کن) ابیلص رظن، اهلیلد نیا هب. (٢٤٧ ص) تسار هدربراک هب یحالطصا یناعم نامه هب ار اریمزراوخ ضرغ و دنادیم «درک ریزگان» و «درک روبجم» یناعم هب رَج زا قتشم ار هژاو نیا هک (هلباقم فراعتم لةرئاد تیاس). دیامنینمنتفریذپ، درامشیم هلداعم کی شیری «ندیشک نوری» نآ زا (ربج) لخدم، یمالسا گرزب

فورعم هیف هباتک و یمزراوخل یسوم نب دمحم ؤلل دبع وبا ذاتسال هیف فنص نم لوا لیک [2] نم و هیف بتکال نسحا نم وه و لماشل هباتک ملسا نب عاجش لماک وبا هدعب فنص و. روهشم (٥٧٩ ص؛ 1 ج؛ و نونفلا و بتکال یماسأ نع و نونظلا فشک) یشرقل حرش و حورش نسحا

یلع سانللا عاج و ملسأ نب عاجش لماک وبأ هدعب و یمزراوخل ؤلل دبع وبأ نفل اذه بتک نم لوا و لهأ نم ریثک و حرش و هیف ةعوضومل بتکال نسحا نم تسلا هلائسم یف هباتک و هیف هرثأ اوداجأف سلدنأل.

یهنأ قرشملا لهأ نم میللعتل ةمئأ ضعب نأ انغلبدق و یشرقل باتک و حورش نسحا نم و والامعأ اهلک اهل جرتسا و نیرشعل قوف یل اغلبل و سانجأل ةتسل اذه نم رثکأ یل تالداعمل یهتنا یلعت و هناعبس ءاشی ام قلخل یف دیزی ؤلل و ةیسندنه نیهاربب معبتا.

و ةلباقملا و روجل وه یضایرلا نم ةیمیللعتل یناعمل دحأ نأ یمایخل میهاربب نب رمع خیشلا لاق انیل لصی ملف نومدقتمل اما اهل رذعتم ادج ةصاتم تامدقملا نم فانصأ یل اجاتحی ام هیف اهیل رظنلا یل اثحبلا رطضی مل وأ رظنلا و بلطلال دعب اهل اونطفتی مل ملعل اهیل مالک مهنم. مهمالک انناسل یل لقنی مل و

ةرکلا یف ةیناثلا نم ةعبارلا یف سدی مشرأ اهل معتسا ةمدقملا لیلحت مهل نع دقف رخأتمل اما و رکنأ نأ دعب اهل هل قفتی ملف ةلداعتم دادعأ و لاومأ و باتک یل یدانف روجللاب ةناوطسأل و رقتفا مث ةیطورخملا عوطقللاب اهل و نزاخال رفجج وبأ معبت یتعنتمم هنأب مزجف ایلم اهیل یهتنا ضعبلا لح مهضعبف اهنم فانصأ دعد یل نیسندنهمل نم ةعامج هدعب.

و، ینی درامل سولف نبال روجل باصن هیف ةرصتخملا بتکلا نم و مولعل ةنیدم یف لاق یل لصومل یلحمل نبال دیفمل.

یسوطلل رفظلا باتک ةطسوتمل نم و

یلع کومّسلل نهرب و ملسأ نب عاجش یبأل لماکلا و یلحمل نبال لوصأل عماج ةطوسبمل نم و ام هیف دروأ عفان رصتخم و حرش و نیمسایلا نبا ةزورأ و، ةیسندنهال و ةیددعل نیهارببال هلائسم

ه.نم دب ال.

دج ب أ). يدوعسم لادامح نم دب دوعسم نم دب دمحم نيدلا فرش ةلاسر دوصقم لاب ةي فاولا لئاسرلا نم و (١٧٦-١٧٥ ص ؛ ٢ ج ؛ مولعلا

ربج ملع ةنشيپ

تالاب تاجرد زا هاگ و ،مود و لوا ةجرد زا يربج تالاداعم لح هب اهنآ رد لوهج رادقم نتفای هک ي لئاسم ،وگانوگ ياهندمت رد رود راي سب ةتشذگ زا ،دوش يم رجنم ،تالاداعم زا يهاگتسد لح هب 'يتح و ناولدناسريم خيرات زا ششپ ياهنارود هب ار لئاسم نيا ةشيري ناخروم زا يخرم و تسا هدوب هتخانمش .دندوب انشآ لوا ةجرد تالاداعم لح (م تيروگلا) روتسد اب ناتساب نايصرم .(باتک رسارس ندرود 40-روابگيون) دنتخان شيم ار مود و لوا ةجرد تالاداعم لح هار اهنت هن ،مق ١٧٠٠ لاس دودح زا ،اهي لباب لح ار ،متشه ةجرد تالاداعم زا ي صاخ تالاح 'يتح و ،رتالاب تاجرد زا تالاداعم زا يخرم هکلب ،(42- لئاسم زا ياهه عومجم طقف ،هدي سر ام تسد هب اهندمت نيا زا هچنآ ،لاح نيا اب .(48 ،وم) دندرکي م ايب صاخ يدع لئاسم دروم رد ،دندراد تيلک مود و لوا ةجرد تالاداعم دروم رد دنچره ،اهلح هار ،تسا يدع تسا رتشيپ ود زا اهنآ ةجرد هک ي لئاسم رد و دناهدمآ تسد هب قيرط هچ هب تسين مولعم و دنوشي م .دندراد دربراک صاخ لئاسم دروم رد اهنت تالاداعم لح ياهروتسد .

تسا هدي سرن ام تسد هب ربح ةنيمز رد يرثا چيه ،(مق ٣-٥ ياهه دس) ينانوي تايفاضاير نيرز رصع زا هب ينانوي نانايفاضاير ةقالع .تسا هدوبن هتخانمش ينانوي نارود رد ملع نيا هک تفگ ناوتيم .هدوب هدرک فوطعم هسدنه هب هرسکي ار ناشيا هجوت هجنسم هان تايمک فشک زين و ،قيقد ناهرب ،لماوع زا رگيد يکي ناوتيم ار تايمک يدنبم يسقت ةرابرد ناي نانوي يفسلف تايرطن .تسا طسرا راثآ رد هک يتروص هب ،ينانوي ةفسلف رد .تسب يم ربح ملع شيايپ رب ار هار هک تسناد هدي سوينولوپآ و سديمشرا و سديلقا نوچ ينانوي نانايفاضاير راثآ رد نآ ريثأت و تسا هدمآ ،عيبط دادعا نآ زا روطنم هک ،دادعا ١٠ :دنوشي ميسقت زيامتم آلماک ةتسد ود هب اهتيمک ،دوشي م يلک موهفم يدنبم يسقت نيا رد .دندانمز و (مجح و حطس و لوط) يسدنه تايمک هک ،ريداقم ٢٠ ؛تسا نايم يياه «تبسن» تروص هب (اهرسک) ايوگ دادعا ،درادن دوجو (گنگ و ايوگ دادعا لماش) «يقي قح ددع» تبسن و ،طخه راپ اب ،دنوشي م هديمان گنگ ددع هزورما هک يتادوجوم و دندرگي م فيرعت يعيبط دادعا باتک رد اهشور يخرم دوجو ،لاح نيا اب .دوشي م هداد شيامن ،اهطخه راپ نايم تبسن اب اهنآ نايم فيلأت) سديلقا لوصا باتک مهد و مشش و مود تالاقم رد ايفاضاير ربح و (مق ٣ ةدس) سوينولوپآ هداقتسا يسدنه ربح يعون زا ينانوي هک تسا هدرک دقتعم ار ناخروم زا يهورگ (مق ٣٠٠ ح مان هب دوخ باتک رد نتيوز يکرامناد نانايفاضاير راب نيتسخن ار «يسدنه ربح» حالطصا .دناهدرکي م ةباتک رد هک تفايرد نتيوز .تسا هدرک عادبا ةاتساب نارود رد يطورخم عطاقم ةيرطن» زا حوطس و ،وسکي زا اهطخه راپ يور رب يتايلمع هار زا يطورخم عطاقم يلصا صاوخ ،سوينولوپآ هتخومآ ربح ياهباتک رد هزورما هک دندراد ار يبرض و يعمج صاوخ نامه هک تسا هدش نايب ،رگيد يوس (75 ،ندرود ناو) دوشي م .

زا ياه راپ يسدنه نايب سدي ٣٥٥ ةباتک ايفاضاير يخرم هک دندقتعم يسدنه ربح ةيرطن ناراداو ه دناي ربح تالاداعم لدبم تروص عقاو رد باتک نيا ياهميسرت زا يخرم و تسا يربج ياهداحتا و طباور ... و c و b و a اب ار اهطخه راپ ،(375 / I ،ثيه : ٣٥٥ مود ةلاقم زا لوا ييضق رد رگا لثم .(389 ،وراگنوا)
$$= a + (b + c + \dots)$$
 طببار ينعي ،برض هب تبسن عمج يريذپ شخپ تيصاخ هيضق نيا ،ميهدي شيامن اب ار طخه راپ ود لوط (379 / I ،٣٥٥ مود ةلاقم زا مراجه ييضق رد رگا نينچمه .دنکي م نايب ار $ab + ac$ نينچمه .تسا لداعم $(a + b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab$ يربج داحتا اب هيضق نيا ،ميهدي شيامن b و a ياهدانم ياههناشن نابز هب هاگره زين (257-367 / II ،٣٥٥ ةباتک مشش ةلاقم يسدنه تاميسرت زا يخرم ،زلتسم يريبع نينچ اما .دنوشي م رجنم ود و کي ةجرد زا يتالاداعم لح هب ،دنوشي همجرت يربج ره دنچره ينانوي تنس رد هک يلاح رد ،داد شيامن يدع اب ناوتيم ار يلو ط ره هک تسا نآ هب داقتع

یم‌مزراوخ^۱ ی‌سوم نب دمحم زا تسای باتک ربج رد لقتسم رثا نیتسخن: ربج ملع شیادیپ و یم‌مزراوخ بد، هدمآ باتک رد هکنانچ و (دوشیمن هدی نآ ناوونع رد «رصتخم لک دنگره لک لک قورمه» هب هک هکنیا اب (۱۶-۱۵ ص) تساهدش فی‌لأت(م ۸۳۳-۸۱۴ ق/ ۲۱۸-۱۹۸ یاهلاس نب) نومأم تفالخن نامز هب طوبرم یلمع لئاسم رد هک تسای باتک نتشون و افده هک (۱۶ ص) دنکیم حیرصت یم‌مزراوخ لئاسم ه‌نوگ نیاهب زین باتک زای‌ی‌ه‌ش‌خ‌ب و – دیآ راک هب تراجت و ی‌ح‌ا‌س‌م و شاریم می‌س‌ق‌ت هب – ربج هک تسای باتک نیارداری؛ تسای نآ یرطن ش‌ز‌را د‌ا‌ت‌م‌ع باتک نیای‌ت‌ی‌م‌ها – دراد ص‌ا‌ص‌ت‌خ‌ا

لمع راهچ یانعم هب ،باسح زا ار نآ هک یصاخ یاهشور و میهافم و ناگژاو اب لقتسم یملع تروص نیا .دوشیم دلوتم – دننکیم زیامت هسدنه و ،تبثم و حیحص دادعا زا یریگزج نوچ یلامعا و یلصا .تس ادیپ دربیم راک هب یربج تادوجوم یفرعم رد یمزراوخ هک یشور زا رم

هب ربح ملع رد هک ار یتادوجوم ،یناگهد هاگتسد رد یمقرود و یمقرکي دادعا اب سایق یور زا یمزراوخ اب سایق هب هک (x ای لوهجم رادقم) «ءیش» زا دناترابع تادوجوم نیا .دنکیم فیرعت ،دوریم راک ای لوهجم رادقم مود ناوت) «لام» ؛دوشیم هتخاس یمقرود ددع کی رد (۱۰ بیرض) یناگهد شخب بیرض «مهرد» ای ددع و ،دوشیم هتخاس یناگدص ددع کی رد (۱۰۲ بیرض) یناگدص شخب سایق هب هک (x۲ تادوجوم ،بیترت نیا هب .یناگهد دادعا لسللس رد ۹ ات ۱ ماقرا اب تسا رطانتم هک ،(مولعم رادقم) یدنبمیسقت هب یمزراوخ سپس .دنیآیم رطن هب یباسح دادعا زا یاهتفایمیعت لکش یربج قیروط نیا هب .دوشیم لصاح رگیدکی اب تادوجوم نیا فلتخم یاهبیکرت زا هک دزادرپی یتالداغ دنوشیم نایب یطفال تروص هب لامعا نیا (مه) دیآیم تسد هب ،مود و لوا تاجرد زا ،هلداغ هتسد ۶ : (یسوم نبدحم ،یمزراوخ ، ده کن

$$\begin{array}{lll} x' = ax & x'' = a & ax = b \quad (۱) \\ x' + a = bx & x'' = ax + b & x' + ax = b \quad (۲) \end{array}$$

رکذ یمزراوخ هک ییاههنومن رد .دنا(رفص فلاحم و تبثم) تبثم ادیکا هراومه b و a یاهبیرض ،رسک بیرض اب یتالداغ و انانیشناج ،دید میهاوخ هکنانچ اما ،دناحیحص دادعا بیرض مه ،دنکیم ،دنریگی رطنرد مه ار گنگ'یتح و

باشن ،بیرض ندوب تبثم طرش هب ،ار مود و لوا چرد تالداغ تالاح یمامت عقاو رد ،هلداغ ۶ نیا لمع ود زا یکی اب ار نآ ،دشاب هدش هداد تروص ۶ نیا زا یکی زا ریغ هب یاهلداغ هچنانچ .دندهیم هاگره نینچمه .مینکیم لیدبت لامرن تروص ۶ نیا زا یکی هب ،لمع ودره اب ای ،«هلباقم» ای «ربج» لامرن تروص هب هلداغ ،ددع نیا هب هلداغ نیفرط میسقت اب ،دشاب کی فلاحم یددع ۲x بیرض دیآیمرد .

تسا لوا چرد لداغ هب لیدبت لباق (۳ مش) رگیدی کی و لوا چرد زا (۱ مش) ۱ کی یتالداغ نیا زا تسد یمزراوخ ،رگید لداغ ۳ دروم رد .دوشیم رجنم ددع کی رزج جارختسا هب ۲ رامش لداغ لح اب ار متیروگلا نیا هلداغ ره دروم رد اهتنم ،دهدیم تسد هب ار هلداغ لح ۱ لک (متیروگلا) ،داغ شیر ،لاثم ناونع هب .دربیم راک هب ،دمانیم (وگلا) «باب» ار نآ هک لاثم کی زا هدفاتسا طبار زا ۴ رامش

،ور ۶ رامش و ۵ رامش تالداغ دروم رد .دراد تبثم باوج کی هراومه هلداغ نیا .دیآیم تسد هب و دتسا نکمم هلداغ هک دنکیم دیق $x^2 + a = bx$ لداغ دروم رد هکنانچ ،تسا ناسکی اساسا یمزراوخ ،دشاب هتشادن باوج ای ،دشاب هتشاد تبثم باوج

اهایهلمجود ربح

ملع لوح تاحل زا ،لاح نیا اب و ،هتفرگ رارق هجوت دروم رتمک هک یمزراوخ باتک زا یرگیدی شخب یور رب برض و قیرفت ،عمج یلصا لمع ۳ نایب هب هک تسا یشخب ،تسا تیمها زئاج رایسب ربح قیرفت و عمج دروم رد یدعواق نایب هب ادتبا یمزراوخ .(۲۷-۳۰ ص) دراد صاصتخا اهیللمج ود ددع کی تروص هب ار یاهلمجود ره یو ،اهیللمجود برض دعواق نایب یارب .دزادرپی اهیللمجکی ددع نیا رابرد ار ۱۰ یانبم رد یمقرود ددع ود برض دعواق هاگنآ و ،دریگی رطن رد x یانبم رد یمقرود

اهدع ب یمزراوخ راک زا شخب نیا .(یسوم نبدمحم ،یمزراوخ ،ده : کن) دربیم راک هب یانبم رد یمقرود
لخدم ،یمالسا گرزب فراعمالا ؤرئاد تیاس).تفای هعسوت وابتکم نانادیضایر و یجَرك تسد هب
(ربج

کیزیف هتخومآشناد ،دهشم یرطتنم یاهفرح و ینف هکشناد داتسا ،اینئیایض نسح رتکد
و مالسا یاضف زا ربج ملع یریذپریثأت هنیمز رد یمزراوخ هراونشج نارواد تایه لوئسم و یاهتسه
رد ؛تسا وسمه نید هفسلف اب هک دوشیم متخ یریسم نامه هب تایضایر :دیوگ یم یمالسا هق
یتسه قیاقح کرد یارب یرازبا و هدش داجیا بان درخ اب هک تسا ییاهشور هعومجم تایضایر عقاو
یملع تیصخش .تسین بان درخ دعاوق زا چراخ یرامعم نیا و هدرک یرامعم ار یتسه دنوادخ .تسا
شزومآ رد تسا مزال تهج نیمه هب .تسا رگنایامن ار تدحو نیا زین ام ینامسآ باتک و نید ناگرزب
،تشاد ینمض هجوت یلاعتم فده نیا هب رگید مولع و تایضایر

هب ار شیوخ تلاسار ،دنک انشآ یتسه تقیقح اب ار ام دناوتن یشناد رگا عقاو رد :درک راهطا یو
رد هک دراد دوجو یاهدیچیپ یسدنه قیاقح یتسه یرامعم رد لاثم ناوئع هب .تسا هدناسرن ماجرف
اهیگدیچیپ نیمه تخانش تایضایر زا شخب تلاسار و هدش هتخادرپ نآ هب رصاعم یسانشناهی
،تسا یتسه تاذ رد ناهن قیاقح و

تایضایر هعسوت لماع ؛مالسا

یکی :درک راهطا یمالسا ندمت خیرات رد یضایر مولع تفرشیپ یاههنیمز هب هراشا اب اینییایض
نید ماکحا و هق ،یمالسا ندمت خیرات رد نآ ماع یناعم هب تایضایر تفرشیپ لیالد نیرتمهم زا
اب .دش نآ هب هتسباو مولع و تایضایر هعسوت بجوم نآ ماکحا و مالسا تقیقح رد .تسا مالسا
بجوم هک دعاوق زا یرایسب هک تفایرد ناوتیم مالسا زا سپ تایضایر گرزب بتک هب یهاگن
هلبق یعرش تاقوا نییعت ،ثرا ،تراجت دننام یمالسا ماکحا هب ،دش تایضایر هعسوت و طسب
تایضایر هک دوب یا هنوگ هب تالداعم یخرب ثرا هنیمز رد هنومن ناوئع هب .ددرگ یمزاب ...و یبای
،تفای هعسوت تالداعم عون نیا لح نونف تهج نیمه هب و دمآ یمن رب نآ خساپ هدهع زا نامز

هب یهاگن تسا یفاک یعدم نیا تابثا یارب :درک هفاضا دهشم یاهفرح و ینف هاگشناد داتسا
(ع) اضر امام رصاعم نادییضایر یمزراوخ یسوم نبا دمحم **هلباقملاو ربجلا باتک همدم**
باتک نیا نیودت رد شا هزیگنا نوماریپ شیوخ هلباقمو ربج هلاسره همدم رد یمزراوخ .میزادن
هلباقملاو ربج کمک هب تابساحم هرابرد هاتوک یرثا تسا هدرک قیوشت ارم نومام» دسیون یم
نامدرم هک لیبق نآ زا ،منک دودحم باسح ملع رد دراوم نیرتدنمدوس و نیرتهداس هب ار نآ و فی نصت
و داد مامت رد و تراجت ،یقوقح یواعد ،تثارو راصحنا ،ایاصو ،ثرا یایاضق رد موادم
،اههاربآ ددنک ،نیمز یریگهزادنا هک اج ره ای ددراد زاین اهنادب مه اب اهنآ یاهدتس
،«دشاب رظن عمطم هک لیبق ره و عون ره زا دصاقم رگید و یسدنه تابساحم

نیا .دوب فلتخم یاهمیلقا رد ندرازگ زامن یارب نامز نییعت ،رگید هنومن :درک هفاضا اینئیایض
،دنک یم هیجوت ار هسدنه و تاتلثم ، تایضایر هب جایتحا هک دوب دیشروخ تاکرح دصر دنمزاین رما
یشک هشقن و یحاسم هب فلتخم یاهمیلقا رد هک تسا یرما هلبق تیعقوم ندرک ادیپ نییچمه
تیقاوم ،یبای تهج ،تراجت ،ثرا دننام یفلتخم یاههنیمز رد مالسا عرش یلک روط هب .دراد زاین
هب تایضایر هب نامز نآ گرزب نادنمشناد و دوب تایضایر دنمزاین هک تسا یا هنوگ هب ...و صاخ
ره ،دشیم فرطرب لیاسم نیا هک یمماگنه .دوش ارجا یتسرد هب عرش و هق هک دنتخادرپ لیلد نیا
،درک یم داجیا ار یدیج لیاسم و دوشگیم ار یرگید یاهباب یضایر ملع زا باب

مولع هعسوت بجوم هک تسا مالسا نیبم عرش نیناوق تاذ نیا تقیقح رد :درک دیکات یو
(یتسه قیاقح کرد یارب یرازبا ؛یضایر روحم اب وگتفگ ،انکی تیاس).دیدرگ

ارصتخمَّ اباتك ةلباقملا و ربحللا باتك نم تفلأ :تسرا ترابع نأ باتك همدم زاناشأ دوصقم
ف و مهأصو و مهشراوم ف هألا ةجالحا نم سانلا مزلى امل هلىلج و باسحلا فىطللل اصرأ
ىرك و نىضرالا ةحاسم نم مهنىب هب نولماعتى ام عىمج ف و مهتاراجت و مهمأح و مهتمساقم
(١٦ ص ،ةلباقملا و ربحللا باتك)هنونف و ههوج نم كلذ رىغ و ةسدنهل و راهنالا

:تسوا قىمع مهف زانأ كاح و هجوت بللاج زىن وا ترابع همادا

امنا دادعالا عىمج تدجو وَّاددع كلذ عىمج تدجو باسحلا نم سانلا هألا جاتحأ ام ف ترطن امل ىنا و
دحاولا زواج ام دادعالا نم هب طفلى ام عىمج تدجو و ،دادعالا عىمج ف لخاد دحاولا و دحاولا نم تبكرت
نورشعلا هانم نوكتف دحاولاب لعف امك ثلثت و ةرشعلا ىنثت مث دحاولا جرخم جرخى هرشعلا ىلا
فلالا ىلا ةرشعلا و دحاولاب لعف امك ثلثت و ةئاملا ىنثت مث ،ةئاملا مامت ىلا نوثالثل و
(نامه)ددعلا نم كردملا ةأغ ىلا دقع لك دنع فلالا ددرت كلذك مث

ولف .يقابل ةلباقم ف رخآل نوكتف ،نىضوعلا دأ ف مولعمل ءزجلا ءانثتسا زوجي : (بى) [3]
اقلطم لطبى : خيشلا لاق مويلا رعسب ادحاو يواسى ام الل ةعبأب ةعلسللا هذو كنعب :لاق
ةثالث ف حصى : لاق ادحاو صخي ام الل :لاق ول و .مويلا رعسب املعأ نأ الل ،كلذ هجولا و ،ةلاهجلل
هاملع ناف ،ةلاهجللا ىلا يصفملا رودلا توبثل ،نالطبلا يدنع برقلأ و ،نمئل عىمجب اهعأبرا
نمئل عىمجب اهسامخأ ةعبأ ف عىبلأ حص **امهرىغ وأ ةلباقملا و ربحللاب**

،عش ثلث و ةرشع لدعى عىش نمثلا نأل ،رشع ةسمخ وهف نمثلا ثلث و ةرشع هعاب ول و
ثلث الل :لاق ول و .ثلث و رشع ةثالث وهف نمثلا عب و :لاق ول و .نمئل يثلث لدعت ةرشعلاف
(27 ص ،ج2 :مارحلا و لالحلا ةفرعم ف ماكألأ دعاوق) .فصن و ةعبس وهف نمثلا

هدش ربح ملع ىصاصتخا تاحالطصا ناىب دراو ،بلطم نأ حىضوت بسانت هب هماركللا حاتفم
دىامرف ىم و تسرا :

و ةلداعملا ىنعم و ةلباقملا ىنعم و هانعم ةفرعم نم -ملعلا لىصحت ناىب لبق -دب الف ربحلا أم
مالم ف تاحالطصا ناىب .

ائيش الل ةعلسللا اذو انلاثم فف ،لباقملا ىلع ةدايزلا نع و صقانلا لىمكت نع ةرابع ربحلاف
ديزت و ،ةمات ةعلسللا رىصتف ءانثتسال طقس و ةعلسللا لمكت نأ ربحلاف ،ءاشأ ةعبأ لدعت
ةعبألا رىصتف ،ءاشأ ةعبألا وه دلال اهلداعم ىلع ةعلسللا هب انمم يذل ءيشلا كلذ لثم
اربج ىمسي ةلك لمعلا اذو و ،همامت ةعلسللا و ائيش و ةعبأ ءاشأ

.ةلداعملا لصحتل نىفرطلا ف ةسناجتملا سانجألا طاقسأ فف ةلباقملا أم و

ةرشعلا طقسف نىعبأ لداعت ةرشع و نائيش :الثم لوقنف ،لاثملا ناونع ف كلذ حضورن و
،ةلباقملا ىنعم وه و نوثالث ىناثلا ف و نائيش لوالأ ف ىقبنى لداعتملا نم دحاو لك نم
سانجألا نأل ،لئاسم ثالث ف و سنج و سنج نىب أم فف و ةلداعملا تلصح ةلباقملا تلصح اذف
:ءاشأ ةثالث ف ةروصحم ةلباقملا و ربحللا ف

،الاوم لدعت ءاشأ ةىناثلا و ،ائيش لدعى ددع ىلوالا ةلأسملاف .ددعلا و لاملا و ءيشلا فف و
:اضأ ةثالث فف و نىسنج و سنج نىب أم و .اددع لدعت لاومأ ةثالثلا

.ءاشأ و ددع لدعت لاومأ ةثالثلا ،اددعأ و الاوم لدعت ءاشأ ةىناثلا ،الاوم و ءاشأ لدعى ددع ىلوالا

و افين داز يديشمجل ناك نإ و ،ءامدقل راكفأ اهيلإ تهتنا يتّال تاي ربجل ايهّ تسلا هذه و
هّنف لىل لوكم ليصفتل و لمعل و يلامجل شيدح اذه و ،باسجل لهأ مامإ هّنف؛ ليق اذهب و ،نيغست

يّمسي هتفرعم لوهجملانّ أهف ةلباقملا و ربحلا اهيلع فقوتي يتّال تاحالطصالا نايب امأ و
،ابعك هانيّمس لاملا يف هانبرض اذإ و ،الام لصاحل يّمسي عيشل يف عيشل انبرض اذإ و ،ايش
لام يف و ،بعكل لام هانيّمس لاملا يف هانبرض اذإ و ،لاملا لام هانيّمس بعكل يف هانبرض اذإ
و ادوعص ةبسانتم لكلا و ،بعكل بعك بتارمل عساتف ،اذكه و ،بعكل بعك هانيّمس بعكل
لىل عيشل و عيشل لىل لاملا و لاملا لىل بعكل ةبسنك بعكل لىل لاملا لام ةبسنف ،الوزن
دعاقو حرش يف ةماركل حاتفم) اذكه و لاملا عّج لىل عيشل عّج لىل دحاولا و دحاولا
(249-251 ص: 13 ج؛ (ةثيدحل - ط) ةمالعلا

رصع رد يوزوح ياه يگتسباب هلاقم ١٠ هرامش تسويپ هب زين شح بم نيا لىلى صفت يسررب يارب
دىيامرف هعجارم رضاح

١٤٠٠ / ١١ / ٥ خيرات ،لاله تىؤر شح بم ،هقف جراخ هسلج [4]

ماظن رد تاىضاي رهاگىاج» هلاقم هب يوزوح مولع رد تاىضاي رهاگىاج لىلى صفت يسررب يارب
دىيامرف هعجارم «هيملع ياه هزوح يشزومآ

و هی اپ مولع :مجنپ لصف
زورما هزوح

رد هیاپ مولع (فلای گب ل ط تالی صحت

یمومع عالطا ترورض :لوا ماگ

رگا ،دشاب ینید ملع فل تخم حوطس رد دهاوخی م هک یسک میوگب میناوتب یلک تروصه ب دیاش] وا یارب هک یزیچ نیرت یرورض ،دشاب اهنای همه عماج ینید ماگجا رد مه و ینید تاداق تعار رد مه دهاوخب دص رد داتشه و دصرد داتفه یالاب هک دنادب ینعی .تسا نامز نآ یمومع تامولعم رب و عالطا ،تسه عطاق و دوخ ولو ،دشاب علطم دنراد هک یایملع یاهرواب زا .تسا یزیچ هچ ناشن هز رد نامز نآ مدرم و اهنآ تاطابترا هب تبسن ینامز ره ؟تسیچ اهنآ نهز رد هک دنادب دیاب اما .تسا طلغ هک دشاب رد نآلای ینعی .دنکیم توافت یمومع تامولعم زارت ،هدوب هک یملع تایفشک و یملع بللطم نیرت یصصخت رد ینامز کی رد هک دیوگیم ار یبللطم ملعم ام یاهناتسبد مراچ و موس یاهسالک تامولعم اهنآ و هدرک راک رشب الاح اما .دندوب شلوغشم نامز نآ رد یضایر غباون و یضایر یاهسالک .دندهیم دای ادهچب هب ار اهنآ ناتسبد رد و هدش یمومع

یایمومع تامولعم رب عالطا ؛تسا مدق نیلوا نیا .دراد ار شدوخ صاخ یمومع تامولعم ینامز ره رد سپ .تسا همه نهز رد هک

شناد یاهزرم اب ییانشا :مود ماگ

یصصخت یاههتشر رد هک دشاب هتشاد عالطا یمومع تامولعم زایشیپ هک تسا نیا مود مدق ار اهنای یتقو .دنداب مه ار تسا شناد زرم و تسا حرطم صصخت لها نیب هک ییانشا و یقار تایرطن رد ینعی ؛مینک یدنبهدر هک تسا نیا مراد هشیپه نم هک یدیکأت .دراد هدیاف وا یارب دنادب دورب هیاپ مولع لابند یتقو رگا اما .ییانبور مولع ات دشاب هیاپ مولع رتدوز ،لابند ییانسانش زایشیجرس دناوتیمن دراد زاین اهنآ هب یتقو هک دیآیم و تسد هب ییاهزیچ ،هتشذگ شایناوج هک ادعب ار ییانبور مولع ،دنکب راک ار هیاپ مولع نیا یناوج مایا رد رگا اما .دنک هنیهب هدافتسا اهنآ زاین مولع نآ هب و دوش هدیشک شلاچ هب ،ثحب اچک ره فل تخم مولع رد نوچ .تسا تحار دریگب ارف نوچ ؟اچ .دراد نتفگ یارب یفرح اضف نآ رد .دروآیمن مک دشاب هدرک راک ار مولع نآ یتقو ،دنک ادیپ ار اهنای نم .دورب نارگید غارس و درادرب ار دوخ ییادگ هساک مادم دیابن .تسا شتسد هیاپ مولع .تسا زاین هدش یدنبهدر مولع نتسناد و یمومع تامولعم اذل .ماهدرک ضرع ررکم

دهتجم زاین دروم مولع

هک یمولع .دشاب هیفاو هب رطان دیاش و تسا نآ زا دعب نیناوق هتبل .دوب نیناوق و هیفاو رد منادیم .دندوب هتشاذگ هرامش ار دنادب دهتجم تسا بوخ هک یمولع و دنادب دیاب اترورض دهتجم یدراوم .تسا بوخ یلیخ اهنآ .دوب اهنآ زا ادج دروم ۲۵ و دوب یرورض دروم هد ای دشیم دروم ۲۵ اهنآ عومجم [1].دوشیم هفاضا نآ هب هک ام نامز هب دسرب هچ؛دناه دومرف میدق یاملع هک تسا

شناد یاهزرم اب ییانشرآ ریثأت

؟تسیچ نآ ریثأت اما

هدشن لح تایرطن و هدش لح یمولع لئاسم نیب کیگفت

دندادیم ملع له دوخ هک تسا مهم رایسب نآ صیخشت هک تسه مولع بلاطم زا یضعب رد دینیبب هک تسا یزیچ کی نیا .[2]تسا هدش بارخ نآ رس تشپ یاه لپ ؛تسا هدش در یمولع ثحب نیا رگید له نیب هک ییاه نآ زا دیاب ار بلاطم نیا ،تسا هدش سمشللاک ،درادن هیرطن تلواح نف له یارب اهنای یناحور کی هک تسا مهم یلیخ .تسا شدوخ بات و بت رد زونه .دنک ادج ،تسا هیرطن زونه نف نیا خیرات رد هک تسا مولعم نیصصختم دزن هک دورب یمولع ثحب کی یاضف هب عفد کی .دندادب ار شتسد اهنای هک یسک .دیوگیمن اتدوخ یارب یزیچ کی یروطنیمه امش ؛درادن تشگرب رگید ،ملع ار نیا عماج یناحور .دندادیم نف صصختم .تفر نیا .درادن تشگرب رگید نیا هک دندادیم ،دشاب یارب نیا بخ .تسین ات ود-یکی هتبل .تسا نینچنیا یمولع ثحابم یرس کی.دهدیم صیخشت .تسا زاین ینوریب یاضف رد نینچمه و شدوخ تاعالطا

م.نکیم یدنبه در مه ار نآ هک چیار و بلاغ هیرطن .تسا هیرطن دح رد زونه هک تسه یرگید ثحابم کاکطصا هک دشاب ییاج رگا .دنزیم فرح نآ قبط رب دراد روب ار اهنای بطاخم هک دندادیم شیاج رس نیا دیوگیم .دنزیم لاثم ار رگید دروم هد و تسا هیرطن نیا دیوگیم .دهدیم حیضوت دنکیم ادپ دوخ .هدرک در ار اهنآ یدعب تایرطن لاس تسیب-هد هلصاف اب و هدمآ شپ نامز نالف رد ایهیرطن .تسه اضف نیا هک دنیبب امش بطاخم ات تسا مهم یلیخ یخیرات یاهدهاش

دهاوخم هک یسک ؛تسین تشگرب لابق و هدش بارخ شرس تشپ یاه لپ هک تسه ملع رد یروما اما ؛دندادب ار اهنای دیاب ،تسا یمولع بلاطم اب شرک و رس هک دشاب یاهعماج و نید یارب یبوخ غلبم و هدش مامت هک یایمولع لئاسم نآ .تسا هدوب ینامز ره رد اهنای هتبل .دنک کرد و دمهفب ار اهنای اهنآ نادیم هب رگید .مینادب ار اهنآ دیاب ام ،ددرگرب تسین رارق رگید و هدش در نآ زا یمولع هلفاق دندادیم ار اهنای هک یسک ینعی .تسا لکش نیا هب لئاسم یلیخ .مینزب یدوخیب روز و میورن دعب زور دنچ ات ورب اهنای نادیم هب بخ دیوگیم ،دورب اهنای نادیم هب دهاوخم یسک دنیبیم یتقو نیصصختم دوخ زونه هک ییاهثحب ،یمولع یاه یروئت ،یمولع تایرطن ؛هدشن ادج وت نهذ رد ؛یمهفب دنکیم توافت ،هدش در نآ زا بلطم هک تسا یلحارم هک ییاج نآ اب ،تسیچ بلطم هک دندادیم

دندادرب یم داهتجا رد لیخد ملع هن نایب هب ادتبا ینوت لضاف موحرم [1]

ثلاثال ثحبلا

نم ةثالث و ،ةبءالآ مولعلا نم ةثالث ،ةعست وه و ،مولعلا نم دهتجملا هیلإ جاتحي اميف .تالوقنملا نم ةثالث و ،تالوقعلا

،ةللل ملع :لوالا نم لوالاف

ملع ي ف [1]نيتبت امنإ غللال تادرفم يناعم و ،نبايبرع نسلال و باتكلال ذإ ،رهاط :هيلإ جايحالال و غللال.

،فرصلال ملع :يناثلال و

يضامال الإ -غللال ملع ي ف هانعم نيبمالم -ردصمالم فيرصتب يناعمالم ريغت نأل :هيلإ جايحالال و فرصلال ي ف ملع ي امنإ ؛اهوحن و يهنلال و رمألال و عراضمالم و

،وحنلال ملع :ثلاثلال و

مولعلال هذه الإ جايحالال و .هب ملع ي امنإ مالكلال نم تابكرمال يناعم نأل ،رهاطأ :هيلإ جايحالال و مهيلع عمئألال و ملس و هلآ و هيلع هللال لصل يبنلال فرع يلعل اعلطم نكي مل نمل وه امنإ ثلاثلال نأل يلعل ،مهنم هنامز برق نم و ،ةاورلال لثم ال ،نمزألال هذه ي ف اضيأ برعلا و ،اقلطم مجعلالك ،مالسلال مجعلال و برعلالك فانصألال الإ ةبسنلاب توافتم ،اضيأ نمزألال هذه ي ف جايحالال

،لوصلأال ملع :يناثلال نم لوألال و

نم ريثك :الثم ،ماكحلأال طابنتسا هيلع فقوتي امم ةيلوصلأال بلالطمال نأل :هيلإ جايحالال و اذك و ،لوصلأال ي ف وه امنإ اهقيقحت و ؛اهيفن و ةيعرشلال ةقيقحلل توبث يلعل فقوتي لئاسمالم له ةيشلاب رمألال نأل و ؟خيرتلال و روفلال و ؟راركتلال و ةدحولل اذك و ؟ال وأ بوجولل رمألال نوكل يلعل ،اهريغ و غللال نم ملعلت ال اهأن رهاط و ،بجاولل ةمدقم بوجو اذك و ؟ال وأ صاخلال هذض نع يهنلال يضتقي اذك و ،اهيف رطنلال نع و اهنودت نع ينغتسي يتح ايهيدب تاروكذملال هذه ي ف نيقيشلل دحأ سيل و و ماعلال دورو مكح و ،يهاونلال ثحابم ي ف لالحال اذك و ،لمعلال هيلع فقوتي ال امم تاروكذملال هذه تسيل لمعلال بوجو و ،ةلعلال صوصنم وأ ،اقلطم سايقلال و ،نيبمالم و لمجمالم و ،ديقمالم و قلطمالم و ،صاخلال ةيقب اذك و ،مالكلال ملع نم ،رتاوتمللاب لمعلال بوجو توبث ءاعدا نكمأ نإ و ،همدع و دحاولل ربخب بلالطمال.

،مالكلال ملع :يناثلال و

،هانعم مهفي ال امب بطاخي ال يللاعت هللال نأل يلعل فقوتي ماكحلأالاب ملعلال نأل :هيلإ جايحالال هجو و نع نغتسم مكح يللاعت هنأ فرع ول نإ متي امنإ اذه و ،نبايبرع نم ،رهاط فالخ دير ي امب ال و مالسلال مهيلع عمئألال و لوسرلال قدصب ملعلال يلعل فقوتي اذك و ،حبيقلال

،اهصوصخب ماكحلأال ال ،داقتعالال حيحصتل وه امنإ ،هيلإ جايحالال نأل :قحلل و

،قطنمالم ملع :ثلاثلال و

يفكي ال ذإ ،ةروكذملال مولعلال نم ،اهريغ و ةيفالخلل لئاسمالم حيحصتل وه امنإ :هيلإ جايحالال و هنأل ،اهلوصلأال ال ةبيرعلال عورفلال درل اذك و ،حيجرتلال ناكمإ عم ،تايفالخلل ي ف اميس ديلقتلال ةيسدقلال سوفنللل ال قطنمالم نودب متي ال ليلدلل حيحصت و ،ليلدلل ةماقإ ال جاتحم

ال و لب ،داهتجالال هيلع فقوتي امم ،ةنودمالم اهلائاسم عيجم سيل ،ةروكذملال مولعلال نأل :ملعلا و ،ماكحلأال عيجم ةطحالل دعب الل هنييعت نكمي ال امم ،هيلإ جاتحملال ردقلل و ؛رهاطلال يلعل اهرثكأ ي ف ةيفاولا)،يفخي ال امك ،جايحالال دنع هيلإ جاتحي ام الإ عوجرلا [1]ةكلمالم بحاصل يفكي (٢٥٢-250ص ؛ هقلل لوصأ

نم وأ ،نآرقلال نم اهعقاومب و ،ماكحلأالاب ةقللعتمالل تايلآال ريسفتب ملعلال :ثلاثلال نم لوألال و ةجالحال دنع اهليلإ عوجرلا نم نكمتي ثحيحب ،ةليلاللدتسالال بتكلال

(كلذ يف فالخ ىلع علطأ مل و ،ةيآ ةئامسمخ نم وحن ماكحألأاب ةقلعتملا تايآلأ نأ :روهشملا و (256ص ؛ هقفل لوصأ يف ةيفاولا)

لوصألأ نم هदन نوكي نأب ،ماكحألأاب ةقلعتملا شي دأحألأاب ملعلال :ثلاثلأ مسقلأ نم يثلاثلأ و...
اهلإ عوجرلأ نم نكمتي ثيحب ،باب لك عقوم فرعي و ،اهعجمي ام ححصملا

ىفخي ال امك ،ةيلال دتسالأ بتكلأ ضع بب ،اهنع ءانغلأ يزجتملأ قح يف روصتي و

لأجرلأ بتك ىلإ ةعجارملأاب ول و ،ليدعتلأ و حجرلأ يف ةاورلأ لأوحأب ملعلال :ثلاثلأ نم ثلاثلأ و

زوجي امم شي دح لك سيل و ،روصتم ريغ شي دأحألأاب كسمتلأ نودب داهتجالأ نأ :هليلأ جاي تجالأ هجو و
دوجو يف كش الف ،نيرهشملا نيباذكلأ نم مهنأ مهقح يف اولقن ةاورلأ نم ريثك ذأ ؛هب لمعلال
؛ هقفل لوصأ يف ةيفاولا). يوارلأ لأح ىلع عالطالأ ريغب زيي متلأ نكمي ال امبر و ،بذكال ةياور
(260-261ص)

ىم داهتجا رد اه نأ هاگىاج و هسدنه و تئيه و تايضاىر هلمج زا رگىد مولع ىسررب هب همداد رد ناشىا
دنزادرب :

وأ ،ةيطرشلأاب امإ ،داهتجالأ يف ةيلخدم اهل ،ةروكذملأ مولعلال ىوس ،رخا ءايشأ انهاه نأ :ملعأ و..
ةة لمكملأ :

يناعملأ ملع :لوالأ

نم ةماعلأ ضعب هدع و ،تالمكملأ نم مهضعب هلجع و ،ةيداهتجالأ مولعلال يف رثكألأ هركذي مل و
باتك يف يثلاثلأ ديهشلأ نع و ةعيرذلأ يف يضترملا لجألأ ديسلأ نع لوقنملا وه و طئارشلأ
نيلبالطالأ ةيفك باتك يف ينارحبلا جوتملأ دمأ خيشلأ نع وملعلتملأ و ملعالأ بادأ

نايبلا ملع :يثلاثلأ

ملع دع هنإف روهمج نبا ال ةيلمكملأ و ةيطرشلأ يف يناعملأ ملع نيب و هنيب دأ قرفي مل و
وه و ،هيف ملعي امإن ،يربخلأ دانسلأ لأوحأ نأ :ب للل و نايبلا نع تكس و ،تالمكملأ نم يناعملأ
ةيبرعلأ مولعلل تالمكملأ نم

بحاص و روكذملأ باتكلأ يف يثلاثلأ ديهشلأ نع لقن ام ال هركذ ادأ دأ مل و عي دبلأ ملع :ثلاثلأ
داهتجالأ طئارش يف عجمأ ةثالثلأ مولعلال ادع امهإنف نيلبالطالأ ةيفك

ىلع امأ و ،رهاطف :يزجتالأ ءحص ري دقت ىلع امأ ،ةثالثلأ مولعلال ىلع داهتجالأ فقوت مدع :قحلأ و
هذه يف نأل ،مولعلال هذه ىلإ هيف جاتحي ال تارابعلأ يناعم مهف نأل :يزجتالأ ءحص مدع ري دقت
دارملأ لصأ ىلع دئازلأ نع ثحبي

دانسلأ لأوحأك ،لأحلأ يضتقملا مالكلأ قباطي اهب يثلاثلأ لأوحألأ نع هيف ثحبي ملع :يناعملأ نإف
و ،لصولأ و لصفلا و ،ءاشنلأ و رصقلأ و ،لعفلأ تاقلعتم و دنسملأ و هيلإ دنسملأ و ،يربخلأ
ةاواسملأ و بانطالأ و زاجيلأ

لوصألأ بتك يف ركذي هيلإ جاتحملأ ءاشنلأ و رصقلأ ثحابم ضعب و

ماكحأ نم هقفلأاب قلعتي ام و .ةفلتخم قرطب دأوالأ ىنعملأ داريلأ هب فرعي ملع :نايبلا و
اضيلأ لوصألأ بتك يف روكذم زاجملأ و ةقي قحلأ

هقفل هيلع فقوت ي امم هثحابم نم عيش سيل و .مالكل تانسحم هوجو هب فرعي ملع :عيدبل و

لوقل نكمأ -حيجارتل باب يف ،حيصفال يلع حصألأ و ،هريغ يلع حيصفال مدقت تبث ول ،معن و مالكل احاصف ذإ -نايحلأ ضعب يف -هل و ،يزجتمل ريغل ةثالثال مولعلل هذه يلل جايثحاب اب مدقت ريذقت يلل اذك و ،ةثالثال مولعلل هذه اب الل نامزلا اذه لثم يف ملعي الل امم هتحيصفأ نإ حيجارتل باب يف رومألأ هذه يلل مالكل عيجيس و ،هريغ يلل عغالابم وأ ديكتأ هيف يذل مالكل دهتجلل ةثالثال مولعلل هذه ةيلمكم يف كش الل نكل و ،يلاعت هلل ءاش

وه و ةلباقملا و ربحلا و نيئطخلا و ،ةبسانتملا ةعبرألأك ،باسحلا ملع ثحابم ضعب :عبارلا إلهيقلل يلل سيل هنألأف :هريغ يف أمأ و ،رهاطف :يزجتمل يف أمأ ،اطرش سيل و لمكم اضيأ مكحي نأ هيلع :الثم ،هتذي يف سيلل ةيطرشلل فارطأ قيقتح أمأ و ،تايطرشلل لاصتاب مكحل الل ةتسيلل ديذل) :هلوق يف هب رقملا ةيمك نايب هيلل سيل و ،هب ذخاؤم وهف عيشب رقأ نم نأب لمتأف ،الثم (ديزل ام فصن الل ةتسيلل ورمل و ،ورمل ام فصن

ضعب علل اطم براقتب ملللل ،ضرألأ ةيوركب ،قلعتي ام لثم ،ةئيهلل ملع لئاسم ضعب :سماخل و ةينامث رهشلل نوكت زيوجت :لثم ،موصلل لئاسم ضعب ل اذك و ،امهدعابت وأ ضعب عم دالبلل صاخشألأ ضعب يلل ةبسنلاب اموي نيرشع

الثم سورعلل لكشب عاب ول امك ،ةسدنهلل لئاسم ضعب :سداسلا

هوحن و (نرقلل) قيقتح يلل جاتحا ول امك ،بطلل لئاسم ضعب :عباسلا

ملللك ،عئانصلل ضعب يلل جايثحابلا مزل الل و ،تفرع المل ،اهلل اجاتحم مولعلل هذه تسيل و .لكل ذوحن و ،بويلل و ،نبغللاب

هقفلل عورف :نمائل

طئارشلل يف رثكلأل هركذي مل و

هقفلل عورف ةسرامم نودب اهلماحم و ثيداحألأ لحب ملللل لصحي داي الل هنأ :قحلل و

عامجلل فلاخي اللل ،فالخل و عامجلل عقاومب ملللل :عساتلا

بتكلل ةللاطمب نامزلا اذه يف لصحي امنل ملللل اذه و ؛هنع يزجتمل ريغ ينغتسي الل طرش اذه و .اهوحن و ،ةماللل و ،خيشلل بتكك ،ةهقفلل ةيلللدتسال

اهدعاولل إلل تايئجلل در نم اهب نكمتي ،ةميقتسم ةعيبط و ،ةيوق ةكلم هل نوكت نأ :رشاعلل نيللوصلأل نم ةعامح مالكل يف اركذم طرشلل اذه سيل و ؛لوصلأل نم عورفلل اصانثقا و ،ةيللل

مزال الل و ،ضراعم هل نكي مل و ،هانعم يف اصن وأ ارهاظ ناك اذل يلقنلل ليللل نأ :ماقملا قيقتح و لب ،طرشلل اذه يلل هب لمعلل و هانعمب مكحلل جاتحي الل ؛ةيدرفلل نيب ريغ درف الل و ،نيب ريغ ،ةساجنلل ةاقلل درجمب سجنل الل ءاملل نم ركلل نأب ملللل يف :الثم ،ةقباسلل طئارشلل يفكت ملللل نم رثكلأ يلل جاتحي الل -«عيش هسجنل مل رك ردق ءاملل غلب اذل» :مالسلل هيلل هلوق نم .يروز اذه و ؛وحنلل نم ةبيبيكرتلل ةئيهللاب و ،فرصلل و ةغللل نم ثيدحلل اذه تادرفل يناعمب

ريغ مزاوللاب ملللل اذك و ،حيجرتلل ةروكذملل ةكلملل يلل جاتحي يف :ضراعملل دوجو دنع أمأ و ةقفاولل موهفمب و ،عشللاب رملأل دنع دادضلأل نع يهنلل و ،ةمدقملا بوجوب مكحللك ،ةنيبلل مسقلل اذهل ةيللوصلأل بللاطملاب ملللل ةيافك لمتحي امبر و ،اهوحن و ،ةلالللم

هيلي لع فقوقوتي ، قاطي ال امب فلل كي ال و ، حيب قلا لع في ال مي كحل نأ ة فرعم نإ : لاق ي نأ نكم ي ، معن م. ال كلال ملع ي ف ني بم وه و ، هق فال ة فرعم

لمعل زوجي ف،حيبق نايبلا نود نم هفالخ ةدارا و ،رهاظ هل امب باطخل نأ هيلع هقفل فقوت هجو و
ةيهقفل ةلأسملا هيلع بترتي و ،رهاوظلاب

ام وه ةيهقفل ةلأسملا نأ هيلع بترتي ف،حيبق ةجالح تقو نع نايبلا ريخأت نإ :انلق اذإف
مالكل ملع نم هيلع فوقوملا وه اذه ،كلذ لاثمأف ،ظفل رهاظ هاضقا

،قطنملا ةفرعم :سمال

نوك و ،قطنملا اب الإ متي ال وه و ،لالدتسالا ىلا جاتحي ذخأمل نم لئاسملا طابنتسا نأل
تامدقملا نم جئاتنلا ليصحت و ،ايهيدب يئانثتسالا سايقلا و لوألا لكشلاب لالدتسالا
ببسب ةلفغل و جاجوعالا ضررم نهذلا ضرع امي ف هيلع جايحالا يفاني ال ،ايغيبط اييزيغ
تاهبشلا

و طلغل نم هريغ عدزل وأ هسفنل ضرعل لامعتسا ىلا نوزوملا عبطل جاتحي دق هنأ امك
مولعلال ي ف لالدتسالا لوازم نم ىلع ي فخي ريغ كلذ و ،هابتشالا

ذإ فيعض لالدتسالا ي ف قطنملا أطخأ امل أطخل نع امصاع ناك ول قطنملا نأ نم :لاقي ام و
بلغلأل ي ف أطخل نع ظوفحم هنكل و ،هلل همصع نم الإ ةلحرم لك ي ف أطخل زئاج ناسنالإ

،هقفل لوصأ ةفرعم :سداسلا

ليبس ىلع نوكي نأ دب ال و ،هب الإ هقفل ليصحت نكمي داكي ال و ،دهتجملل مولعلال مهأ وه و
امم اضيأ فرصلا و وحنلا و ةغلل تايفالخ ي ف مالكل كلذك و لب ،هي ف تافالخل ةرثكل ،داهتجالا
ي ف ي فكي و .كلذ وحن و ،ةحنأل و رازال و ديعصلال ىنعم ي ف داهتجالاك ،ماكحلأل هب توافتي
ملعلال ليصحت هي ف نكمي مل امي ف نطلال لوصأل

هيلإ انرشأ دق و ،هي ف قيقحت الف ،اقلطم ملعلال نم هي ف دب ال امم لوصأل لئاسم نأ نم :ليقي ام و
هوجو نم هيلع هقفل و داهتجالا فقوت هجو و ،اقباس

ملعن ال و ،ديزأ وأ ةنس فلأ لبق ادرو امهنا بير ال و ،ةنسلال و باتكلال ،هقفل ةلدأ نم نأ :لوألا
ةمكحملال نيناوقلا)ريثك ي ف كشن و ريثك ي ف امهتفالخم ملعن لب ،انفرع و عراشلال فرع داحتا
(٤٦٢-٤٦١ ص :٤٤ ج ،) (ديج عبط) لوصأل ي ف

ماكحلأل تايآ ريسفتب ملعلال عباسلا...

ةيآ ةئامسمخي وه و ،ديري نيح اهنم نكمتي ثيحب ةيلالدتسالا بتكلال وأ نآرقلال نم اهعقاوم و
مهذنع

تيلبال لهأ ةفص و ضئارفلا و ننسلال ىلا :اثالثا نآرقلال ميسقت ىلع لدت ي تال تاياورلا ضع ب و
ي ف و ،لاثمأل و ننسلال ي ف و ،مهودع ي ف و ،مالسلال مهيلع مه ي ف :اعابرا وأ ،مهئادعأ و مالسلال مهيلع
ي فخي ال امك اهرهاظ ىلع تسيل ي هف ،كلذ وحن و ،ماكحلأل و ضئارفلا

رادقملا الإ اهرهاظ نم دافتسي الف الإ و ،نوطبال و روهطلال نم نآرقلال عومجم ميسقت دارملا لعل و
عجارف مهنع باوجل و نييرابخالأ نم نآرقلال رهاوظ ةيجح ىلع مالكلال رم دق و ،مدقتملا

ماكحلأل اب ةقللعتملا ثي داحأل اب ملعلال نم اثلا

اهابواب عقاوم فرع و جايحالا دنع اهيلإ عجري ام ةححصملا لوصألال نم هذنع ناك مأ اهطفح ءاوس

هجو و ،صصخم لا نع صحتلا ىلا ماعلاب لمعلل جايحتا باب يف ةجالح رادقم ىلا انرشأ دق و رهاظ جايحتالا .

حرجلا و ليدعتلا نم ةاورلا لاوحأب ملعلل عساتلا

،لجالحا بتك ىلا عوجرلاب ول و ،

ةيجج تابثإ انينب اذإ مهيلع دامتعالا و لاجرلا قيثوتب طورشم رابخألاب لمعلل أن جايحتالا هجو و نونظلا بتارم أنأ و ،هبل لمعلل طورش نايب يف هيلإ انرشأ امك ،هب ةصاخلا ةلدألا ىلعل دحاولا ربخ .نظ هنأ ةهج نم سماخلا ليلدلا ىلعل هانينب اذإ دنسلا لاجر لاوحأ فالخاب فلتخت

الثم ةقت لجرلا نوك أنأ بيرا ال ذإ ،حوجرملا نع حجارلا زيمتي و رابخألاب لاحتوافتي كلذ ةطحالامب و رخأ رومأب نطلال لوصح ناكمإ يفاني ال كلذ و ،هربخ قدصب نطلال بجوي امم

نسحلا و قثوملا ال و لب ،حيحصلا ربخلا يف رصحني ال داحآلاب رابخأب لمعلل زاوج أن قيقحتلا نإف دق و ،هتوق بجوي امب ربخلا داضتعال مهحلطصم يف فيعض وه امب لمعي ام اريثك لب ،اضيأ رابخألاب نب جيجرتلا هجو و نم رابخألاب يف درو امم هنأ عم ،داحآلارابخأ ثحابم يف كلذ ىلا انرشأ :مالسلا هيلعل هلوق لثم

و كدنع امهلدعأ لوقي امب ذخ: مالسلا هيلعل هلوق و «امهقدصأ و امههقفأ و امهلدعأ هب مكح ام مكحلأ» (٤٧٧-٤٧٧ ص ؛ ج ٤ ؛ (ديدج عبط) لوصألاب يف ةمكحملل نيناوقلا)«كسفن يف امهقثوأ

[عامجالا عقاومب ملعلل يف] رشاعلا...

الإابللاغ اننامز لاثمأ يف نكمي ال امم وه و ،هتفللأخم نع زرتحيل عامجالا عقاومب املاع نوكي أنأ .اضيأ هقفلا نوتم لب ،ةيلاللدتساللا ةيهقفلا بتكلا ةلوازيم

نإف ،مهضعب ركذ امك ،تالمكملل نم ال طئارشلا نم اضيأ ءاهقفلا هقف ةفرعم أن رهطي كلذ نم و ةفرعم نع الضف ،هتلاوازم و بتكلا كلت ةسراممب الإ نكمي ال امم اضيأ رابخألاب مهف أن فاصنالإ .كلذ ريغ و ةفللأخملا و ةماعلا ةقفاوم و ،فالخلا و قافولا

[ةميقتسملل ةكلمل يف] رشع يدالحا

عاجرا و ،لوصألاب ىلا عورفلا در نم اهب نكمتي ةميقتسمة عيبط و ةيوق ةكلم هل نوكي أنأ يف ةيفاك ريغ ةقباسلا مولعلل ةفرعم نإف ،ضراعتلا دنع جيجرتلا و تايللكلا ىلا تاينزجالا يف ةدوجوم ةلألا هذه تناك اذإف ،ضعب نود سوفنلا ضعبب صتخي يبهوم يزيغ رمأ يه لب ،كلذ ىلا هتاينزج در ةوق ينعي ،هقفلا ةكلم هل لصحيف ،ةقباسلا [مولعلا] ةفرعم اهيلإ مضنا و سفن هتايلك .

كلذ ةفرعم تدرأ اذإ .هتيوقت و هتدايز يف ةيللأخم هل لب ،بسكلاب لصحي ال ةلألا كلت لصأ و ،مولعلل رئاس كلذك و ،ضورعلل ملع ملعت هعفني ال هنإف ،نوزومل عبطلا هل سيل نم طحالاف يف ةمكحملل نيناوقلا .)ضرملا ةجلأعم ىلعل ردقي ال و بطلال ملع يف ارام صخش ريصي امبرف (٥٠١-500 ص ؛ ج 4 ؛ (ديدج عبط) لوصألاب

،رومأ وهف ،هيلعل داهتجالا لامك فقوتي ام أم و

نب دمحلألا خيشلا و [1]هللا همحر يناتلا ديهشلا نع لقن و ،عيدبلا و نايبلا و يناعملا ملع :لوالا لعج هنأ اضيأ هللا همحر ديسلا نع و .داهتجالا لصأ طئارش نم ةثالثلا لعج هنأ ينارحبلا جوتملا

تالملكمل نم مولعلل هذه اولعج مهريغ و ، طئارشلل نم نيلولأل

ملع نم ربخلل و ، عاشنإل و رصقلل ثحابم لثم ، داهتجالل هيلع فقوتي امم نيلولأل ضعب نأ ، قحلل و ردقلل نكل ، نايبلل ملع نم ةلالدل ماسقأ و ، زاجمل و ةققيحلل ثحابمب قلعتي ام و ، يناعمل لصأ هيلع فقوتي امم امهونوك يفاني ال وه و ، ابلاغ لوصأل بتك يف روكذم امه نم هيلل جاتحمل داهتجالل .

ىلا جايحتلال يف ذئنيح بيرالف ، ةلدأل و رابأل تاجرم نم ةيحصفأل و ةيغلبالل انلعج نإ مث . ةثالثل مولعلل ةطحاللمب الل نامزلا اذه لاثمأ يف ةداع نافري ال ذإ ، ةثالثل مولعلل

مخاتمل نطلل وأ ماسلل هيلع موصعمل نع مالكلل نوكل ملعلل بجوأ اذإ ةحاصفلل نأ ، ققيحتلل و ريمأ تاملك رئاس و «ماسلل هيلع ةيداجسلل ةفيحصلل» و «ةغالبل جهن» ةطحال نم رهظي امك . ةحضاو هتيلخدمف ماسلل و ةالصلل هيلع نينمؤمل

و ، دهتجملل دنن اموهوم هضراعم راص ثيحب ماسلل هيلع ماملل نم مثيرلل نوكل ناجر بجوأ اذإ كلذك و . عورفل رابخأ يف ردان كلذك نكل

و دالبل عللاطم براق ةفرعمل ضرألل ةيوركل قلعتي ام لثم ةئيهلل لئاسم ضعب : ينثالل و رهشلل نوكل زوچ و ، رخآ دلبي هلوأ وه ام ريغ ضرأ يف رهشلل لوأ نوكل زوچ هيلع بترتي و . اهدعابت طئارشلل نم كلذك نوكل دعب الل و ، صاخشألل ضعب بل اموي نيرشع و ةينامث

ةيؤرلل مص» : ماسلل مهيلع مهلوق ىضتقم ىلع لمعلل هيقفلل كلذك يف يفكي : لاقبي نأ نكمي و هل نكمي اميف لابقئتسالل هيفكي هنإف ، ةلبقلل ةفرعم يف لالحل كلذك و [1] «ةيؤرلل رطفأ و اضيأ نطلل هل لصحي مل ول رطضممليف درو امب لمعلل و . نكمي الل اميف نطللاب لمعلل و ، لمعلل

، كلذل لاثمأ و ، رطفللل حيي بمملل ضرملل و ، نرقلل ةفرعم ىلا جايحتلالل ، بطلل لئاسم ضعب : ثلالثلل و ، اهافرطأ نايب الل تايطرشلل رابتعاب مكحلل نايب هيقفلل نأش نأل ، طئارشلل نم كلذك سيل و ، رطفللل حيي بي رضمم لل ضرملل و ، حاكئلل يف خسفلل ىلع طلستل بجوي نرقلل : لوقي

عيمج هيقفلل ملعي نأ مزل الل و ، هيقفلل نأش امهتفرعم سيلف ضرملل و نرقلل ةققيحلل امأ و مكحي نأ هيقفلل ىلع بجي الثم ، اهيلل تايطرشلل فارطأ جايحتلال ، اهبلغأ وأ ةئانصلل و مولعلل رملل يف تبثي وأ رايللل هلل فنبغلل هل رهظ نإ وأ رايللل يرتشم للل ابيعم جرخ اذإ عي بممل نأب . يفخي الل امك هيلع بجي الف شرألل و نبغلل و بيلعل ةفرعم امأ و ، شرألل ينالفلل

، مدقت امم هجولل رهظي و ، الثم سورعلل لكشب عاب ول ام لثم ةسدنهلل لئاسم ضعب وه : عبارلل و

امم ةبسانتمل ةعبرألل و ، نيناطخلل و ، ةلباقملل و ، ربجلل : لثم باسحلل لئاسم ضعب : سماخلل و . تالوهجملل اهتطساوب جرختسي

يلع ديزل : دحأ لاق اذإ هنن لئس ول اميف هيقفلل نأش نإف ، مدقت امم طارثشالل مدع هجو رهظي و مهسفنأ ىلع ءالقلل رارقإ : لوقي نأ ، ديزل ام فصن الل ةرشع يلع ورمعل و ، ورمعل ام فصن الل ةرشع رادقمم نيينعت هيلع بجي الف ، زئاج

رمعلل فرص بجي الف ، ةجالل هب عفدني ام وه ةمدقتمل طئارشلل كلت نم بجاولل ردقلل نإ مث فرص ىلا جاتحي ةمدقمم وذ وه يذلل هقلل نإف ، انم دحاو لك يف ةراهمل ليصحت يف ريثكلل اضيأ هقلل نأ عم ، ةمدقمم يذ ىلا لوصولل مدع بجوي هتامدقم يف رمعلل فرصف ، هيف رمعلل ةماعل ةمكحملل نيناولل) . هينعي الل اميف رمعلل فرص و ةلفغلل مدع نم دب الف ، ةدابعلل و لمعلل ةمدقم (٥١٣-٥١٢ : ص ٤٠ ج) ، لوصألل يف

زادنترابع لئاسم نیازی خرب [2]

کالفاردمایتلا و قرخ عانتما ۱-

شبابس و اه کزاین ۲-

یسمش هموطنم و یزکرم نیمر ۳-

یویوسرا وحن هب یعیبط مسج لاصتا مدع ۴-

رون ندوب فیک مدع ۵-

لئاسم و تاغوضوم تسرهف هحفص، هیکدف تیاس)... وود رذج و ییالط و یا و یپ ددع ندوب گنگ ۶-
(دنوش یم یقلت هتفای نایاپ هک یملع)

مولع زا هدافتسا شور (ب) ینایح و فراعم رد هیاپ

«...»

هک تساهنوگنی رتشیب ام نامز رد و هدوب هنوگنی ینامز ره رد؛ تساهنوگنی امش شیامرف هصالخ ام دروخرپ اذل؛ دراد کاکطصا ینید لئاسم ای و ینید فراعم اب هک دنراد یبلاطم ینامز ره رد زور مولع؟ دشاب هنوگچ اهنآ اب دیاب

قیببط مدع: حیحص راک شور

دهدن رارق قیببط رب ار شدوخ شور، دورب ار تسرد هار دهاوخی مولع نیا رد یسک رگا نآلا اذل.

یرهق قیببط رد هیقف تیروزعم

هب رگا مییوگب هک تسین روح نیا، تساهنوگنی، دوب حضاو شیارب و درک قیببط یسک رگا یلو قداص مهف یاضف رد رگا، هن، دننکیم هذخاوم ار وا ادرف دهب قیببط تلواح دنادیم هک ییاهزیچ دمهمفیم و دوریم روح نیا، دشاب

سلطاو تباوث کلف؛ یسرک و شرع ۱: لاثم

امه ناده و: دنومرف، دناهدرک راک هچ یئاهب خیش موحرم هک متفگ کالفال حیرشت هثحابم رد و تباوث کلف؟ تسیچ عرش ناسل رد یسرک و شرع؛ [\[1\]](#) «عرشلا ناسل یسرکلا و شرعلا لاثما هک مدید مه اهباتک زا یخرپ رد دیاش، دندوب هتفرگ داریا ناشیا هب یاهدع مدید، تساهنوگنی روزعم ای آما، دناوخب ار سویملطب تئی؛ دناوخب ار دوخ رضع مولع هک دندوب روزعم ناراوگرزب نیا؟» «عرشلا ناسل یسرکلا و شرعلا امه و» دنیوگب و دننک قیببط ار مولع بلاطم هک دندوب، دندوبن روزعم.

یلیخ عرش هاگتسد، دندوب روزعم هک تساهنوگنی یارب مه نآلا و مدرک ضرع هثحابم رد اج نامه قیببط دهاوخب، هدش حضاو شیارب اضف نآ رد و دناوخب ار مولع نآ هک یملاع کی هک تساهنوگنی زا مطعاً کی و هتفر ملع یاضف نآ رد هکلب! دننک مگ ار شدوخ ات دناوخیمن نیا یارب هک ار سرد، دننک مننکیم ضرع نم، دننکیم قیببط و دنیبیم ار عرش ناسل مه دعب، تساهنوگنی یارب ییاهزیچ ناوتیم، دوشیم نآ زا شیب و یارب هک تساهنوگنی یاضف، اضف نوچ، تساهنوگنی هک متسه عطاق راک یملع رد مه یتقو و راذگب رگید یارب یسرک و شرع و مهفن یزیچ چه عرش زا هک تفگ قاطیالام فیلکت و هب دیراد ایوگ، تسین شدوخ تسد؛ دناوتیم بخ! ننک قیببط ینکیم دنیوگیم و هب امش هدش لح امعم هکنیا زا دعب، امعم لح زا دعب و هعقاو عوقو زا دعب مه نآ، دنیکی، دراد «ضرا» و «امس» هک میناوخیم ار نآرق تایآ ام، تساهنوگنی مه نآلا بخ؟! یدرک ار راک نیا اچ، «امس» یتفگ هک یتشاد یقح هچ وت هک دنیوگب و دیایب یزور کی، مینکیم قیببط ار اهنآ هم.

تسا هداد رارق ار ريسم نيا لاعتم يادخ دوخ بخ !تسا نامسا نيا يانعمهب

؟درجم اي يّدام ؛«نېبم ناخ دب» ۲: لاثم

نېبم ناخ دب ءامسا لا ي تات موي» هي آ نيا دروم رد ديتاسا هزا زا يخرب هك دوب نآرق فراعم رد دياش زيچ كي هي آ نيا رد ناخ هزاو زا يسك رگا هك دندومرف .دوب هي آ نيا مرظن هب .دندرکيم ثحب [2]

ناخ هزاو زا دوشيمن هك تسا روج نيا اعقاو ينعي [3]!دنك مهتم ار شدوخ نهذ دياب دمهفب يدامريغ لامعتسا دوجو اب صوصخهب .ديمهف دوشيم و تسين لاحم نيا !ديمهف يدام ناخ زا ريغ يزيچ كي رگي د .تسا ناخ يانعمهب ،ناخ دنتفگيم ناشيا اما .تاي آ نوطب و انعم كي زا رثكا رد طفل !؟تسا يدام ريغ رم ناخ هك يي وگب ات ينك راک هچ يهاوخيم

ادعب رگا اما .تسا ناخ يانعمهب ناخ هك دندرکيم قيبطت و دوب حضاو ناشيا يارب دينيبب بخ دنتفگيم ناشيا يلو .هذوب نآ ،ناخ نيا زا روظنم االصا مينيبب دش ميرك نآرق قئاقح روهظ زور ناشيا ميبوگب هك درادن يتافانم نيا .دمهفيم ار ناخ نيا زا ريغ رگا دنك مهتم ار دوخ نهذ هك هك يداتسا نيا نهذ ياضف رد هك هچ نآ نوچ .دنتسه روزعم عطق روطهب هكلب ؛دنتسه روزعم .تسا نيا ،تسا حضاو و دندرکيم شيامرف

يلو .دشابن قيبطت رب ششور اما دريگب داي و دناوخب هك درادن يعنام هك تسا نيا نم ضرع اذل ياهزادنا هب ،درک قيبطت ،دنيبم نآ زاريغهب يهرا االصا و تسين شدوخ تسد هك يياج كي رگا مدید تاملك ضعب رد هك روظنم تسين روج نيا .تسا روزعم هك متسه عمج رطاخ ميهفيم نم هك نيا ،هن .دندب قيبطت سوميلطب تئيه رب ار عرش فراعم و اههزاو ات دندوبن روزعم هك دنيوگب .تسا روظنم مه نامز

[4].تسا مهم يليخ مدرک ضرع هك يتاکن نيا

همساك وه و سلطالا اهالعا ،ةقصالتم ةرك رشع ثالث نم ةدضنم ةرك يناسجلا ملالعا :ةمدقم [1]
ناذه و .هيحطس اهمطعا حطس سامي ثيحب هنخت ي ةزوكرم اهلك و تباوثل كلف م ،بكوكم ريغ
يف لك ،ةروهشملا عبسلا تارايسلا عبسلا تاومسلا م .عرشلا ناسلب يسركلا و شرعلا امه
(همدقم ،كالفال حيرشت)روهشم هي ف مالكل و روثام فلّسلا نع اهبيترت و .نوحبسي كلف

۱۰ هي آ ،ناخدل ةروس [2]

اتلاق!اهرك و اءا عوط اي تئلا ضرأللو اهلا لاقف ناخ داي هواءامسا لا يلا يوتسا م :11-12 / تلصف [3]
...»اتاوامسا عبس ناهضقف ؛نيعئااط انيتأ

هب زين و - :دومرف نآ هب و دوب دود نامسا هك ماگنه نامه دمآرب نامسا يوس هب يگريچ هب سبس
!ديي زارف (ريزگان اي ريزگ اب) هاوخان هاوخ - نيمز

تف اي ماجنارس ،ناشيا زا نامسا تفه سب ؛ميدمآرب «هداهن ندرگ» :دنتفگ ناود ره

و تسا هذوب دوجوم تدحو تروص هب زاغآ رد ؛دش هئاگتفه نامسا ،اهدعب هك هچنآ :ديايم رب هي رهاظ زا
تفه و دروا رد دوجوم تفه تروص هب ار نآ - همسازع - دنواخ و (زاگ زورما ريبعت هب اي دود =) ناخ زا

دش راديپ نامسا

ار دوخ نه دياب اره اط ؛تسين يدام ،(زاگ اي) دود نيا هك دودب لامتحا يسك رگا ،اجنپا رد و دوريم راكب تا يدام رد هك تسا ىريبع ت ؛نامسا آتفه ريبع و تسا يدام ناخدا ،ناخدا !دنك مهتم .دنتسه يدام ،هناگتفه تاوامس هك دمآرب قيرطنيدب ،هيا زا سپ .درادن ىتبسانم تا درجم اب (۲۳۸ ص ، ۱ ج ، نآرق فراعم

۱۴۰۰ / ۱۱ / ۵ خىرات ،لاله تىؤر شح بم ،هقف چراخ هسلج [4]

نابز نیودت ترورض (ج) کرتشم

نمچنا رد ناشهلجم رد هک ییاههباحاصم نآ را ات دنچ ،دندروآ فیرشت ام یهّزعا را ،دمحا دیسآ یاقآ و روطق تالجم .تسا "تمکح مّنرت" ،هلجم مسا .دندروآ ،دوب هدش ...و کییزیف دیتاسا اب تمکح هفسلف هک یناسک نآ را ات ود اب نردم کییزیف داتسا ود نیب دوب یاهرطانم .تسه مه یگرزب یبوخ تارطانم [1]دینیبب دیدرک ادیپ ییاج ای یاهناخباتک رد ار تالجم نیا رگا الاح .دندادیم .دنتسه

یناراوگرزب نیا هک دش نیا هرطانم نیا را نم ساسحا ،مدوب هدرک هعلاطم آللق نم هک یاهزادنا هب **کرتشم نابزالصا** ،دندرکیم حرطم اهانادکییزیف نآ ،لباقم رد و دندومرفیم ار یوزوح بللطم هک نآ دیاب هک دوب مولعم ناشی لاکشا نیا را ،دنتفگیم ار یبللطم اه نآ ینعی .[2]**دنتشادن** ،لاس کی ،هام شش دیاب امش هک دیوگیم دراد لاکشا نیا هک دوشیم مولعم ینعی .دورب ار اهسالک دای ار تفگ ناشی هک یبلطم نآ ،دینکب تکرش اهسالک نآ رد دیاب ،رتشیب ای رتمک الاح :دیامرفب امش هک مه ردقچ ره .دسریم امش ندرک لاکشا هب تبون هک تسا نآ را دعب ،دیریگب ار ود ره هک یسک .تسین یفرح و دیوگیم امش هب خساپ رد یزیچ کی وا ،«هدب باوج ار لاکشا» دراو لاکشا کی هک دیتسه شوخلد امش .درادن دوجو یکرتشم نابز کی ،اجنیا رد هک دباییمرد ،دنادب یف عقی مل» هک تسا یلاکشا ،لاکشا نیا یلو .دیوگب ار یزیچ کی دیاب مه وا ،دیاهدرک مکحم و .دشاب هتشاد مه قارطمط یلیخ ،هدننک لاکشا رظن رد ولو ،تسا هدشن عقاوشیاج رس رد و «هلجم ،دینکیم لاکشا فرط هب امش هک یتقو .تسین یراوم نینچ کی نم روظنم هک منکیم ضرع نم اذل فالخ رب .دینکیم لاکشا وا تّینهذ قبط رب دیراد و دیتسه دلب ار وا تّینهذ و وا فرح هک دمهفیم ار یبللطم کی و دیئیاب دیاب امش ،دیوگب امش لباقم رد وا هک دیوگیم ار یزیچ کی امش هک نیا ...هک دینیبیم دعب ،دیناوخب لّصفم تروصهب

.....

تسین یاهراچ ،هلب .تسا نم دوصقم یملع تآیبد

.....

[3]تسا یملع یدابم رب ینتبم ،یملع تآیبد

جج روضح اب قارش اخیش و انیسنبا هاگدید زا مسج تسشن ۱۳۹۴ لاس ،تمکح مّنرت هلجم [1]
۵۲۱-۵۳۸ ص ،یضایر و ینسحم رتکد و یرافغ دمحا دیس و هانپورسخ مالسالا

ت:فای وگوتفگ زا عطاقم نیا رد ناوتب دیاش ار کرتشم نابز نادقف نیا یاههنومن [2]

ی:ج تی ال ءزج دروم رد نیم لک تم هاگدیدی رب ام کج تالاکشا زا ثحب ماگنه هب (فلا

نخس بسح رب تارذ زا یرس کی دخرچیم طسو رد یروحم رود هب گنس هک یبایسآ گنس رد :یرافغ دنتسه مه تارذ زا یرس کی و دندنکیم یط یرتمک تفاسم و دنتسه زکرم هب رت کیدزن نیم لک تم ...تفرگ ناوتیم رظن رد ار تیعضو ود .دندنکیم یط ار یرت ینالوط تفاسم و دنرتود زکرم زا هک تعرس ینعی تسا توافتم روحم هب کیدزن و رود تارذ تعرس دیوگب هک تسا نیا مود تیعضو شک نیا و دوشیم ناس شک رت کیدزن تارذ هجیتن رد هک تساهرتود تعرس زا رتمک اه رت کیدزن ...دندرادن یجت تارذ نیا دنیوگیم نیم لک تم هک تسا یلاح رد نیا دوشیم اهانآ یجت ثعاب یناس

رد ام دینیبب...میرادن مه یناس شک و تسین یکی تعرس هک میلئاق کیزیف رد ام :ینسحم هک یشخب مییوگیم ام .میراد یطخ تعرس کی و یاه یواز تعرس کی ینارود تکرح یارب کیزیف ناسکی یاه یواز تعرس ود ره یلو دراد یرتشیب یطخ تعرس دنگیم یط ار یرتشیب یطخ تفاسم .دندراد

؟روطچ دشاب ناسکی اهانآ یطخ تعرس رگا :یرافغ

....تسین نکمم :ینسحم

:مسخ یریذپ میسقت زا ثحب (ب

...میسرب نهآ متا هب ات مینک میسقت بترم روطه هب ار نهآ زلف دینک ضرف

.دردان لوبق ار متا فوسلیف :هانپورسخ رتکد

.تسا یمسا رظن فالتخا .دشاب هتشادن لوبق دن اوتیمن :ینسحم رتکد

:نیداینب تارذ زا ثحب (ج

؟تسا مسج مه نیداینب هرذ نیا :هانپورسخ

دراد دعب،دشاب مسج رگا .تسین مسج :یرافغ

دراد دعب :ینسحم

؟تسین میسقت لباق یلو دراد دعب :یراف

.دردان ینورد راتخاس ینعی تسین میسقت لباق یلو دراد دعب هلب :ینسحم

.دراد یفسلف لاکشا فرح نیا هدنب رظن هب یلو :هانپورسخ

یلو دنگیم ماسقنا لوبق یجت تی ال ءزج دیوگیم هک تسا سیطارقمیذ فرح نامه نیا :یرافغ .دهدیم ماسقنا هزاجا شتعیبط

.دردان ینورد راتخاس دنیوگیم نانادکیزیف تسین نیا هن :هانپورسخ

لباق ،دشاب هتشاد ینورد راتخاس مسج هک یمادام هک دنیوگیم نانادکیزیف هلب :ینسحم .تسا ماسقنا

؟تساجنیم هب قلعتم دوشیم هدافتسا دعب رد هک رفص هب لیم حالطصا نیا :یرافغ

دوشیم هتفرگ رطن رد رفص هب لیم، یدح تلّاح رد: ینسح م

یژرنا و یلوا هدام زا ثحب

مینک یلویه ای هدام نیزگیاج ار یژرنا میناوتیمن ام ارچ...: ینسح م رتکد

دراد یجراخ آزا هب ام ی تروص کی ابّام تح و درادن یجراخ آزا هب ام، تروص نودب یژرنا: هانپورس خ

اب میناوتیم ینعی. نیلئاق نهذ زا جراخ ی تیغقاو یژرنا یارب ام. منکیم ضرع ار نیمه نم: ینسح م
...میهد ماچنا ی تایلمع نآ یور و مینک یزاب نآ

انب یژرنا یور هدام یریذپ لکش یارب ار دوخ هفسلفّ اساسا ام ارچ هک تسا نیا نم ضرع: ینسح م
هک میتسه یطیارش تحت ام ...؟تسیچ نآ دارا. مینکیم انب داوملاّ هدام یور و مینکیم
نوتوف بلّاق رد هک ار یسیطانغمورتکلّا یژرنا امّالّثم. مینک لیدبت هدام هب ار یژرنا میناوتیم
رد و میراد یژرنا اجنآ ینعی. مینک لیدبت نورتکلّالّ هب یطیارش تحت میناوتیم، میهدیم لکش
دوشیم ماچنا مه سکعرب راک نیا هک میراد لومعم فیراعت اب یژرنا و یدام مسج مود تلّاح

یلویه مه تروص و دوشیمن تروص یلویه نوچ. دزاسیمن تروص و یلویه فیراعت اب نیا: هانپورس خ
دوشیمن

....دنهدیم لیكشت ار یبکرم مسج مه اب تروص و یلویه

اب ار یژرنا رگا هک تسا نیا دنکیم تیذا ارم هک تسا لاس نیدنچ و مراد نم هک یلاؤس: ینسح م
دوشیم دراو بیسآ هفسلف یاجک هب مینک نیزگیاج یلویه

یلو دینکب ار راک نیا امش هک درادن لاکشا هتبلّا. تسین هفسلف بیرخت ثحب: هانپورس خ
دیراذگب یلویه ار نآ مسا دیناوتیمن رگید

دروخیم یدرد هچ هب یلویهّ الصّا. دیراذگن، درادن ینعی: ینسح م

...، تسا ریغت لماع و دروخیم ریغت رد هب: یرافغ

ماچنا...تایدام شخب رد دنوادخ هک یقلخ یلوا مینک صرف رگا هک تسا نیا هدنب ضرع: ینسح م
هاگنآ، تسا هدوبن رتشیب مه یژرنا عون کی و دراد مه هوق، تیلعف ای یژرنا نیا و تسا یژرنا ددیم
اب ایآ...دریذپیم ار یفلتخم یاه تروص، دراد هک یفلتخم یاه ههجاوم بسح هب هک تسه یژرنا نیا
؟دوشیم صقن راچد ام هفسلف فرح نیا

درادن یلاکشا چه: یرافغ

ماظن یاجک، میشکب تسد یلویه زا دوخ یفسلف هاگتسد رد رگا هک میوگیم نم: ینسح م
؟دوشیم رادهشدخ ام یفسلف

درک داچیا ار یرگید ماطن ناوتیم: هانپورس خ

...؟رگید ماطن ارچ: یرافغ

؟تسا هدرک تباث کیزیف ار نیا: هانپورس خ

رازگرب هسلج بالقنا لی اوا رد نایه‌اگ‌شناد اب ام: دنت‌فگی می‌لی‌بدرا یوسوم ه‌للاتی‌آ موحرم
«م‌دزی‌م فرح یرگی‌د نابز اب ام و نابز کی اب اهن‌آ. م‌دشی‌من ه‌جوت‌م ار رگی‌دکی فرح ی‌لو م‌درکی‌م
(ه‌اگ‌شناد و ه‌زوح تدحو دروم رد وگ و تفگ، داهت‌جا تی‌اس)